Lietuvos Nacionalinio Muziejaus Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 14 (1469) 1978 BALANDIS - APRIL 6 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Bendru balsu

Vienas pagrindinių Pasaulio Lietuvių Dienų renginių bus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas Toronte, kuriam (seimui) skiriamos net keturios dienos. Kaip jau paskelbta, seimas vyks "Royal Yorko" viešbučio patalpose, kad atstovai, suvažiavę iš viso laisvojo pasaulio, galėtų patogiai, negaišindami laiko važinėjimams, atsidėti rimtam darbui. To darbo rėmus PLB valdyba jau paskelbė. Iš jų matyti būsimų svarstymų apimtis bei pagrindinės gairės. Tai geri, reikalingi dalykai, tačiau visų pirma reikėtų pasirūpinti būsimojo seimo horizontiniu ir vertikaliniu pajėgumu. Horizontinis jo pajėgumas bus matyti iš to, ar seimo rengėjai sugebėjo apimti viso laisvojo pasaulio išeiviją. Jei suvažiuos tiktai JAV ir Kanados L. Bendruomenių atstovai su keliais kitais veikėjais, horizontinis seimo pajėgumas bus menkas. Tuo atveju bus tiktai eilinis suvažiavimas, neturįs geografinio visuotinumo bazės. Toks seimas negalės prabilti bendru išeivijos balsu ir neturės didesnės įtakos išeivijos gyvenimui. Dėlto pagrindinis dalykas yra apimti visą išeiviją, kad jos rūpesčiai atsispindėtų atstovų lūpomis. Net ir tie kraštai, kur Bendruomenė silpnai veikia ar visai neveikia, turėtų būti atstovaujami ekvivalentiniu būdu, t.y. prilygti visų kitų kraštų atstovavimui.

IHORIZONTINĮ pajėgumą įeina ir PLB visuotinumas. Juk Bendruomenės paskirtis yra jungti visus laisvojo pasaulio lietuvius patriotiniu pagrindu, paliekant nuošaliai visas kitas skirtybes. Tai pagrindinė bei esminė LB misija, kuri buvo vykdoma per ištisus tris dešimtmečius. Vienur ji buvo sėkminga, kitur nesėkminga. Iki šiol horizontinis visuotinumas dar nėra pasiektas. Seimas privalėtų būti forumas, kuriame šis klausimas turėtų iškilti, žinoma, ne tam, kad būtų kapojamasi, o tam, kad būtų rastas kelias horizontiniam Bendruomenės visuotinumui. Šia linkme per 30 metų padaryta gana daug. Iš patirtų sėkmių ir nesėkmių reikėtų padaryti išvadas ir nustatyti tolimesnio kelio gaires. Viena betgi yra aišku, kad turbūt niekas nekels abejonių dėl pačios LB idėjos ir nesiūlys jos likviduoti arba atsisakyti jos pagrindų. Kaip prieš 30 metų, taip ir dabar LB idėja yra gera, bet jos įgyvendinimas dar nėra pakankamas. Į klausimą kodėl, reikia ir turėtų rasti atsakymą. Galimas dalykas, iškils įvairios kliūtys, einančios iš vadovaujančių ir iš vadovaujamų masių. Kiek matyti iš patirties, masės L. Bendruomenės visuotinumui nėra priešingos. Pagrindinė kliūtis yra kaikurie vadovaujantys sluogsniai. Bet šios rūšies kliūtys įmanomos nugalėti ne kirčiais, o tarpusaviu susipratimu bei susitarimu, remiantis demokratiniais principais. Tai asmenų, o ne organizacinių pagrindų klausimas.

HORIZONTINIS seimo pajėgumas, nors ir yra esminis, nėra vienintelė sėkmingumo sąlyga — reikia ir vertikalinio pajėgumo, kitaip tariant, kokybės. Jei suvažiuos ir visų laisvojo pasaulio kraštų lietuvių atstovai, bet nebus pajėgūs rimtai svarstyti problemų, mažai tegalės būti pasiekta. Sprendimams padaryti, ir tai vertingiems, reikia šviesių galvų, o jautriems klausimams svarstyti — taktiškų žmonių. Būtų tikra nelaimė, jei pasaulinio masto lietuvių seime imtų kapotis narsuoliai, kaip yra įprasta kaikuriose vietovėse. Į seimą turėtų rinktis intelektualiai ir moraliai pasiruošę žmonės, kuriems lietuviškieji klausimai yra gyvybiniai. Juk jiems reikės visu atsakingumu pažvelgti į likiminius išeivijos ir pavergtos Lietuvos klausimus. Seimo nutarimai turėtų nuaidėti kaip didžiai atsakingos demokratinės atstovybės žodis, apimąs pagrindines išeivijos, Lietuvos ir jos kaimynų problemas. Bet tam reikia tinkamai pasiruošti. Greitomis surašyti nutarimai posėdžio dienomis niekad nebūna didelės išminties gairėmis. Jie turi būti iš anksto paruošti įžvalgių planuotojų kaip svarstytini projektai. Ypač tai pasakytina apie manifestinio pobūdžio pareiškimus. Seimo žodis tiek bus svarus, kiek bus jam pasiruošta bei pasidarbuota pačiame seime. O tas žodis turėtų būti bendras visos lietuvių išeivijos balsas.

Pirmieji kanadiško pavasario vandenys, išsiveržę iš ledų nelaisvės, užtvindė slėnius — Nuotr. Vyt. Maco

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Palankesni vėjai baltiečiam

Baltiečiai aplamai linkę neigiamai žiūrėti į Švediją. Tai gana būdingas reiškinys tiek krašte, tiek išeivijoje. Ir tai ne dėlto, kad rytinio Baltijos pakraščio engiamųjų tautų žmonės pavydėtų tos pačios jūros vakariniame pakraštyje gyvenantiems kaimynams jiems palankaus istorinio likimo ir tokių laisvės sąlygų, kurios pirmiesiems vis dar tebeatrodo neįgyvendinama svajonė.

Ne, ne pavydas nuodija baltiečių-švedų tarpusavio santykius, bet nuoskaudos jausmas, kurį sukelia laimingesnėje būkdėje esančiųjų kaimynų abejingumas, neminint tokių nedovanotinų poelgių, kaip gėdingas skubėjimas pripažinti Baltijos valstybių prijungimą ar baltiečių karių išdavimą. Tokie dalykai įstringa kolektyvinėn atmintin, virsta stereotipais ir nuodija geros kaimynystės santykius. O nauda iš to tik tiems, kurie, pasiglemžę Baltijos šalis, gali nekliudomi Baltijos jūroje demonstruoti savo "taikos" siekius nuolat augančiomis karo pajėgomis.

Baltijos jūrą supančios šalys niekad didele vienybe nepasižymėjo. Balto-Skandijos idėja tik ir galėjo kilti galvoje tokio savo amžių prašokusio žmogaus, kuris norėjo pasukti laikrodį šimtą metų pirmyn.

Netenka abejoti, kad pats laikas susirūpinti baltiečių ir švedų santykių pagerinimu. Nereikia tam nerealios vienybės skelbimo. Tuo tarpu užtektų kuklesnės pradžios, labiau pabrėžiant ne praeities nuoskaudas, bet teigiamas dabarties apraiškas, kuriose atsispindi kitokia Švedija, mums solidarizuojanti ir palanki.

Ministerio kalba

Kaip tik todėl čia noriu trumpai atpasakoti dabartinės Švedijos vyriausybės ministerio ir liberalų partijos vadovo Ola Ullsteno kalbą, pasakytą šiemet Estijos nepriklausomybės paskelbimo 60-jų metinių proga Stockholmo koncertų rūmuose.

Tokia šventė, kokią jūs čia, Švedijoje, švenčiate, sakė ministeris, išreiškia vertybes, kurios mums yra bendros, nežiūrint kurioje Baltijos jūros pusėje būtume gimę. O tai yra visų žmonių teisė į laisvę. Ši teisė paneigta estų tautai, teigė Ullstenas, pridurdamas, kad antrasis pasaulinis karas atnešė demokratijos pergalę tik vienoje Europos pusėje. Estija priklauso kitai pusei, kur žmonės negali laisvais rinkimais pasirinkti savo vadovų ir lemti savo ateities. Tokie dalykai neįmanomi diktatūrinėje santvarkoje. Apie 30.000 estų Švedijoje yra švedų demokratijos stiprybė, nes jie iš patirties žino, ką reiškia priespauda bei didelės valstybės smurtas. Pažymėjęs, kad Švedija yra suteikusi prieglobstį daugeliui persekiojamų žmonių, švedų ministeris sakė: nėra ko girtis, kad mes priglaudžiam žmones nuo priespaudos ir teroro. Tai savaime suprantama solidarumo išraiška, nes mes galime parodyti solidarumą ir juo džiaugiamės. Džiaugiamės, tęsė ministeris, galėdami sustiprinti laisvės reikalą, nes patys norime laisvėje gyventi.

Laisvė ir nelaisvė

Kad žmonės keliasi iš krašto į kraštą, tai, pasak Ullsteno, teigiamas dalykas, nes taip auga tarptautiškumas. Valstybių sienos neturi būti užtvaros, kliudančios žmonėms santykiauti. Pasauliui šiandien reikia daugiau susipratimo tarp tautų ir kultūrų, bet ne užsisklendimo savyje. Lygiai tragiška, kai žmonės, norintieji gyventi ir dirbti gimtajame krašte, verčiami palikti savo namus, savo gimines, draugus ir savo darbo vaisius. Tokioje būklėje buvo estai prieš tris dešimtmečius, o vėliau milijonai kitų žmonių visame pasaulyje, nes šiandieniniame pasaulyje laisvė smarkiai varžoma ir visuomeninis vargas didelis. Žmonės verčiami bėgti, nes valdžioje esantys nepakenčia jų pažiūrų, o jie patys nenori nutilti ar pasidaryti prispaudėjų talkininkais. Daugelis palieka savo kraštus, negalėdami pragyventi. Dar kiti — dėl nepakeliamų tautinių ar religinių sąlygų. Švedų ministerio žiniomis, šiuo metu pasaulyje yra apie puspenkto milijono pabėgėlių, o apie 6 milijonai benamių savo pačių kraštuose dėl ten vykstančių ginkluotų kovų.

Iškreipta tikrovė

Fašistinės ir komunistinės diktatūros, sakė Ullstenas, labai mėgsta pasauliui parodyti gražų fasadą. Naudojamos konstitucijos ir deklaracijos tikrovei nuslėpti. Diktatūra vadinama demokratija, nelaisvė — laisve, žmogaus orumo niekinimas — humanizmu. Įsitikinimas, kad visi žmonės turi teisę laisvai gyventi ir laisvai kurti savo ateitį, kalbėjo švedų ministeris susirinkusiems estams, yra mums visiems čia esantiems bendras. Savoji tapatybė ir tautiškumas visiškai neprieštarauja kūrybiniam darbui naujoje tėvynėje. Priešingai, tai tik sustiprina visuomeninį indėlį čia. Mes jungiamės viltyje, kad laisvės reikalas laimės visuose prispaustuose pasaulio kraštuose. Laisvės ilgesys visada turi galingą sprogstamąją jėgą mažoje visuomenėje. Tokia įžvalga mums teikia jėgų dirbti laisvės reikalui, kuriuo mes tikime — tokiais žodžiais baigė kalbą Estijos nepriklausomybės minėjime Stockholme Švedijos liberalų partijos vadovas ir dabartinės vyriausybės narys — min. Ola Ulstenas.

Baltiečių vaidmuo

Belieka palinkėti, kad tokių Baltijos tautoms palankių švedų įtaka ir skaičius tolydžio augtų. O kuo mes patys prie to galėtume prisidėti? Apie tai reikėtų daugiau ir pirmoje eilėje pagalvoti šiame krašte gyvenantiems baltiečiams.

Lietuviai pasitenkino ir šiemet nepriklausomybės šventę paminėti savybėje. Kai beveik visa programėlė vyksta švediškai, kodėl ta proga nepasikviesti įtakingesnių švedų svečių? Minėjimas ir drauge metinis Švedijos LB susirinkimas įvyko gražiai įsikūrusio verslininko F. Tako namuose. Minėjimą pradėjo ŠLB valdybos pirm. inž. V. Vilkėnas. Lektorius J. Lingis kalbėjo apie lietuviškųjų simbolių prasmę. Gotlandietis inž. J. Pajaujis nušvietė padėtį Lietuvoje, iškeldamas "LKB Kronikos" reikšmę. Švedijos lietuvių jaunimo skyriaus pirmininkė stud. M. Čeginskaitė padarė pranešimą apie pastangas sutelkti lietuvių kilmės jaunimą šiame krašte, apie pasiruošimus IV PLJS kongresui ir PLB seimui. ŠLB neturi savo lėšų ir yra persilpna jaunimo veiklai paremti. Iki šiol visas išlaidas padengė patys jaunimo iniciatoriai. Susirinkimas pasiūlė jaunimo skyrių įteisinti švedų įstaigose, vesti protokolų knygas švediškai. Tokiu būdu tikimasi

(Nukelta į 6 psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Silpnėjantis doleris

Kanados dolerių vertė pasaulinėje rinkoje krinta, nepaisant vyriausybės vykdomo užsienyje esančių supirkinėjimo jų vertei pakelti. Praėjusią savaitę vienu metu kanadiškas doleris buvo vertas tik 88,12 amerikietiškų centų. Atrodo, vertės kritimas peržengs ir 88 centų ribą. Žemiausia Kanados dolerio vertė yra buvusi 1931 m. pabaigoje, kai už jį buvo mokama tik 80,08 amerikietiškų centų. 1933 m. pavasarį, kai pasaulyje siautė ekonominė krizė, dolerio vertė buvo nukritusi iki 86,77 amerikietiškų centų, bet vasarą vėl pakilo, pasiekdama 88,50 centų. Tai, žinoma, liudija, kad jo dabartinė vertė prilygsta krizės laikotarpyje turėtai vertei. Prie dolerio vertės kritimo prisideda Kanadai labai nepalankus turizmo balansas. Nors duomenys dar nėra suvesti, tačiau spėjama, kad kanadiečiai 1977 m. užsienyje išleido beveik $2 bilijonus daugiau, negu Kanadą aplankę užsieniečiai. Tuos dolerius anksčiau ar vėliau teks susigrąžinti Kanadon, už juos atsilyginant užsienio valiuta. Beveik dviejų bilijonų dolerių suma gerokai padidino jų pasiūlą užsienyje, prisidėdama prie vertės kritimo.

Finansų ministeris J. Chretienas ragina kanadiečius atostogas praleisti Kanadoje ir vengti išvykų į Floridą ar Karibų jūros salas. Jo balsas betgi liko tyruose šaukiančio balsu, kurio nenori girdėti nei liberalų vyriausybė, nei opozicinės partijos. Velykų atostogas Jamaikoje su savo vaikais praleido premjeras P. E. Trudeau. Floridoje atostogavo konservatorių vadas J. Clarkas, Bahamose — NDP socialistų vadas Ed Broadbentas. Spauda mini ir kaikuriuos kitus federacinės vyriausybės narius: darbo min. J. Culleną, atostogavusį Trinidade, mažųjų prekybininkų reikalus tvarkantį min. T. Abbottą — Bahamose, aplinkos min. L.

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio įvykiai

KOMUNISTINĖ KINIJA ATMETĖ SOVIETŲ SĄJUNGOS PASIŪLYTĄ santykių gerinimą kaip bereikšmį principų pareiškimą, kol Kinijos pasienyje paliekama sutelkta sovietų kariuomenė. "Liaudies Dienraštyje" paskelbtame Kinijos atsakyme teigiama, kad derybas galima būtų pradėti tik tada, jeigu Sovietų Sąjunga atitrauktų savo dalinius iš įtampą pasižyminčių pasienio zonų, atšauktų visas ginkluotąsias pajėgas iš Mongolijos. Kinijos vicepremjeras T. Hsiao-pingas, Pekinge susitikęs su krikščionių demokratų pirmininku V. Vokietijos parlamente dr. F. Zimmermannu, teigė, kad karas su Sovietų Sąjunga esąs neišvengiamas, bet jo sovietai negalės laimėti. Pasak T. Hsiao-pingo, pergalės Sovietų Sąjungai neatneštų net ir šiaurės-rytų Kinijos užėmimas su sostine Pekingu. Sovietų kontrolėje tada atsidurtų 200 milijonų kiniečių, o likusieji 700 milijonų galėtų tęsti kovą. Modernieji sovietų ginklai būtų bejėgiai. Vicepremjeras T. Hsiao-pingas taipgi pažėrė priekaištų JA Valstybėms dėl jų perdaug švelnios reakcijos į Sovietų Sąjungos veiksmus Afrikoje. Atmetusi Sovietų Sąjungos pasiūlytus pasitarimus, komunistinė Kinija nori pasirašyti draugiškumo sutartį su Japonija. Jos derybas yra pasiruošęs atnaujinti Japonijos premjeras T. Fukuda. Problemą betgi sudaro jo liberalios demokratinės partijos kaikurių narių tautinei Kinijai Taiwane rodomas draugiškumas ir komunistinės Kinijos reikalavimas sutartin įtraukti paragrafą, smerkiantį vienos valstybės įsigalėjimą šioje pasaulio srityje. Šiuo atveju konkrečiai turima galvoje Sovietų Sąjunga. Tai liudija vicepremjero T. Hsiao-pingo pastaba japonų socialistų delegacijai, kad Japonija neturi bijoti Sovietų Sąjungos keršto dėl sutarties pasirašymo.

Grasina Sacharovui

Kovo 12 d. 20 žydų Maskvoje surengė demonstracijas, smerkiančias palestiniečių teroro veiksmus prie Tel Avivo. Dalyvių eilėse buvo ir A. Sacharovas su žmona. Demonstrantus išsklaidė keli milicininkai ir įtūžę praeiviai. Valstybės prokuroro pavaduotojas V. Nesterovas, pasikvietęs A. Sacharovą, perspėjo vengti tokių chuliganiškų veiksmų, erzinančių piliečius ir vedančių juos į viešosios tvarkos pažeidimą. Už panašių veiksmų pasikartojimą jis turėsiąs atsakyti prieš Sovietų Sąjungos įstatymus.

Remia premjerą

Izraelio premjero M. Begino politinę liniją remia jo ministerių kabinetas ir jai 63:32 balsų santykiu pritaria parlamentas. Arabams vakarinėje Jordano upės pakrantėje M. Beginas tėra pasiūlęs dalinę savivaldą su Izraelio kariuomenės pasilikimu, kai tuo tarpu JAV prez. J. Carteris reikalauja plebiscito, duodančio laisvo apsisprendimo teisę arabams. M. Beginas bandė atnaujinti taikos derybas su Egipto prez. A. Sadatu, pasiųsdamas savo krašto apsaugos min. E. Weizmaną į Kairą. Egiptiečių radijo pranešimu, jokios pažangos nebuvo padaryta, nes Izraelis ir toliau vengia betkokių nuolaidų. Griežta premjero M. Begino linija sudaro didelį rūpestį Izraelį remiantiems žydų kilmės amerikiečiams. Tai viešai pripažino senatorius J. Javits, priklausantis senato užsienio reikalų komitetui. Praėjusią savaitę pravesti JAV viešosios nuomonės tyrimai liudija amerikiečių pasidalinimą į dvi lygias dalis. Viena jų pritaria ginklų tiekimui, o kita pasisako prieš, jeigu Izraelis nepadarys nuolaidų taikos derybose su Egiptu. Lig šiol Izraelis kasmet gaudavo apie $2 bilijonų vertės amerikietiškų ginklų ir maždaug tokią pat sumą ekonominės paramos.

Atskleidė sąmokslą

V. Vokietijoje buvo atskleistas sąmokslas išlaisvinti Rudolfui Hessui, kalinamam V. Berlyne, Spandau kalėjime. Operaciją planavo keli dešiniojo sparno vokiečiai, priklausantys vienam šaulių klubui, automatinius ginklus pasigrobę iš olandų dalinio Atlanto Sąjungos bazėje. Šis incidentas vėl atkreipė spaudos dėmesį į Nuernberge nuteistą kalėti iki gyvos galvos R. Hessą, 84 metų amžiaus senelį, kuris dabar yra vienintelis kalinys Spandau kalėjime. Už jo paleidimą jau nekartą yra pasisakiusios JAV, Britanijos ir Prancūzijos vyriausybės, bet su tokia mintimi nesutinka raudonieji carai Kremliuje.

Kova su nedarbu

Penkis milijonus gyventojų turinčioje Danijoje bedarbių yra 217.000 — nedarbas yra palietęs 10,1% visos darbo jėgos. Socialdemokratų vyriausybė kovai su nedarbu paruošė originalų planą, siūlantį pasitraukti iš darbo 60-67 metų amžiaus danams. Jiems būtų kasmet mokama $13.750 vertės suma, kuri tesudarytų 90% nedarbo draudos. Minimalus metinis atlyginimas Danijoje yra matuojamas $11.000, o valstybinė ir darbovietės pensija pradedama mokėti, kai dirbantysis sulaukia 67 metų amžiaus. Toks paankstintas pasitraukimas iš darbo sumažintų jaunų bedarbių eiles. Planas susilaukė kritikos, nes metinė $13.750 vertės suma būtų mokama tik pustrečių metų, o po to kasmet būtų mažinama, kol pasiektų $8.250 paskutiniaisiais metais prieš pensijos gavimą.

Šiame numeryje:

Bendru balsu
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas — išeivijos balsas

Palankesni vėjai baltiečiams
Švedijos ministerio kalba estų šventės proga

Draugų niekad nėra perdaug
Z. Čėsna iš Izraelio žydų-lietuvių klausimu

Lėšos daugiakultūrei veiklai
Kanados daugiakultūrių reikalų min. pareiškimai

Praeities našta slegia dabartį
Lietuvių-lenkų santykiuose neužmirština praeitis

Lietuvos šventė Paryžiuje
Pranešimas apie Vasario 16 iškilmę Prancūzijoje

Turėtų prabilti Vilnius
Gudijos ir Lenkijos lietuviai reikalingi pagalbos

Posėdžiavo rinktoji atstovybė
Vokietijos Lietuvių Bendruomenės tarybos posėdis

Žemdirbiai ir kritikai
Atsiliepimas į pastabas apie "Liepkalnio sodybą"

Šeštoji knyga "Dainos ir sapnai"
Tęsinys pokalbio su poetu St. Santvaru

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $12, pusmetinė — $6.50. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $12.00 per year, $6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **NAUJA ĮTAMPA KILO** tarp V. Vokietijos vyskupų ir kun. Hans Kueng dėl jo veikalo "Būti krikščioniu". Vyskupai buvo pakartotinai reikalavę autorių viešai išaiškinti knygoje pateiktą abejotiną nuomonę apie Kristaus dieviškumą. Kaikurie teologai tvirtina, kad toje knygoje kun. Kueng netiesiogiai paneigia ne tik Jėzaus dieviškumą, bet ir kitas tikėjimo tiesas. Paskutiniuoju metu, užuot davęs paaiškinimų, kun. Kueng išleido kitą knygą "Tiktai apie tiesą" (Um Nichts als die Wahrheit), kurion sudėjo su V. Vokietijos vyskupais susirašinėjimo medžiagą iš paskutinių 7 metų laikotarpio. Knygoje jis prašo vyskupus baigti bereikalingą ginčą, tačiau atsisako kartoti tradicines tiesas apie Jėzaus dieviškumą. V. Vokietijos vyskupų konferencijos pirm. kard. Josef Hoeffner pareiškė, kad išleistoji nauja knyga dar labiau padidina spragą tarp V. Vokietijos vyskupų ir kun. Kueng. Esą toje knygoje kun. Kueng medžiagą atrinko pagal savo norus: neįdėjo kelių labai svarbių dokumentų, rašytų prieš 1973 m., bet įdėjo savo 1977 m. turėtąjį pokalbį su vyskupais, kurį visi buvo sutarę laikyti paslaptyje.

★ **DESAKRALIZACIJOS BANGA PALIETĖ KUNIGUS.** Tai mintis, kurią Paulius VI išreiškė Romos miesto kunigijai. Esą kunigus yra palictusi manija mesti kunigystę. Ši manija sudraskė išviršinius šventojo kunigystės drabužio ženklus ir išplėšė iš kaikurių širdžių pagarbą sau kaip asmenims. Tą tuštumą užpildė pasaulietiška puikybė, palaida galvosena ir palaidas elgesys. Metančiųjų Kunigystę statistiniai duomenys esą pribloškiantys. Aišku, reikia tokius asmenis suprasti, tačiau kartu ir labai liūdna, kad silpno žmogaus likimas atsispindi įsipareigojimų išsižadėjime. Kai išrinktieji Dievo namų tarnai bėga, nenorom peršasi psalmisto žodžiai: "Jeigu priešas mane būtų įžeidęs, tylėčiau. Jeigu prieštarautojas stotų prieš mane, nuo jo pasislėpčiau. Tačiau tai tu, mano drauge, mano bendrininke ir bičiuli!" Pasak popiežiaus, kunigystės pašaukimas remiasi dviem balsais: vienas — vidinis, labai asmeninis, antras — tėviškas, pilnas kančios vyskupo balsas. Kunigiškoji žymė yra giliai ir neatšaukiamai įspaudžiama žmogaus asmenybėn ir todėl kartais yra labai nuostabiais būdais atgaivinama po ilgo laiko. Popiežius priminė, kad kiekvienas tapdamas kunigu žino, jog kančia ir auka bus neišvengiama pašaukimo dalis. Savanoriška ir visa nugalinti auka todėl turi įprasminti žodžius: "Su Kristumi esu prikaltas prie kryžiaus". Tai turėtų būti paskata kunigams savo apaštalavimu nuolat panašėti į Kristų. Pagal Vatikano metraščio statistiką, 1975 m. pradžioje buvo 260,514 pasaulinčių kunigų visame pasaulyje. Per dvejus metus atsisakė kunigystės 1,560. Tų pačių metų pradžioje buvo 161,174 vienuoliai kunigai. Iš jų tais metais atsisakė kunigystės 1,446.

★ **DAUG ANGLIKONŲ KUNIGŲ JAV-se** norėtų tapti katalikų kunigais. Šiuo metu vyksta pokalbiai tarp Vatikano, JAV kat. vyskupų ir minėtųjų anglikonų kunigų. Vysk. Bernard Law pranešė, kad kelios grupės anglikonų kunigų, keliolika pavienių anglikonų kunigų ir net kelios anglikonų parapijos su savo kunigais kreipėsi į JAV kat. vyskupų konferenciją bei Vatikaną, išreikšdami norą susijungti su Romos K. Bendrija. Vysk. Bernard Law ir vysk. Raymond Lessard paskirti tarpininkauti šiam susijungimo pokalbiui. Vysk. Law pareiškė, kad visi anglikonai kunigai yra vedę vyrai, tačiau norėtų būti katalikų kunigais. Tą reikalą turės spręsti Vatikanas. Kaip žinoma, po II D. karo keletas vedusių protestantų pastorių tapo katalikais, ir Pijus XII leido juos šventinti katalikų kunigais ir likti vedusiais. Vysk. Law nepasakė, kiek iš JAV-se esančių 12.-500 anglikonų kunigų nori tapti katalikais, nei kas jie yra. Viena yra aišku, kad tai nėra anglikonai tradicininkai, kurie atsiskyrė nuo JAV Episkopalų Bendrijos ir sudarė savąją Bendriją, kuriai neseniai buvo konsekruoti 4 vyskupai. Į K. Bendrija norintieji įsijungti kunigai mielai priima liturginius ir kitokius išviršinius pakeitimus, bet jieško pastovaus istorinio krikščioniškosios vienybės pagrindo. Jie tikėjosi, kad greitu laiku Anglikonų Bendrija susijungs su Roma, tačiau, kai vienašališkai Anglikonų Bendrija pradėjo šventinti moteris kunigėmis, nekreipdama dėmesio į ortodoksu ir katalikų perspėjimus nedauginti kliūčių krikščionijai susijungti, jie nutarė nebelaukti ir paskirai jungtis į K. Bendriją.

★ **POPIEŽIAUS NEKLAIDINGUMO REIKALU** liuteronų ir katalikų teologai posėdžiavo penkerius metus. Dabar jie ruošia bendrą pareiškimą tuo reikalu. Jis turėtų būti labai naudingas tolimesniuose ekumeniniuose pokalbiuose. Spėjama, kad tas pareiškimas bus užbaigtas dar šiais metais. Vėliau tie patys teologai turės svarstyti tokius klausimus, kaip mišrios vedybos ir nuteisinimas asmens vien tikėjimu.

★ **KEISTYBIŲ SEKĖJAI** grįžta į tradicines religijas. Tai pastebėta keliose JAV vietovėse. Niujorke ir Los Angeles yra žymiai sumažėjęs Hare Krišna ir Susivienijimo Bendrijos pasekėjų skaičius. Detroite net du iš šešių transcendentinės meditacijos centrų užsidarė pastaruoju metu, nežiūrint skelbimų, kad kaikurie tokie medituotojai pakyla ir plūduriuoja ore. Aišku, tos religinės keistybės greit neišnyks, nes jos remiasi didele dalimi universitetuose studijuojančiu jaunimu, o to jaunimo kasmet vis naujo atsiranda. Visdėlto amžius priverčia juos rimčiau į gyvenimą žiūrėti. Todėl vos 10% visų Sun Myung Moon pasekėjų yra vyresni kaip 29 m. San Francisco apylinkėje atlikta studija rodo, kad 75% religinių keistybių jieškotojų greit tas keistybes atmeta. Daugumą į šias keistybes pasinėrusiųjų nėra praktikavę ilgiau kaip vienerius metus. Paskutinieji Gallupo duomennys apie pouniversitetinio amžiaus asmenis iki 30 metų rodo, kad pastaruoju metu to amžiaus asmenų, lankančių katalikiškąsias šventoves sekmadieniais, skaičius pakilo nuo 39% iki 43%, o lankančių protestantų šventoves — nuo 29% iki 39%. Nors jauni žmonės vistiek rečiau lanko šventoves nei vyresnieji, tačiau jų proporcija labai sparčiai kyla. Religijos, kurios labiausiai šio amžiaus žmones patraukia, yra didesnius reikalavimus statančios bendrijos — baptistai ir katalikai. Kitas to amžiaus asmenyse religingumo ženklas yra tas, kad 39% visų apklaustųjų tarp 25 m. ir 30 m. amžiaus yra turėję mistinių išgyvenimų. Tai nepaprastai augštas nuošimtis. KUN. J. STŠ.

Draugų niekad nėra perdaug

Z. ČĖSNA

Savo gerokai išvanotu kailiu patyriau, kad nelengva permesti tiltą per išankstinio nusistatymo ir nepasitikėjimo bedugnę, skiriančią lietuvius ir žydus. Tokio tikslo siekiau savo rašiniu "Klaikūs praeities šešėliai ir tikrovė", išspausdintu "Tėviškės Žiburiuose". Sulaukiau kelių skaitytojų laiškų, palankiai atsiliepusių ir pritarusių šiam tikslui. Tai įkvepia viltį, kad pradėtas pokalbis, nuoširdus ir atviras, kantrus ir pakantus, galiausiai duos pageidautinus rezultatus.

Sveikintina, kad pokalbį tokiu opiu ir skaudžiu klausimu pradėjo katalikiškas laikraštis, pasižymintis rimtumu ir objektyvumu. Nėra abejonių, kad Lietuvos Katalikų Bendrija yra įtakingiausia alternatyvi visuomeninė jėga tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje. Ji suvaidins didžiulį teigiamą vaidmenį ateityje, kai Lietuva vėl taps laisva ir nepriklausoma valstybe. Istorija moko, kad po nuožmios ir brutalios diktatūros nuvertimo į valdžią demokratiniu keliu ateina krikščionys demokratai. Antai, po nacių režimo sutriuškinimo dominuojanti politinė jėga Vokietijoje buvo kanclerio Adenauerio vadovaujami kr. demokratai. Galiausiai ir Lietuvoje po carizmo ir kaizerinės okupacijos lietuvių tautos dauguma balsavo už kr. demokratus.

Mano rašinį plačiai komentavo ir, kas-be-ko, aštriai kritikavo keli autoriai, paskelbę savo straipsnius "Tėviškės Žiburiuose" bei kituose laisvojo pasaulio laikraščiuose. Kiekvienam valia išdėstyti savo nuomonę necenzūrinėje spaudoje, bet, atvirai pasakius, nesitikėjau tokios piktos reakcijos. Vienas skaitytojas net nutraukė "TŽ" prenumeratą, pasipiktinęs tuo, kad lietuvių - žydų santykių problema iš viso gvildenama. Matyt, dar neišmokome diskutuoti be emocijų, be pagiežos, be apriorinio nusistatymo. Vienaip ar antraip, pokalbis tęsiasi, ir tai jau šis tas.

Nenorėčiau polemizuoti su savo oponentais, tačiau manyčiau, kad tikslinga būtų kaiką paaiškinti.

* * *

Pagrindinė J. Vaičeliūno straipsnio "Skirtingai matoma tikrovė" ("TŽ" 1977 m. 45 nr.) mintis — lietuviai krašto šeimininkai. Mintis neabejotinai teisinga, bet autorius ją pateikia taip, kad savaime peršasi išvada, esą žydai Lietuvoje buvę nepageidaujami ir vos pakenčiami kampininkai. Iš tikrųjų žydai Lietuvoje gyveno daugiau kaip 500 metų, jie atvyko į šį kraštą jo valdovų pakviesti, o ne kaip benamiai pabėgėliai. Tik tie, kurie iš kailio neriasi, kad tik gautų progos apšmeižti nepriklausomos Lietuvos valstybinę santvarką, teigia, esą vyriausybė ir vietiniai valdžios organai diskriminavę žydus, lenkus, rusus ir t.t. Bolševikų propaganda iki šiol tvirtina, kad "fašistinis tautininkų režimas engė tautines mažumas". J. Vaičeliūnas tarsi patvirtina šį šmeižtą, pateikdamas komercinės diskriminacijos pavyzdį. Karo mokykla — valstybės įstaiga, ir jei jos ūkvedžiai - intendentai iš tikrųjų dėl tautinių ar religinių sumetimų atsisakė žydų pirklio paslaugų "Pienocentro" naudai, tai šis faktas daug ką pasako. Sąžiningoje konkurencinėje kovoje nugali tas, kas siūlo klientui pigesnes kainas, kokybiškesnę prekę, palankesnes kredito sąlygas ir t.t.

Kažin kaip jaustųsi lietuviai — prekybos ir kitų paslaugų įmonių savininkai, gyvenantieji Kanadoje, jeigu jų nuolatiniai klientai, juo labiau valstybės įstaigos, staiga atsisakytų jų patarnavimų vien dėl jų neanglosaksiškos (o Kvebeko provincijoje — dėl neprancūziškos) kilmės? Nepamirškime, kad daugelis lietuvių negimė Kanadoje — jie kaip išvietinti asmenys rado čia prieglobstį ir tik palyginti neseniai buvo įpilietinti.

* * *

Kaikurių apribojimų žydams, pavyzdžiui, verstis žemės ūkiu Lietuvoje, visdėlto buvo, nors mano oponentai bando tai paneigti. Reikėtų čia kaiką paaiškinti. Kaip žinoma, nepriklausomoje Lietuvoje veikė du civiliniai kodeksai: caro Rusijos — didesnėje Lietuvos dalyje ir Napoleono — užnemunėje. Caro Rusijos įstatymai draudė žydams verstis žemės ūkiu ir net gyventi kaimuose. Suvalkijoje ir kaikuriose Dzūkijos apskrityse (Napoleono kodekso veikimo zonoje) nuo XIX š. pradžios buvo žydų ūkininkų, net stambių žemvaldžių ir, žinoma, žemės ūkio darbininkų. Atkūrus Lietuvos valstybingumą 1918 m., caro Rusijos įstatymai, draudžiantieji žydams verstis žemės ūkiu, buvo panaikinti. Žydai tačiau praktiškai negalėjo įsigyti ūkių, nes niekas, išskyrus atskirus atvejus, savo noru žemės nepardavinėjo. Atsimenate priežodį: "ko vaikštai paniuręs, lyg žemę pardavęs". Vienintelis ūkių įsigijimo būdas varžytinės. Žemės ūkio ministerijos sudarytuose ir vyriausybės patvirtintuose varžytinių nuostatuose buvo specialus paragrafas, pabrėžiantis, kad ūkius iš varžytinių gali įsigyti asmenys, kurie patys ar jų tėvai bei bočiai vertėsi žemės ūkiu. Oficialiai buvo paaiškinta seime, atsakymo į parlamentinį užklausimą forma, kad valstybė suinteresuota sparčiu žemės ūkio vystymu ir todėl ūkius turi valdyti žmones, turį tam polinkį ir patyrimą. Kiekvienam tačiau aišku prieš ką šis paragrafas iš tikrųjų buvo nukreiptas. Reikėtų dar paminėti, kad žydai-savanoriai, dalyvavę nepriklausomybės karuose, gavo visas privilegijas ir lengvatas, bet tik ne ūkius.

* * *

Tiek J. Vaičeliūnas, tiek ir J. Kojelis ("Iškraipyta tikrovė praeities šešėliuose" "TŽ" nr. 49 ir 50), komentuodami mano rašinį, tvirtina, kad žydai negalėję pasirinkti kadrinio karininko profesijos, nes tai prieštarautų valstybės saugumo užtikrinimo normoms. Girdi, eiliniu būtinos tarnybos kareiviu tarnauti gali, bet karininku būti tau nevalia. Pagrįsdami šį teiginį, mano oponentai sako, kad ir Izraelyje arabams — mahometonams ir krikščionims kelias į karinę karjerą taip pat užkirstas. Informacijos dėlei reikėtų pažymėti, kad arabai — Izraelio piliečiai yra atleisti nuo privalomos karo tarnybos. Būtų didžiai nehumaniška versti mūsų šalies arabus kariauti prieš jų tautiečius siriečius, jordaniečius ir egiptiečius. Bet jeigu arabas — Izraelio pilietis savanoriškai stoja į kariuomenę (o tokių nemaža), tai jam visi keliai atviri į kariškio karjerą. Arabai, ypač beduinai ir druzai, eina augštų karininkų pareigas visose kariuomenės rūšyse, policijoje, pasienio sargybos būriuose. Atlikę karo tarnybą, jie be jokių apribojimų gali padaryti valstybės tarnautojo karjerą, dirbti gynybos pramonėje ir užimti diplomato postą.

* * *

J. Kojelis didžiai abejoja mano pateiktų ištremtų asmenų skaičių tikslumu. Remiuosi gana patikima informacija, pagal kurią 1941 m. birželio 13-20 d.d. iš Lietuvos buvo iš viso ištremta 35.000 žmonių, jų tarpe apie 15.000 žydų. Ateities istorikai, gerokai pasirausę NKVD archyvuose, gal ir galės pateikti tikslius duomenis. Aš gi remiuosi informacija, gauta iš Izabelės Laukaitytės, kuri, jos pasakojimu, buvo įtraukta į specialią komisiją, ruošusią deportuotinų asmenų sąrašus.

Karo metais augau lietuvių namuose (našlaičių prieglaudoje) tolimame Debiosų kaime Šiaurės Urale. Prie vaikų namų veikė vidurinė lietuvių mokykla, kurioje istoriją dėstė įžymi komunistė, TSRS augščiausios tarybos deputatė Izabelė Laukaitytė. Ilgus metus kalėjusi už pogrindinę komunistų veiklą, Izabelė Laukaitytė 1940-1941 m.m. užėmė aukštą postą partijos aparate. Suprantama, kad tokiam žmogui buvo pavesta vadovauti moksleivių vaikų namų auklėtinių politiniam lavinimui. Izabelė Laukaitytė, fanatiška komunistė, uoliai skatino mus — savo mokinius skaityti Markso, Engelso, Lenino ir Stalino raštus.

Kartą, bevartydamas Markso foliantus, užtikau labai piktą šio komunizmo ideologo straipsnį apie žydus. Marksas tvirtina, esą žydai — parazituojanti, uždara sekta, kurios dievybė — pinigai. Giliai pasipiktinęs, parodžiau šį straipsnį Izabelei Laukaitytei ir primygtinai reikalavau jos paaiškinimo. Mūsų ginčas užsitęsė iki vėlyvos nakties; abudu įsikarščiavome, jieškojome vis naujų argumentų ir kontrargumentų. Polemikos įkarštyje ji ir pateikė šiuos skaičius, tariamai įrodančius Markso tiesą. Girdi, žydų Lietuvoje buvę 7%, bet išnaudotojų-kapitalistų sąraše jų daugiau kaip 40%. Galima Izabelės Laukaitytės duomenimis tikėti ar netikėti. Ji pati nebegali būti liudininke — partizanai ją nušovė 1948 m. žiemą Marijampolėje vidurdienį gatvėje. Turėčiau pridurti, kad Izabelė Laukaitytė buvo labai gabi pedagogė, be galo atsidavusi savo mokiniams. De mortuis aut bene aut nihil (apie mirusius arba gerai, arba nieko).

* * *

Prof. Ant. Musteikis (straipsnyje "Kai reikės sumokėti — aš išeisiu" "TŽ" 1978 m. 4 nr.) ir kiti autoriai ne be pagrindo abejoja buvusio Telšių kalėjimo viršininko Žalymo žodžiais, pateiktais cituojamo interviu ištraukoje. Visiškai aišku, kad Žalymas, vadovaręs kalinių sušaudymui ir pats šaudęs, bando visaip švelninti ir menkinti šį šiurpų nusikaltimą. Jis pateikia versiją, palankią jam ir jo šeimininkams. Kaip tik todėl mano kolega Antanas Bajoriūnas ir aš nesutikome savo vardu parašyti straipsnio pagal Žalymo pasakojimą ir pasirinkome interviu formą. Ne mes, žurnalistai, bet jis, saugumiestis-budelis, taip sako, o skaitytojams valia tikėti ar netikėti juo. Prof. Ant. Musteikis pabarė mane už tai, kad nepaklausiau Žalymo dalykų, galėjusių pastatyti jį į keblią padėtį. Tampyti liūtą už uodegos gal ir smagi pramoga, bet didžiai pavojinga. Tik žmogus, visiškai nenutuokiantis kokia slogi atmosfera gaubė Stalino laikais visą Lietuvą, ypač provincijos miestus, pačiame partizanų kovos įkarštyje, — gali siūlyti korespondentui erzinti saugumiestį.

Stebina prof. Ant. Musteikio pastaba, esą Žalymo paminėti žydai kaliniai nebuvo Rainių miškelyje nužudyti, nes jų pavardės knygoje "Žemaičių kankiniai" neminimos. Vargu ar buvo įmanoma juos paminėti. Juk knygos pirmoji laida išėjo nacių okupacijos metais!

Pateikdamas skaitytojų dėmesiui interviu su Žalymu ištrauką, siekiau visai kito tikslo, būtent, norėjau parodyti kaip naciu propaganda panaudojo NKVD nusikaltimus lietuvių kurstymui prieš žydus. Deja, reikia pasakyti, kad naciams tai didele dalimi pavyko.

Nėra reikalo atremti kitas kritines oponentų pastabas. Juk pradėjome pokalbį ne tam, kad aštrintume santykius, bet tam, kad surastume būdus jiems normalinti. To siekia teisininkas dr. A. Štromas (gyvenantis Anglijoje), rašytojas I. Meras (Izraelyje) ir kiti žydai inteligentai, tiesiantieji lietuviams inteligentams draugystės ranką. Atsisakykime pasenusių koncepcijų, išankstinio nusistatymo ir nepasitikėjimo. Stenkimės vieni kitus geriau suprasti ir pažinti.

Pradėtasis pokalbis būtų dalykiškesnis, jeigu jis vyktų ne tik laikraščio skiltyse, bet ir betarpiškai prie vaišių stalo bičiuliškoje aplinkoje.

Iš viso pasaulio kraštų važiuoja turistai į Izraelį (1977 m. mes turėjome apie milijoną svečių). Visų tautų ir religijų žmonės atvyksta į mūsų šalį pasimelsti šventose vietose, apžiūrėti įžymių senovės paminklų, susipažinti su žydų valstybės laimėjimais ir, kas-be-ko, pasimaudyti šiltoje jūroje bei sočiai privalgyti šviežių vaisių. Deja, neteko girdėti apie organizuotas lietuvių turistų grupes. O juk daug naudingų dalykų galėtumėte mūsuose sužinoti. Antai, sukaupėme didžiulį patyrimą, absorbuodami žydus, grįžtančius į tėvų žemę po dviejų tūkstantmečių tremties. Daugelis jų nemoka mūsų kalbos, nutolo nuo papročių ir tradicijų. Juk ateityje tūkstančiai išeivijos lietuvių iš viso pasaulio kraštų plauks į nepriklausomą Lietuvą, ir ne taip jau lengvai jie ten pritaps ir prigis.

Galiausiai turite Izraelyje nuoširdžių bičiulių, mokančių lietuvių kalbą, suprantančių jūsų problemas ir pritariančių jūsų siekiams.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Padėka

A†A

Augustė Stankaitienė

mirė 1978 metais vasario 18 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos klebonui kun. Algimantui Žilinskui už parodytą rūpestingumą, šventovėje atlaikytas budėtuves, už laidojimo apeigas, maldas bei prasmingą pamokslą ir velionės palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines.

Dėkojame visiems, kurie dalyvavo budėtuvėse ir laidotuvėse, atsiuntė gėles, prisidėjo auka, išreiškė užuojautą. Dėkojame karsto nešėjams. Ačiū A. Vaitkevičienei, V. Rupkalvienei už pusryčių paruošimą, o Išganytojo parapijos moterų draugijai už prisidėjimą skaniais pyragais.

Liūdintys giminės

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame visiems, mus užjautusiems ir mums padėjusiems, palydint amžinam poilsiui mylimą žmoną ir mamą **a.a. Liudviką Buzienę.**

Teofilis Buzas

ir sūnus Alfonsas su šeima

A†A

Reginai Jarmolavičiūtei

Caracas mieste, Venecueloje, mirus, seseriai GENOVAITEI STATKIENEI, broliui STASIUI, anūkėms JŪRATEI ir DANUTEI STATKUTĖMS DE ROSALES su šeimomis bei kitiems artimiesiems, skausmingoje valandoje liūdintiems, reiškiame gilią užuojautą ir, dalindamiesi skausmu, drauge su Jumis liūdime —

Ramanauskų šeimos

Oakvilėje ir Burlingtone, Kanadoje

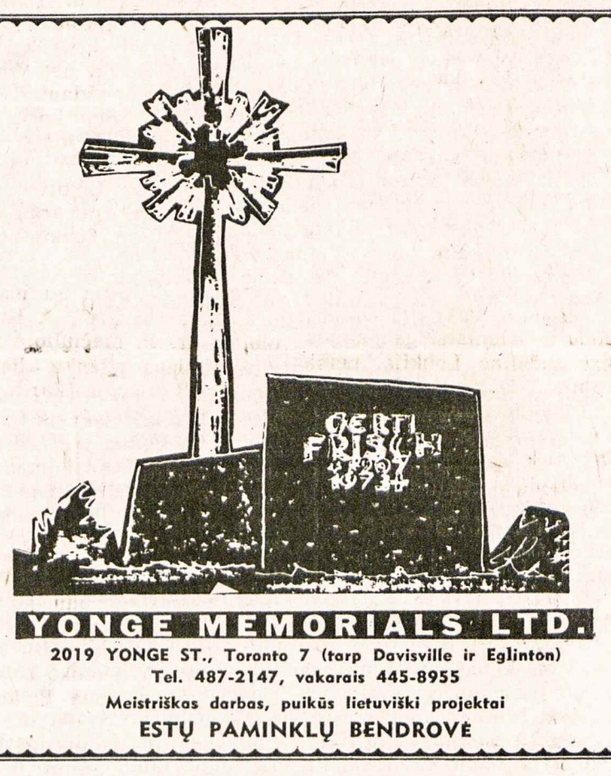

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Lėšos daugiakultūrei veiklai

Ministerio N. Cafiko pareiškimai konferencijoje

Kovo 21-22 d.d. Otavoje įvyko konferencija, kurioje buvo gvildenami daugiakultūriai ir imigraciniai reikalai. Joje dalyvavo daug etninės spaudos atstovų. Jiems buvo išaiškintas naujasis imigracijos įstatymas ir išdėstyti daugiakultūrės veiklos planai.

Daugiakultūrių reikalų min. Norman Cafik pareiškė, kad vyriausybė yra numačiusi išleisti $50 mil. daugiakultūriams reikalams per 5 metus. Sekančiais metais tiem reikalam numatoma padidinti biudžetą $2,5 mil.

Pagrindinė daugiakultūrės politikos gairė bus "vienybė per tarpusavį supratimą". Bus finansuojama etnokultūrinių organizacijų veikla, ypač tie projektai, kuriuose bus pabrėžiama kultūrinė ateivių integracija. Iki šiol turėtos programos bus išplėstos. Bus finansuojami etnokultūrinių grupių suvažiavimai, seminarai, kalbų kursai, mokytojų paruošimo kursai, mokymo priemonių paruošimas, grožinės literatūros kūryba bei leidyba oficialiomis arba kitomis kalbomis, įvairi meninė veikla.

Tai daugiausia projektai, kuriuos pateikia daugiakultūrių reikalų direktoriatai Otavoje pačios etnokultūrinės grupės. Yra betgi projektų, kuriuos vykdo patį minėtasis direktoriatas. Tie projektai liečia kultūrinę grupių pažangą, pvz. tėvų kalbos klasės ir stovyklos, daugiakultūriai renginiai, kuriuose dalyvauja kelios etninės grupės ir t.t.

Daugiakultūrių reikalų direktoriatas taip pat remia mokslines studijas, liečiančias kultūrinį pliuralizmą Kanadoje, skatina įvedimą atitinkamų paskaitų augštosiose mokyklose. Jau iš seniau yra užsakytos etninių grupių istorijos, planuojamos antologijos oficialiomis kalbomis, kad visa Kanada galėtų pasinaudoti etninių grupių kūryba. Remiami daugiakultūriai teatrai, chorų festivaliai, seminarai, didieji renginiai.

Daugiakultūrių reikalų direktoriatas Otavoje turi savo pareigūnus įvairiose vietovėse. Jie yra pasiruošę padėti visiems besikreipiantiems. Jei kas turi neaiškumų daugiakultūrėje veikloje, gali kreiptis į Otavą ir prašyti informacijų bei prašymams formų šiuo adresu: Mr. Paul Migus, Office of the Minister Responsible for Multiculturalism, 16th Floor, 66 Slater Street, Ottawa, Ont., K1A 0M5. Tel. (613) 996-0091.

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas į namus.
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

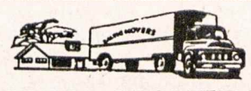
BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

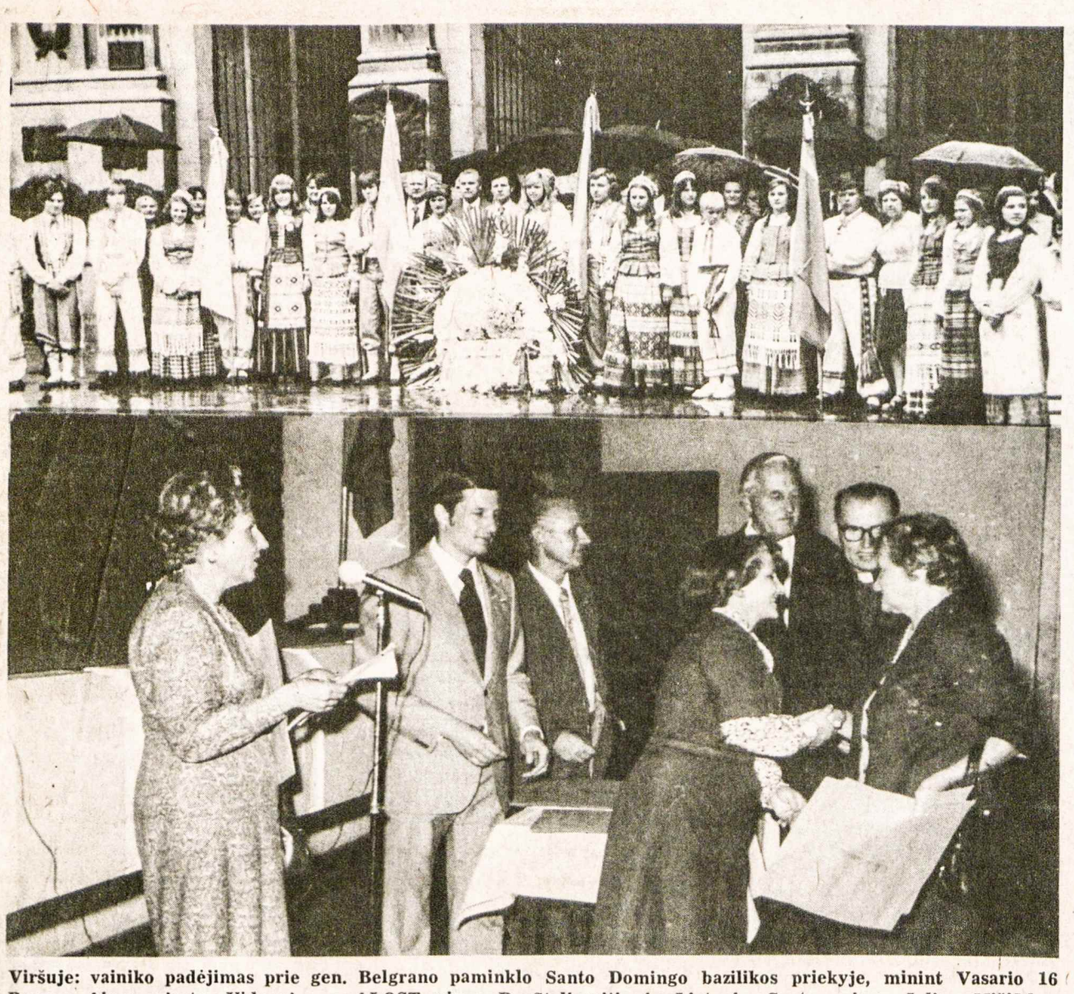

Viršuje: vainiko padėjimas prie gen. Belgrano paminklo Santo Domingo bazilikos priekyje, minint Vasario 16 Buenos Aires mieste. Viduryje — ALOST pirm. R. Stalioraitis ir Lietuvių Centro pirm. Julius Mičiūdas. Apačioje: Argentinos imigracijos sekretorė įteikia garbės diplomą Barborai Vilkiušienei; iš kairės: E. Burbienė, R. Stalioraitis, A. Burba — ALOST ižd., Z. Juknevičius — ALOST vicepirm., kun. A. Steigvilas — sekretorius

Praeities našta slegia dabartį

Atsiliepimas į dr. P. Mačiulio ir prof. J. Kupriono straipsnius lietuvių-lenkų klausimu

K. BARONAS

Karinis Lenkijos atstovas Kaune plk. Leonas Mitkievič savo atsiminimuose "Wspommena kowienskie" (kauniškiai atsiminimai) trijose vietose mini dr. P. Mačiulį. Norėčiau tas vietas pacituoti, nes mūsų buvusio diplomato straipsniai išeivijos spaudoje turi labai stiprų ryšį su lenkų plk. parašytais sakiniais apie jį.

Jau po Lenkijos žlugimo, rugsėjo 25 d., plk. L. M. rašė (psl. 221): "Kaune, kaip jau minėjau, spauda ir saloniniai gandai jau vakar padalino Lenkiją, persikeldami į Didžiosios Lietuvos su Vilniumi ir kt. lietuviškom žemėm svajonių pasaulį. Šiandieną kiek apsiraminta, supratus truputį gudresniems lietuviams, kad Lenkijos nepriklausomybės netekimas yra ženklas netekimo nepriklausomybės jos mažų kaimynų, kurie taps lengvu Vokietijos ir Sov. Sąjungos grobiu. Man taip sakė ponai Mačiulis ir Vileišis iš Lietuvos užsienio reikalų ministerijos. Abu neslėpė savo nusiminimo. Jie mato vokiečių - sovietų nepuolimo sutartyje ne tik Lenkijos dalybas, bet ir jos mažų kaimynų — Lietuvos, Lenkijos, Estijos ir net Rumunijos. To jie yra labai pritrenkti".

Vėl 271 psl. rašoma: "P. Mačiulis, lenkų reikalų referentas Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, buvo labai atviras (wylany) man, tačiau tai yra žmogus, kaip ir kiekvienas diplomatas, rodąs savo nuoširdumą bei mandagumą".

Ir paskutinėje užuominoje 281 psl. plk. L. Mitkievič sako: "Pas min. Charvatą apsilankė Lietuvos u.r.m. referentas lenkų reikalams p. Mačiulis. Mano akivaizdoje jis nieko neminėjo apie Lietuvos vyriausybės atsakymą į lenkų notą, nesistengė net paaiškinti mūsų teritorijos užėmimo (min. Charvat pasiuntė Lietuvos vyriausybei protesto notą, grįžus Vilniui ir daliai Vilniaus krašto Lietuvos valstybei, K.B.). Tiesa, p. Mačiulis stengėsi "pusžodžiais" įtikinti Charvatą ir mane, kad bereikalingai paliekame Kauną, tačiau tai darė pro forma".

Šiom ištraukom iš Lenkijos karo atstovo atsiminimų norėjau parodyti dr. P. Mačiulio diplomatinius gabumus, kurie pasireiškia ir spaudoje. Jo straipsniai būna su diplomatiniu atspalviu, apgalvoti, dokumentuoti, kaip ir tinka buvusiam mūsų u.r.m. referentui.

Deja, neteko man nė pavaikščioti Lietuvos užsienio reikalų ministerijos koridoriais, nekalbant jau apie betkokius pasitarimus su Lenkijos vyriausybės atstovais, nes gimiau okupuotame Vilniuje, mokiausi lietuviškoje pradžios mokykloje, lietuviškoje gimnazijoje ir jau vokiečių okupacijos metu — Vilniaus universitete. Patyriau nekartą lenkų fizinius užgauliojimus, spjaudymus ant VD gimnazijos nešiojamos uniformos, jų neapykantą viskam, kas lietuviška.

Pilnai suprantu dr. P. Mačiulį, kuris, kaip diplomatas, visai kitom akim žiūrėjo į lietuvių - lenkų santykius ar net Vilniaus klausimą, užmiršdamas, kad mūsų sostinė nėra kokia nors mainų prekė diplomatiniams kanalams uždaryti ar atidaryti, bet etnografinė Lietuvos dalis, Lietuvos širdis, neparduodama ir neperkama nei lenkų, nei gudų.

Tačiau visuomet su malonumu skaitau ir prof. J. Kupriono, ir dr. P. Mačiulio straipsnius Vilniaus ir lenkų - lietuvių santykių klausimu. Skirtingi jie yra nuo vilniečių pasisakymų ir vilniečių pažiūros į lenkų - lietuvių ateitį. Dr. P. M. ir prof. J. K. yra linkę visuomet į pasikalbėjimus, konferencijas, pasitarimus su lenkais, tik pamojus pirščiuku tremties vyriausybės prezidentui ar premjerui (vienam "davus" Vilnių Lietuvai, kitam "atėmus"), užmiršdami visas padarytas skriaudas Lietuvai, užmiršdami lenkų belaisvių kurortinį gyvenimą Palangoje, Kulautuvoje, išgelbėjimą Vilniaus krašto nuo bado, keitimą beverčių zlotų į stiprų litą, atgabenimą į krautuves maisto. Plk. L. Mitkievič savo atsiminimuose nedėkoja Lietuvai ir, jau būdamas 1939 m. Paryžiuje, rašė: "Lietuviai veda šovinistinę politiką lenkų atžvilgiu užimtose Žečpospolitos Vilniaus krašto žemėse ir pačiame Vilniuje. Nenoriu nuodugniau registruoti visų faktų, tačiau jau dabar galima tvirtinti, kad jų vedama politika jų vyriausybei nedaro garbės".

Štai kokiom nuotaikom gyveno lenkų emigracija 1939 m., užmiršdama palankų lenkų kariuomenės internavimą, leidimą jų tremties vyriausybei Londone persiųsti pinigus Lietuvos bankui bei finansuoti karių persiuntimą į Prancūziją bei Angliją.

Taigi, dr. P. Mačiulio ir prof. J. Kuprionio įtaigojimas išeivijoje ieškoti taikių kelių su lenkais neturi stiprios atramos. Lietuvos istorijoje dar nebuvo tokio atvejo, kad lenkas ateitų be iš anksto paruoštos klastos arba spąstų mūsų tautai bei valstybei.

Mano tėvų gyventame rajone (netoli Šv. Onos, Šv. Mykolo šventovių) gyveno Buiko. 1920 m. spalio mėn., besitraukiant mūsų kariuomenei iš Vilniaus, jis su savo trimis sūnumis peiliais nužudė su lauko virtuve paklydusį netoli Belmonto Lietuvos karį. Už šį "karžygišką" žygį Lenkijos vyriausybės buvo apdovanotas pensija. Mano tėvas to Buiko kruviną darbą gerai žinojo, tad grąžinus Vilnių Lietuvai aš ir sakau: "Tėveli, jį reikia atiduoti Lietuvos teisingumo organams". Tėvas atsakė: "Kaziuk, Dievas jį nuteis".

Mielaširdingi, gailestingi, nuoširdūs ir draugiški esame lenkams: daug kartų jiems atleidom įvairius nusikaltimus mūsų tautai - valstybei, lenkdamiesi kaip kumečiai dvaro ponaičiui.

Tad ir norėčiau duoti atsakymą dr. P. Mačiuliui į jo straipsnį "Kultūriniai ryšiai su lenkais" ("TŽ" 1978. III. 2) ir man pateiktą klausimą, kokiais keliais turėtume eiti į sąlytį su lenkais.

Mano atsakymas yra labai trumpas — jokiais! Lietuvių - lenkų santykiai turi būti panašūs į žydų - vokiečių, nes ir Vilniaus krašto lietuvių kraujas buvo pralietas kalėjimuose, koncentracinėse stovyklose, represijose, "pogromuose" Vilniuje ir jo krašte. Mūsų tautai nuo 1387 m. buvo daromos skriaudos. Jos nesibaigia šiandieną Suvalkų trikampyje, jos nesibaigia sugudėjusių lenkų valdomoje lietuviškoje Gudijos dalyje.

Turėtų prabilti Vilnius

AL. GIMANTAS

Šis laikraštis yra sekamas, cituojamas, kartais, atrodo, net ir norint iššaukti polemiką, sovietinamos Lietuvos kontroliuojamoje spaudoje. Tai tik rodo, kad šie puslapiai yra prieinami ribotam skaičiui rinktinių skaitytojų anapus. Todėl, norint iškelti vieną ar kitą rūpimą reikalą bei siekiant, kad tai būtų pastebėta, suprasta ir tinkamai įvertinta valdančiųjų sferose, tenka žemiau kalbamu klausimu kaip tik prabilti "Tėviškės Žiburiuose".

Toks nevisai t i e s i o g i n i s "bendradarbiavimas", rasi, nebus jau iškart atmestas ortodoksinių sluogsnių (kaip pavojingas socialistinės sistemos saugumui), t.y. maskvinių patikėtinių Vilniuje. Taip pat yra pagrindo manyti, kad jis nebus pasmerktas ir tų mūsiškių, kurie gana kietokai nusistatę prieš vadinamuosius tautinės drausmės laužytojus.

Problema, kurią keliame jau pakartotinai, vienodai turėtų liesti ir jaudinti abi tautos dalis — emigracinę visuomenę ir krašte likusį tautos kamieną, neišskiriant nė partinių viršūnių.

Kalbame apie Gudijos (Baltarusijos) ir Lenkijos lietuvių kasdieninio gyvenimo rūpesčius, kurie nėra patenkinamai tvarkomi, palyginus su gudų ir lenkų mažumomis šiandieninėje Lietuvos teritorijoje.

Šį kartą neliečiame grynai religinės praktikos nesklandumų ir skriaudų iš tenykštės valdžios pusės ar (Lenkijos atveju) net iš pačios eklezinės hierarchijos pusės. Negalime laukti ir tikėtis šioje plotmėje intervencijos iš oficialiai ateistinės valdžios sluogsnių. Tačiau kalbant apie grynai tautinio pobūdžio

(Nukelta į 7-tą psl.)

Posėdžiavo rinktoji atstovybė

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas

Š.m. kovo 17 ir 18 d.d. Huettenfelde, Romuvos sodybos pilyje, posėdžiavo VL Bendruomenės taryba. Iš įvairių Vokietijos vietovių suvažiuojančius tarybos narius Romuvoje maloniai pasitiko, sveikino ir nakvynėmis aprūpino visada besišypsantis baltaplaukis VLB valdybos reikalų vedėjas Justinas Lukošius. Šį kartą tarp į Romuvą besirenkančių tarybos narių matėsi daug naujų ir jaunų veidų. Iš jų pakilios nuotaikos buvo matyti, kad atsineša naujų idėjų ir kad bandys apsnūdusį Bendruomenės gyvenimą išjudinti.

Pirmasis posėdis pradedamas kun. J. Dėdino gražiai ir jautriai sukalbėta malda. Slaptu balsavimu sekantiem trejiem metam tarybos prezidiumo pirmininku išrinktas dr. J. Grinius, vicepirmininku kun. A. Bernatonis ir sekretorium mokyt. V. Bartusevičius. Tarybos darbo posėdžiams priimta 15-kos punktų darbotvarkė.

Išklausyta VL Bendruomenės organų ir referentų metinės veiklos 10 pranešimų. Didžioji posėdžių laiko dalis skirta pranešimuose iškeltų problemų ir paliestų veiklos klausimų svarstymams. Taryba reiškėsi labai darbingai ir stengėsi net ir mažesnės reikšmės problemas išsamiai svarstyti ir tinkamų sprendimų ieškoti. Kartais atrodė, kad nebepakaks laiko visiems reikalams aptarti ir nebebus įmanoma numatytu laiku tarybos posėdžių užbaigti. Diskusinių įkarščių metu padėti gelbėjo prezidiumo pirm. dr. J. Grinius, sklandžiai reziumuodamas visų pasisakiusių mintis.

Daug dėmesio skirta Vasario 16 gimnazijos reikalų svarstymui. Nors gimnazija nėra tiesioginis tarybos reikalas, visdėlto gyvas jos reikalų svarstymas rodo, kad taryba per savo atstovus kuratorijoje intensyviai rūpinasi tos lietuviškos auklėjimo įstaigos likimu. Paaiškėjo, kad berniukų bendrabutis vis dar neturi nuolatinio vedėjo. Trumpam laikui į Romuvą užsukęs keliautojas Romas Gudas iš Kanados, padėjo bendrabutį tvarkyti. Jis pasitraukęs, nes kelionėse įsigyto patyrimo bendrabutyje negalėjęs pritaikyti.

Taryba priėmė finansinę valdybos 1977 m. apyskaitą pajamų-išlaidų sumai DM. 42.915,-38 ir atpalaidavo valdybą nuo atsakomybės. Vienbalsiai patvirtintas metinis aktyvo-pasyvo balansas 1977. XII. 31 DM. 1.361.-776,14. Valdybos pateiktą sąmatą 1978 ir 1979 metams taryba žymiai pakeitė jaunimo kongreso naudai. Sąmata sudaryta 1978 m. DM. 65.750,00 ir 1979 m. DM. 108.500,00. Tai įpareigojimas valdybai numatytas lėšas laiku sutelkti. Kontrolės komisijos protokole iškeltoms pastaboms bei siūlymams taryba pritarė ir pavedė valdybai vadovautis. Jaunimo kongreso rengėjų komiteto atskaitomybės tikrinimo protokolą perskaitė kontrolės komisijos pirm. kun. F. Skėrys. Buvo iškelta eilė pastabų, kad dažnu atveju daromos išlaidos nėra pakankamai pateisintos. Taryba nutarė, kad kongreso rengėjų komitetas savo atskaitomybę, kiek galima, privalo vesti šio krašto finansų įstaigų nustatyta tvarka. Konstatuota, jog A. Šmito pirmininkaujamas kongreso rengėjų komitetas gerai veikia ir teikia vilčių, kad jaunimo kongresas 1979 m. bus sėkmingas.

Vėlyvą vakarą, kai buvo prieita prie VL Bendruomenės organų rinkimo, tarybos nariai galėjo lengviau nuo dienos nuovargio atsikvėpti. Kandidatais į valdybą pasiūlyti 8 asmenys. Slaptu balsavimu į valdybą išrinkti: dr. A. Veigel - Plekavičiūtė, R. Tenzegolskis, V. Svilas, J. Sabas ir A. Lipšys. Į kontrolės komisiją išrinkti: kun. F. Skėrys, kun. J. Dėdinas ir A. Mostvilas. Garbės teismo pirmininku išrinktas prel. dr. J. Aviža ir jo pavaduotoju teis. J. Lukošius, teismo nare — mokyt. M. Dambriūnaitė.

Taryba apsvarstė ir priėmė penkias rezoliucijas, du nutarimus ir sekantį pasisakymą:

"Lietuvi, nepamiršk! N. Sadūnaitė, P. Petronis, P. Plumpa, S. Kovaliovas, O. Pranckūnaitė, V. Lapienis, V. Petkus neša nelaisvės pančius, kad tu galėtum laisvai tikėti ir gyventi! Šituos žodžius perskaitę LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS 29-me numeryje, mes, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės tarybos nariai, savo posėdyje 1978 m. kovo 18 d. broliškai užjaučiame dėl tikėjimo ir sąžinės laisvės kalinamus savo tautiečius įvairiuose Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir reiškiame pasipiktinimą sovietiniais kankintojais". **Žemaitis**

PRANEŠIMAS IŠ PRANCŪZIJOS

Lietuvos šventė Paryžiuje

Vasario 26, sekmadienį, lietuvių kolonija Paryžiuje atšventė Lietuvos nepriklausomybės 60-ją paskelbimo sukaktį.

Minėjimas prasidėjo Mišiomis, kurias laikė kun. J. Petrošius kartu su prancūzų kunigu. Pastarasis pasakė pamokslą, kuriame šiltai pagyrė lietuvius už savo tautiškumo išlaikymą.

Po Mišių įvyko minėjimas seselių namuose. Kun. J. Petrošius pasveikino atvykusius į minėjimą ne tik Paryžiaus lietuvius, bet ir tautiečius iš visų Prancūzijos kampų, taipgi keletą svečių prancūzų.

Baronas G. Tournelle kalbėjo apie Belgrado konferenciją, pabrėždamas, kad R. Europos tautoms reikia nuolat kelti savo bylą.

Georges Matoré, Sorbonnos un-to profesorius ir rašytojas, praleidęs kurį laiką kalėjime okupuotoj Lietuvoj karo metu, kalbėjo apie lietuvių tautos padėtį. Jisai sakė, kad pasaulis nelabai rūpinasi okupuotų tautų reikalais ir kad kiekvienas turi daryti tai, ką gali, Lietuvos išlaisvinimui.

Antanas Šileika, kanadietis, studijuojąs Paryžiuje, kalbėjo apie lietuviško jaunimo veiklą laisvajame pasaulyje.

Meninėje dalyje Jolanda Vačaitytė ir Snaigė Valiūnaitė padeklamavo lietuviškos poezijos, o Karolina Masiulytė — O. Milašiaus kūrybos prancūzų kalba. Sol. Ričardas Daunoras, prieš porą metų palikęs okup. Lietuvą ir koncertavęs Š. Amerikoje, dainavo įvairias lietuviškas dainas. Jam akompanavo Algis Draugelis iš Los Angeles, muzikos studentas Paryžiuje. Algis taip pat paskambino Čiurlionio nokturnus. Publika ypatingai šiltai juos sutiko ir neleido užbaigti be "encore".

Minėjimas baigėsi vaišėmis.

Man, atvykusiam iš Kanados, minėjimas buvo tuo įdomus, kad visi jame dalyvavo su tikru entuziazmu. Atvyko ir keletas prancūzų vien tik iš įdomumo. Dalyvavo lietuvių net iš Normandijos ir Bretanijos, tolimų Prancūzijos provincijų.

Dalyvių skaičius buvo nedidelis — apie 100 asmenų, bet tokios šilimos niekados nesu minėjime jautęs. Iš viso, įskaitant Mišias, minėjimas truko nepilnas dvi valandas. Visi norėjo, kad jis būtų ilgesnis. Toronte, nors programa būna įdomi, po 4 valandų publikai atsibosta.

Minėjimas buvo įvairus. Jo programoje dalyvavo Paryžiaus lietuviai, prancūzai ir studentai, atvykę studijuoti iš kitų kraštų.

Kun. J. Petrošius yra organizacinė kolonijos dvasia. Jis surengė puikų minėjimą, kurio įvairumas, šiltumas ir įdomumas nustebino lietuvį, atvykusį iš Š. Amerikos. **A. Š.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Prancūzijos lietuviai Vasario 16 šventėje Paryžiuje. Viršuje: dalyviai po pamaldų su Lietuvos vėliava, kurią laiko Antanas Šileika; apačioje — dalis šventės dalyvių; iš kairės — Snaigė Valiūnaitė, Jolanda Vaičaitytė, Karolina Masiulytė ir kiti. Kaikurie buvo atvykę iš tolimų vietovių

Lietuva, šalele gimtoji...

M. STONYS

Tu tik viena esi mūsų pati brangiausia ir pati mylimiausia pasaulio šalis. Tu vienintelė esi mūsų svajonėse, ilgesyje ir lūkesčiuose. Tu mūsų didžioji viltis ir šviesi ateities vizija. Tu senoji karaliaus Mindaugo Lietuva. Tu Vytauto Didžiojo pasididžiavimas, paguoda ir džaugsmas.

Tavo vardas atėjo iš gilios senovės, iš amžių glūdumos. Tavo tautos sūnūs šimtmečius kovojo dėl savo tautos laisvės, nes nenorėjo ir nemokėjo kitiems vergauti. Todėl tavo, Lietuva, istorija pilna karo žygių, laimėjimų ir pralaimėjimų. Lietuva, tavo laimėjimai šviečia mums devyniomis saulėmis, o pralaimėjimai graudina visą tautą tamsiausiomis ir rūškanomis dienomis.

Po Vytauto Didžiojo ėmė niauktis Lietuvos padangė, nes senieji dievai ir Dievas nebedavė Lietuvai išmintingų ir narsių vadų. Bajorai ir kiti didikai po krikšto ėmė žavėtis lenkų kultūra ir papročiais. Dauguma jų rūpinosi Lenkijos siūlomais herbais ir privilegijomis. Tu, Lietuva, nusiminusi liūdėjai ir raudojai. Maskvos rusai sustiprėjo ir ėmė pulti ir niokoti tave, Vytauto Didžiojo Lietuva. Dėl savo valstybės netvarkos Lenkija tau padėti nenorėjo ir nepajėgė. Rusijos caras apiplėšė tave, Lietuva, ir su visa tauta įkalino Rusijos kalėjime. Tamsus, niūrus ir šaltas buvo carų kalėjimas. Lietuvių tauta per 120 metų kentėjo ir gyveno savo garsia praeitimi ir tyliai jieškojo užburto žodžio, kuris išlaisvintų iš rusiškos vergijos. Tokį magišką žodį rado. Tai l a i s v ė. 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje susirinko būrys drąsių vyrų ir vienbalsiai pasakė: "Lietuvai reikia laisvės ir nepriklausomybės". Surašė aktą ir paskelbė pasauliui, kuris tuo metu nebuvo palankus Lietuvai. Ištikimi Lietuvos sūnūs turėjo kovoti ir mirti, kad Lietuva būtų laisva, kad įgyvendintų Vilniuje pasirašytą ir paskelbtą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės aktą.

Lietuvių savanorių ginklu ir krauju Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės aktas įgyvendintas. Atstatyta laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė pražydo gražiausiomis pavasario spalvomis. Visa lietuvių tauta, lyg iš kalėjimo išleista, pamiršo s k a u s m u s, skriaudas, kančias ir kitus vargus ir šoko į darbus. Tų darbų buvo daug: reikėjo atstatyti per karą sudegintus kaimus, miestelius ir miestus, taisyti kelius, kurti mokyklas valdžios įstaigas ir privačias įmones, rūpintis žemės ūkiu ir krašto apsauga. Seni kaimynai lenkai, pavydėdami Lietuvai staigaus ir beveik stebuklingo prisikėlimo, užėmė pietinę Lietuvos dalį su Gedimino miestu — Lietuvos sostine Vilniumi. Jokie diplomatiniai žygiai ir tarptautiniai teismai nepadėjo, ir lenkai negrąžino Lietuvai Vilniaus iki Lenkijos valstybės sugriuvimo II D. karo metu.

Lietuva buvo išdidi, linksma ir laiminga. Deja, tas žydėjimas buvo trumpas. 1940 m. birželio 15 d. užplūdo komunistinės Rusijos alkana kariuomenė ir sugriovė, apiplėšė, nualino mūsų Lietuvą. Visi tautos bandymai, žygiai, kovos ir aukos atstatyti Lietuvos nepriklausomybei buvo nesėkmingi.

Švenčiame 60-tąją Vasario 16. Nelinksma ji, nes liūdi Lietuva ir visa lietuvių tauta. Liūdi jau 37-rius kančios ir vergovės metus. Per tuos metus komunistinė Rusija sunaikino vieną trečdalį lietuvių tautos žmonių. Tūkstančiai lietuvių tebevergauja Sibiro ir kitų Rusijos vietų koncentracijos stovyklose, kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse. Tūkstančiai lietuvių pabėgo nuo komunistinės pabaisos į užsienius ir juose pamažu tirpsta.

Kunigaikščių ir karalių Lietuva, tu vėl nuskriausta ir pavergta lauki stebuklo ir laisvės. Visa tavo tauta taip pat laukia tos stebuklingos valandos ir tiki, kad ji ateis. Visos žiauriosios imperijos sugriuvo, sugrius ir komunistinės Rusijos pabaisa. Laisvė grįš visoms pavergtoms tautoms. Grįš ji ir tau, Lietuva. Tada bus didžioji laisvės ir džiaugsmo šventė.

VLIKo ir ALTos pasitarimo dalyviai Niujorke 1978 m. kovo 19 d. Iš kairės pirmoje eilėje: J. Valaitis, L. Kriaučeliūnas, dr. B. Nemickas, dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, dr. V. Šimaitis; antroje eilėje: A. Sabalis, A. Kasulaitis, dr. K. Šidlauskas, A. Vedeckas, B. Bieliukas, J. Pažemėnas

Nuotr. L. Tamošaičio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BIRŠTONO MUZĖJUS

Birštono muzėjų, kuris yra laikomas valstybiniu Kauno istorijos muzėjaus skyriumi, yra įsteigęs vidurinės mokyklos mokytojas Petras Kazlauskas. Tarp sutelktų radinių — karieta, kuria buvo vežiojami besigydantys žmonės, medinis vamzdis mineraliniam vandeniui tekėti, moliniai buteliai jam laikyti. Su žiląja Birštono senove lankytojus supažindina akmeniniai bei titnaginiai įrankiai. Yra rodinių apie ūkininkų streiką nepriklausomybės metais, apie komunistų ir sovietinių partizanų veiklą II D. karo metais. Pernai šis muzėjus susilaukė apie 10.000 lankytojų.

"ELFOS" MAGNETOFONAI

Vilniškė "Elfa" pagamino du milijonus magnetofonų "Daina" per pastaruosius aštuonerius metus. Darbas buvo pradėtas prieš 20 metų su patefonu, turinčiu magnetofoninį priedėlį. Vėliau buvo gaminami magnetofonai "Spalis", "Gintaras", "Aidas". Populiariausiu magnetofonu betgi tapo "Daina", sukurta "Elfos" konstruktorių. "Dainos" magnetofonai dabar nuimami nuo konvejerio kas 45 sekundės. Gamybai jau yra paruošta tobulesnė magnetofono laida "Elfa-332", kurios juosteles galima persukti į betkurią pusę, o įrašus daryti keturiuose takeliuose. Masinė šių magnetofonų gamyba bus pradėta antrojoje 1978 m. pusėje.

RASEINIŲ KEPYKLA

Beveik milijono rublių vertės kepyklą Raseiniuose pastatė Lietkoopsąjungos Šiaulių statybos tresto kilnojamoji mechanizuota Kauno kolona, vadovaujama V. Buzo. Naujosios kepyklos pilnas pajėgumas — 45 tonos duonos bei kitų įvairių gaminių per parą. Gamybos procesas esąs pilnai mechanizuotas, pradedant miltų atvežimu ir baigiant iškeptos duonos pakrovimu. Kooperacinės duonos kepyklos dabar Lietuvos gyventojams kasdien parūpina apie 500 tonų duonos ir pyrago. Kaimo gyventojams tiekiama 30 rūšių duona, pyragas, bandelės, riestainiai. Šiemet žadama pastatyti didelę kepyklą Biržuose, mažesnę — Pakruojo rajono Linkuvos gyvenvietėje. Didelė duonos kepykla statoma Tauragėje.

STOVYKLOS PIJONIERIAMS

Didžiulės Mančiškių stovyklavietės prie Palangos susilauks pijonieriai. Projekto vyr. inž. A. Eino teigimu, joje vienu metu galės stovyklauti 3.660 moksleivių. Stovyklavietė, prasidedanti už pusės kilometro nuo Baltijos jūros, bus suskirstyta į 14 atskirų stovyklų. Kiekvienai 240 vaikų draugovei skiriami keli vieno ir dviejų augštų nameliai, medicininis punktas, valgykla, sporto aikštelė ir estrada. Numatomas ir sanatorinis 300 vietų pastatas. Į planus taipgi yra įtrauktas sportinis pijonierių stovyklavietės centras su stadijonu, uždarais bei atvirais plaukimo baseinais, sporto, šokių, koncertų salėmis, skaitykla, su jaunųjų technikų stotimi, observatorija, aikšte festivaliams ir laužaviete.

PAMINKLAS PUTNAI

Skulptorius Gediminas Jokūbonis kurią paminklą sovietų karvedžiui Vytautui Putnai, gimusiam 1893 m. Mackonyse, Molėtų rajone. Karinę karjerą V. Putna buvo pradėjęs carinėje kariuomenėje, viršūnę pasiekė Raudonojoje Armijoje kaip komisaras, kelių dalinių vadovas pilietiniame kare. Jam taipgi teko būti kariniu Sovietų Sąjungos atstovu Japonijoje, Suomijoje, Vokietijoje. Ištikimą tarnybą kompartijai nutraukė kulka į pakaušį, paleista Stalino siautėjimo laikotarpyje 1937 m. birželio 11 d. G. Jokūbonio paminkle, kuris bus pastatytas Molėtuose, V. Putna vaizduojamas kaip jaunas, gražus karys, laikantis už kamanų žirgą.

PUNTUKO BROLIS

Didžiausias Lietuvoje yra Barstyčių akmuo Plungės rajone, o populiariausias — Puntukas prie Anykščių. Praėjusią vasarą buvo aptiktas Puntuko brolis tarp Piniavos ir Kurklėnų, Kliuokmaniškio kaime. Mechanizatoriams lyginant po melioracijos išraustą lauką, buldozeris užkliuvo už akmens kepurėlės. Pagalbon teko šauktis žemkasę. Tada paaiškėjo, kad ta kepurėlė žemėse slepia 250 tonų akmenį, kurio ilgis ir plotis yra apie 6 metrus, o augštis prašoka 3 metrus. Puntuko duomenys: ilgis — 6,9 m, plotis — 6,7 m, augštis — 5,7 m.

TRAKTORIUS PO LEDU

Rokiškio rajono laikraščio redakcijos darbuotojas Petras Prascienius "Tiesos" 49 nr. pasakoja įdomią istoriją apie dingusį traktorių, priklausiusį Kauno durpynų statybos valdybos Anykščių aikštelei, tvarkiusiai Varaščynos durpyną: "... Audrelės ežere buvo aptikta properša su naftos pėdsakais. Tiesiai į ežerą vedė traktoriaus vikšrų vėžės. Išaiškėjo štai kokia istorija. Tą dieną dirbantys durpyne traktorininkas Antanas Kazlauskas ir darbininkas Pranas Lašas sumanė išgerti. Tačiau nė vienas neturėjo pinigų. Prisiminė netoliese sukrautas Prano Vainoriaus malkas. Perkrovę jas ant rogių, abu pasileido per laukus ieškoti pirkėjų. Surado už keleto kilometrų, Šilaikių kaime. Iš Stasės Vasiliauskienės išvažiavo abu "tiekėjai" ne tik su dainomis, bet ir dešimtrubline. Girtos galvos nutarė išbandyti Audrelės ledo tvirtumą. Ledas lūžo. Traktorius giliai paniro į liūną. A. Kazlauskui ir P. Lašui pavyko išsigelbėti. Niekam apie šį įvykį nepranešę, jie išsiskyrė savais keliais ..." Traktorių po ledu surado darbų vykdytojo Broniaus Skruodžio iškviesti milicininkai.

TEISMAS VILNIUJE

Liaudies tarėjas Andrius Dudonis "Tiesos" 51 nr. rašo: "Vilniečių Bružų šeimoje šoko dukters vestuves. Vėlai vakare, daugumai svečių išsiskirsčius, šeimininkai tvarkėsi, likęs jaunimas dar šnekučiavosi. Staiga atsirado trys įkaušę vaikinai ir, išsikvietę šeimininką P. Bružą iš buto, prašė išnešti jiems degtinės. P. Bružui atsisakius, atvykėliai R. Šimkovičius, V. Lekavičius ir V. Goretovas įniršo. V. Lekavičius spyrė šeimininkui, o R. Šimkovičius smogė. P. Bružas krito ant grindinio, susitrenkė ir neteko sąmonės. Po keturių dienų mirė ..." Tie girti vaikinai buvo moksleiviai: R. Šimkovičius — politechnikumo trečiakursis, V. Lekavičius — vakarinės mokyklos lankytojas, V. Goretovas — Kauno politechnikos instituto studentas. Lenino rajono liaudies teismas R. Šimkovičiui paskyrė 7 metus sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje, nepilnamečiui V. Lekavičiui — 4 metus laisvės atėmimo. V. Goretovas, nepakėlęs rankos prieš P. Bružą, išvengė bausmės, bet buvo pašalintas iš instituto. V. Kst.

Etninis įvairumas Kanadoje

MARCUS VAN STEEN

Kanados kultūrinis gyvenimas yra turtingesnis, nes yra pagrįstas geografinėmis sritimis ir etninėmis bendruomenėmis. Ir tai nėra masės kultūra. Tokia yra Northrop Frye nuomonė, žinomo mokslininko ir kritiko, turinčio gana didelę įtaką į Kanados kultūrą daugiau kaip per 30 metų.

Dr. Frye, neseniai kalbėjęs Toronte, pareiškė, kad masės kultūra gamina vienodumą ir naikina skirtingumą bei originalumą. Dėlto ji esą nutolina žmones nuo jų aplinkos ir nuo jų šaknų. Kitaip tariant, ji linkusi slopinti žmonių energiją.

Kanados kultūrinė situacija yra gyva ir įdomi, primenanti spalvingą ir sudėtingą mozaiką. Kultūra, pasak dr. Frye, yra ne tiktai kūrybinis menas, kuris rodo kultūrinę kokybę, bet ir visas žmonių gyvenimo būdas, įskaitant jų kalbą.

Taip galvojant, sako dr. Frye, yra aišku, kad kultūrai reikalinga ribota erdvė ir pakankamai ilgas laikotarpis įleisti šaknims. Tuo būdu reikėjo Newfoundlando tradicijų išugdyti poetui Ned Pratt, Manitobos prancūzų bendruomenės — išugdyti autorei Gabrielle Roy, Montrealio žydų bendruomenės — subrandinti rašytojams A. M. Klein ir Mordecai Richler, prerijų ukrainiečių ūkininkų bendruomenės — įkvėpti menininkui William Kurelek, kurio mirtis ankstyvame 50 metų amžiuje buvo didelis nuostolis visai Kanadai.

"Kur tik metu žvilgsnį Kanadoje, — sako dr. Frye, — matau nepaprastą energiją, siekiančią rasti autentiškus sritinius išraiškos būdus. Matyti ryškus gyvastingumas visame krašte, plati tolerancija etniškam įvairumui ir netgi gėrėjimasis juo. Kultūriniu požiūriu nėra negalima, kad Kanada taptų sudėtiniu geografiniu paveikslu, primenančiu Vokietiją ar Italiją prieš 1870 metus. Tokios rūšies gyvastingumas nebijo pasikeitimo".

Dr. Frye mano, kad nėra jokių neįveikiamų politinių ar ekonominių problemų tokiai santvarkai. Jis primena Britų salas, kur tolerantiška centrinė vyriausybė leidžia ir net skatina etnines mažumas Wales, Cornwall, Skotijoje ir kitose vietose išlaikyti savo skirtingas kalbas ir kultūras. Politiniai bei ekonominiai aspektai yra nepastebimi ir beveik visuomet atskiriami nuo kultūrinių svarstymų. Ir dr. Frye ragina daryti visa, kad Kanada galėtų surasti savitą kultūrinį veidą.

Northrop Frey yra Toronto universiteto anglų kalbos profesorius. Daug metų jis buvo Victoria College direktoriumi. Jo kritikos knygos padarė jį garsiu tarptautiniame pasaulyje. Jo veikalas "Literary History of Canada", išleisdintas 1965 m., tapo standartiniu tos srities vadovu. Vertė: J. Str.

(Canadian Scene)

Hamiltono "Gyvataras", gastroliavęs Čikagoje: po gražaus šokio, gražus nusilenkimas gausiems žiūrovams

HAMILTON ONT

METINIAM KONCERTUI-ŠOKIAMS "Aidas" rengia naują repertuarą, o rėmėjų komitetas posėdžiauja, planuoja, kad šis metinis parengimas praeitų jaunatviškoje, gražioje nuotaikoje. Šis "Aido" koncertas yra tuo įdomus, kad pirmą kartą pasirodys su nauju vadovu muziku J. Govėdu ir operos solistu Rimu Strimaičiu. Nevienas buvo suabejojęs "Aido" likimu, pasitraukus sol. V. Verikaičiui iš vadovų. Šiandien "Aidas" turi gerą, jauną muziką, kuris vadovauja ne tik "Aidui", bet ir Toronto "Varpui". Po koncerto bus smagūs šokiai, grojant geram orkestrui, turtinga loterija, laimės staliukai. Dar gautas ketvirtas laimės staliukas iš p.p. J. G. Krištolaičių. Jiems nuoširdi padėka.

KLEVELANDO MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ Maironio kuopos studijų savaitgalyje kovo 17-19 d. d. iš Hamiltono dalyvavo: Al. Gedrimaitė, R. Lukavičiūtė, A. ir R. Pleinytės ir E. Norkutė. Be to, dalyvavo moksleiviai iš Toronto, Detroito, Windsoro ir Čikagos. **J. P.**

"TALKA" savo kapitalu smarkiai auga. Balandžio pabaigoje tikimasi pasiekti $11 milijonų. Kviečiami visi lietuviai savo turimas santaupas pervesti į "Talką", kuri iš gautų pajamų stipriai remia lietuvišką veiklą, ypač jaunimo organizacijas bei meninius vienėtus. Todėl kiekvienas susipratęs lietuvis turėtų rimtai pagalvoti ir tapti "Talkos" nariu.

"Talkos valdybos pirm. J. Krištolaitis su žmona išvyko trim savaitėm atostogų į Floridą. Grįš balandžio pabaigoje. "Talkos" revizijos komisijos pirm. R. Konteniui pasitraukus iš eitų pareigų, jo vieton pakviestas jaunas, baigęs teisės mokslus adv. Juozas Chrolavičius. **J. P.**

London, Ontario

A.a. LIUDVIKA BUZIENĖ, 76 m. amžiaus, palaidota Londone, Šv. Petro kapinėse, š.m. kovo 21 d. Laidotuvėse dalyvavo daug velionės draugų bei pažįstamų iš senosios ir naujosios lietuvių išeivijos. Velionė buvo gimusi 1902 m. vasario 16 d. Kupčiškių kaime, Palomenės parapijoje, Trakų apskrityje. Kanadon atvyko 1925 m. Didesnę gyvenimo dalį Kanadoje praleido Mount Brydges ir Aylmer apylinkėse, tabako ūkiuose. Paskutiniu metu gyveno Londone ir pernai su vyru atšventė auksinę vedybinio gyvenimo sukaktį. Paliko nuliūdusį vyrą ir sūnų, kuris su šeima atskubėjo pas motiną iš New Brunswick provincijos dar prieš jos mirtį, tačiau ji jau buvo be sąmonės ir greit mirė. Velionės sūnus yra geologas ir dirba savo specialybėje. **K.**

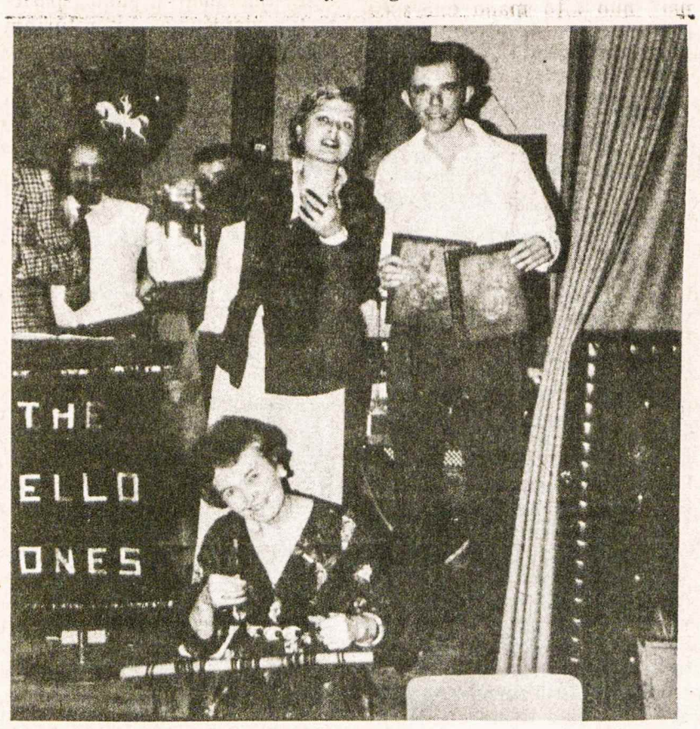

Edmontoniečiai su Vasario 16 minėjime surengtos loterijos laimikiais. Iš kairės: Angelė Augytė, Jonas Didžbalis, Marija Gudjurgienė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $10,000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7%
term. depozitus 1 m. 8¼%
pensijų fondas 9%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 10%
nėkiln. turto pask. 9¾%

PIGIOS ATOSTOGOS

• Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis • Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos • Kelionės laivais ir autobusais • Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams

1922 – 55 metai – 1917

• Greitas, mandagus, žiniovškas patarnavimas
• Visais kelionių reikalais kreipkitės į

Floridoje, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

Lasi TRAVEL SERVICE

58 JAMES ST. N. HAMILTON 525-8686

AMERICAN EXPRESS Travel Service REPRESENTATIVE

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

POGRINDINĖS "AUŠROS" 9 (49) NR., neseniai pasiekęs laisvąjį Vakarų pasaulį, paskelbė 1978 m. linkėjimus: "Aušra" savo bendradarbiams ir skaitytojams Tėvynėje ir plačiame pasaulyje linki asmeniškos laimės ir kilnios darbuotės Tėvynės gerovei. "Aušra" sveikina ir visus kitus pogrindžio spaudos leidinius ir jų leidėjus, kurie laisvu tiesos žodžiu gaivina ir stiprina tautos dvasią. "Aušra" didžiuojasi tautos kankiniais, drąsiais kovotojais už tiesą, laisvę, žmogaus teises ir linki jiems didžios ištvermės! Jų žygiams, jų balsui "Aušros" puslapiai visada bus atviri! "Aušra" gėrisi ir tais, kurie legalioje spaudoje stengiasi pateikti gerų idėjų, sveiko dvasios peno savo tautiečiams, kurie, kad ir sunkiose sąlygose, pradeda arba aktyviai remia gerus sąjūdžius — religinius, blaivybės, kraštotyros ir pan. Tegul šie metai visiems tautiečiams būna turtingi geru ryžtu, darbais ..." Linkėjimai baigiami Maironio žodžiais: "Jų vaisius palaimintas bus".

KRAŽIŲ SKERDYNIŲ LIUDININKAS Jonas Kasmauskas, baigiantis 95-tuosius amžiaus metus, gyvena Daytona Beach, Floridoje. "Draugo" atstovui J. Janušaičiui jis pasakojo: "Atsimenu Tado Blindos— svieto lygintojo — siautėjimą ir galą Luokės miestelyje. Baisus buvo žmogus. O baisiausias mano gyvenimo įvykis tai garsiosios Kražių skerdynės 1893 m. Buvau jau paaugęs berniukas. Apie dešimties metų. Tą sekmadienį su tėveliais nuvažiavome į Kražius pas giminaitį, mažažemį. Tėveliai nuėjo į bažnyčią, o aš su kitais vaikais žaidėme ant Kražantės upės kranto. Pasigirdo riksmas šventoriuje. Ir mes atbėgome. Matėme, kaip kazokai "nagaikomis" mušė žmones, daužė buožėmis ir kardais. Žmonės rėkė, kirtosi atgal. Kraujo klanai. Baisus vaizdas. Ir kai mes pasimaišėme maišatyje, vienas kazokas man kirto per galvą. Perskėlė. Ilgai nesugijo žaizda. Ir visam gyvenimui liko randas, ant kurio niekada nebeataugo plaukai ..."

65-TASIS METINIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS įvyks rugpjūčio 16 - 20 d.d. Syracuse, N.Y. Ruoša rūpinasi vietinė 140-toji vyčių kuopa. Informacijas teikia organizacinio komiteto pirm. Frank Petrauskas, 201 Bennington Dr., Syracuse, N.Y. 13205. Tel. 315-492-0689.

Argentina

VASARIO 16 Berisso lietuviai paminėjo vasario 12 d. kun. J. Petraičio atlaikytomis pamaldomis ir šiai progai skirtu pamokslu vietinėje argentiniečių šventovėje. Oficialioji dalis įvyko Mindaugo Draugijos salėje. Iškilmė pradėta Argentinos, Lietuvos himnais ir a.a. muz. V. Rymavičiaus giesme "Vasario 16-toji". Kalbas pasakė draugijos pirm. J. Šišliauskas, kun. J. Petraitis, laikraščio "Laikas" atstovas P. Gudelevičius, J. Šiušis, Adomas Burba su dukra Ona. Meninei programai vadovavo prof. V. Bukauskaitė - Persico, o ją atliko jaunųjų šokėjų ansamblis, žymioji sol. A. Jocytė ir solo dainavusi A. M. Burbaitė. Rosario lietuviai Lietuvos nepriklausomybės šešiasdešimtmečio minėjimą vasario 26 d. taip pat pradėjo Mišiomis Šv. Kazmiero lietuvių parapijos šventovėje. Oficialiai dalai Lietuvos respublikos vardo mokykloje vadovavo ALB Rosario apylinkės valdybos pirm. J. Papečkys, įteikęs valdžios diplomus tiems lietuviams, kurie Argentinon atvyko prieš 50 ar daugau metų.

Brazilija

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA Sao Paulo mieste atšventė metinę savo globėjo šventę ir įsisteigimo dešimtmetį. Iškilmėje dalyvavo vysk. D. Luciano, Mišias koncelebravęs portugalų kalba su Tėvų saleziečių provincijolu kun. F. Legal, kun. P. Urbaičiu, SDB, ir kun. V. Pupiniu, SJ. Pamaldų dalyviai šventovėn atlydėtą vysk. D. Luciano sutiko lietuviška giesme "Pulkim ant kelių". Visos "Rūtelės" choro giesmės buvo lietuviškos, skaitymai taipgi atlikti lietuvių kalba. Vysk. D. Luciano prieš Komuniją dalyvius pakvietė sukalbėti lietuviškai "Tėve mūsų". Savo pamoksle jis kalbėjo apie šv. Kazimierą, kaip krikščioniško gyvenimo pavyzdį tikintiesiems ir kaip lietuvių tautos globėją. Meninę programą po pamaldų atliko choras, skaučių sekstetas, "Rūtelės" tautinių šokių grupė ir poetas Klemensas Jūra. Dailaus skaitymo ir piešinių konkurso premijas jaunimui įteikė BLB valdybos pirm. A. Saldys. Šventė užbaigta vaišėmis su loterija. Šv. Kazimiero parapijos dešimtmečio proga išleistas specialus leidinėlis.

Australija

AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖ paskyrė garbės medalį kun. Alfonsui Savickui už jo pagalbą tikintiesiems ir sužeistiesiems traukinio nelaimėje 1977 m. pradžioje. Traukinys su vykstančiais darban žmonėmis tada nuėjo nuo bėgių, sugriovė Granville tiltą. Pirmieji trys vagonai su griūvančiu tiltu nukrito gatvėn. Kun. A. Savickas teikė paskutinį patepimą mirštantiesiems, guodė sužeistuosius ir aplamai teikė visą įmanomą pagalbą. Į jo elgesį atkreipė dėmesį spauda, radijas ir televizija. Vasario 16 d. paskelbtame apdovanotųjų asmenų sąraše yra ir jo pavardė. Garbės medalis kun. A. Savickui nusiųstas į Austrijos Innsbrucką, kur jis ruošia doktoratą. Netrukus jis vėl grįš Sydnėjun.

ALB SAVAITRAŠČIUI "MŪSŲ PASTOGĖ" leisti pernai buvo įsteigta Australijos Lietuvių Spaudos Sąjunga, įregistruota kaip Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Jos steigiamąjį komitetą sudarė AL Bendruomenės krašto valdybos nariai. Šiuo metu visoj Australijoj jau yra 51 narys. Kovo 5 d. Sydnėjaus Lietuvių Klube įvykusiame susirinkime steigiamasis komitetas buvo patvirtintas vykdomuoju komitetu. Jį sudaro: pirm. prof. A. Kabaila, vicepirm. V. Patašius, sekr. L. Cox, ižd. A. Milašas, nariai dr. R. Zakarevičius ir V. Jaras. Komiteto adresas: P.O. Box 550, Bankstown, N.S.W. 2200, Australia. "Mūsų Pastogės" savaitraštį ir toliau tvarkys ALB krašto valdyba, bet visais jo teisiniais bei turto reikalais rūpinsis valdžios įstaigose užregistruota Australijos Lietuvių Spaudos Sąjunga, gausindama savo narius. Dabar "Mūsų Pastogė" galės gauti jai skiriamus tautiečių palikimus.

SYDNĖJAUS "ATŽALOS" TEATRAS kovo 4 d. Lietuvių klube surengė pagerbtuves Pauliui Rūteniui, švenčiančiam amžiaus šešiasdešimtmetį. Sukaktuvininkas jau Lietuvoje studijavo dainavimą, lankė Kauno dramos teatro studją, atliko pagrindinį vaidmenį šio teatro pastatytoje operetėje "Mažasis rūmų koncertas". Australijoje jis plačiai reiškiasi teatrinėje bei koncertinėje lietuvių veikloje, dainuoja Sydnėjaus operos teatro chore.

TORONTIETĖ ONA KRIAUČIŪNIENĖ jau nuo 1977 m. lapkričio vieši Sydnėjuje pas savo seserį Salomėją Zablockienę, kuriai neseniai buvo padaryta operacija. Ji taipgi aplankė ir Salomėjos dukrą Perthe, kur ji yra ištekėjusi už šio miesto tarybos nario.

Lenkija

PUNSKO LIETUVIŲ KULTŪROS NAMŲ kapela "Klumpė" 1977 m. liepos 1-3 dienomis dalyvavo kaimiškų kapelų bei dainininkų festivalyje Kazimierz Dolny mieste. "Klumpė", vadovaujama Algirdo Vainos, buvo laimėjusi I vietą panašiame festivalyje Suvalkijos vaivadijoje. K. Dolny mieste varžėsi 70 solistų ir net 46 kapelos. Dažnai jų muzika kirtosi viena su kita. Koncertuojama buvo šio miesto dviejose turgavietėse. Keliolika ansamblių gavo pakvietimą laivu plaukti į Pulavus ir net atlikti programą amfiteatre. Pakviestųjų tarpe buvo ir "Klumpė". Pačiame festivalyje K. Dolny mieste "Klumpė" nieko nelaimėjo, bet vienintelė iš visų tokių kapelų susilaukė padėkos rašto už dalyvavimą ir Pulavų miesto dovanos už pasirodymą amfiteatre.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS problemas svarstė 13 kuratorijos narių Romuvoje įvykusiame posėdyje. Metinės veiklos apžvalgą padarė valdybos pirm. kun. A. Bernatonis. Finansinė gimnazijos būklė esanti patenkinama, tačiau trūksta personalo — nėra šoferio, reikalų vedėjo, o ūkvedys ilgą laiką turėjo eiti ir berniukų bendrabučio vedėjo pareigas. Reikės atlikti brangius išorės ir vidaus remontus bendros talkos principu. Iš gimnazijos direktoriaus V. Natkevičiaus pranešimo paaiškėjo, kad gimnazija dabar turi 69 moksleivius — 34 mergaites ir 35 berniukus. Iš JAV susilaukta 10 mokinių, iš Kanados — 8, iš Venecuelos — 1. Pašalinimas iš gimnazijos gresia keturiems blogo elgesio mokiniams. Elgesio pažymiai jiems yra sumažinti už girtavimą, nesilaikymą bendrabučio taisyklių, nelankymą pamokų. Gimnazijoje dirba 22 mokytojai ir du bendrabučių vedėjai su dviem pavaduotojais. Pilnu etatu dirba 8 lietuviai ir vienas vokietis, nepilnu — 3 lietuviai ir 10 vokiečių mokytojų. Valdybos išd. J. Sabo pranešimu, gimnazijos apyvarta 1977 m. siekė 428.-798,78 DM, bendrabučio — 279.-851, 30 DM. Kuratorijos nariai patvirtino gimnazijos ir bendrabučio sąmatas 1978 bei 1979 metams. Gimnazijos 1978 m. pajamoms bei išlaidoms numatyta 447.500 DM, bendrabučio — 300.296 DM. 1979 m. gimnazijos sąmata — 489.394 DM, bendrabučio — 313.550 DM. Priimta rezoliucija, kuratorijos vardu primenanti mokytojams, kad su jų darbu gimnazijoje nesiderina bendradarbiavimas su "Tėviškės" draugija Vilniuje bei ten leidžiama komunistine spauda.**

LIETUVIAI HAMBURGE. Adventinį vakarą suaugusiems ir vaikams Hamburge surengė Lietuvių Moterų Draugija, vadovaujama pirm. dr. L. Pašaitienės. Apie Kristaus užgimimą, davusį pradžią Kalėdų šventėms, kalbėjo mokytojas R. Baliulis. Paskaita buvo iliustruota skaidrėmis, susietomis su Kristaus gyvenimo vietovėmis. Hamburgo Lietuvių Moterų Draugija prieš trejus metus suorganizavo saviveiklininkų būrelį. Dainininkams vadovauja G. Kilaitienė, šokėjams — E. Baliulienė. Vokiečių katalikių moterų organizacijos suorganizuotame koncerte šie saviveiklininkai padainavo porą lietuviškų dainų, pašoko porą tautinių šokių, susilaukdami šilto sutikimo. Būrelio choras ir šokėjai taipgi dalyvavo ir Vasario 16 minėjime Hamburge.

Tillsonburg, Ont.

MEDŽIOTOJŲ - MEŠKERIOTOJŲ klubas "Vilkas" š.m. balandžio 22, šeštadienį, rengia šaunų balių, kuriame dalyvaus daug svečių iš kitur. Meninę programą atliks naujai suorganizuotas vyrų choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Tai bus pirmas jo pasirodymas. Be to, atvyks ir Toronto L. Namų moterų dainos grupė, kuri atliks dalį programos. Rengėjai kviečia tautiečius iš visų apylinkių gausiai dalyvauti. **Medžiotojas**

Sudbury, Ontario

TIKINČIOSIOS LIETUVOS DIENA, sujungta su šv. Kazimiero šventė, praėjo sėkmingai. Misijos koplyčioje per pamaldas surinkta $290. Be to, ta proga airių parapijos klebonas R. J. van Berkel paaukojo $100 ir kun. Antanas Sabas $100. Tad iš viso ta proga surinkta Sudburio lietuvių misijoj $490. Religinei šalpai Aukojo $100: P. M. Venskus; $25: P. A. Mazaitis; po $20: J. Kibickas, P. Jutelis; $15: J. Kriaučeliūnas; po $10: A. Braškys, K. Ramonas, D. E. Rotkis, A. Strakauskas; po $5: A. Gatautis, V. Kriaučeliūnas, A. Kusinskis, P. Petrėnas, J. Stankus, A. Staškus, K. Šviežikas; po $3: J. Čebatorius, St. Tolvaiša; po $2: V. Bružas, S. Poderienė, I. Raškevičienė, V. Stepšys; $1: M. Lapienis. (Nukelta į 7-tą psl.)

Boston, Mass.

SENIAUSIA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA N. Anglijoje, vadovaujama Stepono ir Valentinos Minkų, rengia sukaktuvinį (44 metų) koncertą š.m. balandžio 9, sekmadienį, 3.30 v.p.p., So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubo auditorijoje, III augšte. Meninę programą atliks kylanti sol. Marytė Bizinkauskaitė ("Miss Lithuania") iš Brocktono. Jai akompanuos jos tėvas dr. P. Bizinkauskas. Dailiajam žodžiui atstovaus Aleksandra Moriarty, L. Moterų Klubų Federacijos Bostono skyriaus pirmininkė. Keletą tautinių šokių atliks Onos, Gedimino ir Lilijos Ivaškų vadovaujamas sambūris. Lietuviškus valgius gamins Monika Plevokienė ir jos talkininkės. Valgių ir gėrimų bus galima gauti 2-3 v.p.p.

Pažymėtina, kad š.m. vasario 22 d. suėjo 40 metų, kai Minkai pirmą radijo programą transliavo iš Bostono į Lietuvą. Tai prisimenant rengėjai kviečia tautiečius gausiai dalyvauti minėtame koncerte. **Kor.**

Ottawa, Ontario

BALTIEČIŲ VAKARAS, surengtas parlamento rūmuose 1978. III. 1, rado atgarsį ir vietinėje spaudoje. Dienraštis "Ottawa Journal" 1978. III. 7 "Kelly's Capital People" skyriuje išspausdino ilgoką skiltį apie žymesniuosius vakaro dalyvius ir dvi nuotraukas. Vienoje jų R. O. Šiūlytė kalba su opozicijos vadu J. Clarku, kitoje — I. Šturmienė su min. N. Cafiku. Parlamento leidinys "House of Commons Debates" įdėjo senatorių pareiškimus, padarytus senato posėdyje, kuriame buvo atsilankę Baltijos valstybių konsulai. **N.**

St. Catharines, Ont.

ĮSPŪDINGA PARODA "Kovojanti Lietuva" čia buvo surengta kovo 19 d. Ją turėjo progos pamatyti lietuviai, atvykę į Verbų sekmadienio pamaldas. Tai gausus bei kruopštus rinkinys Broniaus Kviklio, gyvenančio Čikagoje. Parodą iš Toronto atgabeno skautų veikėjai — V. Skrinskas, Č. Senkevičius, V. Sendžikas ir L. Kalinauskas. Jie rodinius išdėstė abiejose mūsų maldos namų salėse.

Buvo išdėstyta 400 leidinių antisovietinio, taipgi ir prosovietinio turinio, apie 50 įvairių plakatų, originalių partizanų rankraščių, tremtinių laiškų bei gausybė nuotraukų, ryškiai vaizduojančių Lietuvos tragedijos laikotarpį nuo jos pavergimo dienos.

VERBŲ SEKMADIENIO PAMALDOSE maldos namai buvo pilnutėliai žmonių iš viso šio Niagaros pusiasalio. Visi aplankė šią įspūdingą parodą. Gaila tik, kad nieko iš anksto apie ją nebuvo spaudoje. Kiti, nepasiruošę nieko panašaus pamatyti, tik prabėgo. Gera tai, kad nėra pamirštamos nė mažos lietuvių vietovės. Padėka tenka mūsiškiam iniciatoriui Petrui Balsui. **Kor.**

Operos solistė SLAVA ŽIEMELYTĖ, kuri balandžio 15 d. dainuos kanadiečių statomoje operoje "Traviata" Royal Alexandra teatre Toronte

Žemdirbiai ir kritikai

Pastaraisiais laikais kaikurioje Amerikos lietuvių reorganizuotoje spaudoje atsirado vulgariausio ir demagogiškiausio pobūdžio polinkiai savaip vertinti literatūros veikalus; pavyzdžiui, Ateitininkų Fondo ar "Draugo" knygų leidimo fondo pateiktus romanus apšaukti pornografiškais, bet pulti ne tiek pačius autorius, kiek jų leidėjus — katalikų vienuolijas, katalikiškas organizacijas ir t.t.

Tokie straipsniai dažniausiai pasirašomi slapyvardžiais. O jų turinys ir intencijos liudija, kad kritikai nėra rašytojai ar šiaip kvalifikuoti literatai, bet demagogai su savo specialiais tikslais. Apie kokią nors spaudos etiką čia jau netenka nė kalbėti. Jei puolami asmenys su jų pavardėmis, tai ir puolikai (jei garbingi) turėtų pasirašyti tikrais vardais ir prisiimti atsakomybę už savo žodžius. Be to, gal tada būtų geriau matyti, ar kritikai iš viso yra kvalifikuoti autoritetingai kalbėti apie dalykus, kuriuos užsimoja vertinti.

Buvo labai nesmagu pastebėti, kad ir "TŽ" š.m. 6 nr. įdėjo slapyvardžiu pasirašytą ("Žemdirbys") panašų Vyt. Alanto "Liepkalnio sodybos" romano vertinimą. Straipsnio turinys ir intencijos aiškiai rodė, kad tai ne rašytojo pasisakymas, o šiaip kokio visuomenės veikėjo, mėgstančio į dalykus žiūrėti ideologiškai - politiškai. (Tai buvo rašytojo pasisakymas, Red.). Be abejonės, valia ir taip žiūrėti, ir tai gali būti įdomu bei vertinga, bet tai jau ne rašytojiškas, t.y. literatūrinis ar meninis požiūris ir mastas. Tiesą sakant, žemdirbiai paprastai nevirsta literatūros kritikais ir ne perdaug mėgsta rašyti recenzijas.

Pusę savo rašinio "Žemdirbys" ir skiria ne romanui aptarti menine prasme, bet autoriui išbarti už jo praeities nuodėmes, kad anas buvo "Lietuvos Aido" redaktoriumi. Sunkiai čia kaltinama ir anų laikų vyriausybė (politiškai gal irgi tvarkoj), ypač už tai, kad ji mirties bausme baudusi žemdirbius, "kai jie maldavo žmoniškesnių kainų už savo derlių"(!).

Ne! — tokių atsitikimų, kur žemdirbius būtų baudę mirtimi už žmoniškesnių kainų maldavimą savo derliui, nepraktikavo jokia nesprikl. Lietuvos vyriausybė. Jei kurie žemdirbiai ir buvo kada taip sunkiai bausti, tai tik ne dėl maldavimo kainas už derlių padidinti. Tikriausiai būta kitų motyvų. Beje, šios aplinkybės, rodos, negali lemti Alanto ūkininkiško romano meninės kokybės.

Neįtikina priekaištas autoriui ir už jo pasisakymą, jog norėjęs parašyti veikalą apie ūkininkus, kuriuos mūsų rašytojai skriaudę neįvertinimu. Anot "Žemdirbio", tai nepamatuotas tvirtinimas, nes daugumas mūsų grožinės kūrybos, pradedant Donelaičiu, buvo ir liko raštai apie ūkininkus. Čia ir pasirodė kritiko nesugebėjimas atskirti paprastos sąvokos: Alantas turėjo galvoje "pamiršimą" ūkininko literatūroje **kaip mūsų dvasinės ir ekonominės pažangos veiksnio valstybėje**, o kritikas tai maišo su gausia mūsų literatūra **kaimo gyvenimo temomis apskritai**. Tai visai ne tas pats.

Gal tik vienoj vietoj "Žemdirbys" pagrįstai nurodo Alanto klaidą viename pasisakyme, kur rašytojas paminėjo (be abejonės, tyčia perkukliai ir permandagiai), kad agronomų pasiūlytą 1.000 dolerių honorarą už romano sukūrimą apie Lietuvos ūkinę pažangą jis laikąs "mūsų sąlygomis visai padoriu". Šiandien juk nevienas darbininkas fabrike (nekalbant apie kitaip galimas pajamas) per mėnesį uždirba tūkstantį dolerių, o stambesnio masto romanui parašyti kartais ir dvejų metų neužtenka. Tuo atveju tik supermandagiai juokaujant galima kalbėti apie tokį "padorų honorarą"...

"Žemdirbys" meniniu, stilistiniu, kompoziciniu, turinio realumo, charakterių vientisumo, Lietuvos žemdirbių gyvenimo nepažinimo ir visokiais kitokiais atžvilgiais Alanto "Liepkalnio sodybą" nuvertina kuo žemiausiai. Esą ir ūkininko gyvenimo tikroji pažanga, ir Lietuvos agronomų nuopelnai šioje srityje romane visai neparodyti ar vien tik nevykusiai pavaizduoti.

Mes, nebuvę agronomai, nei tikri žemdirbiai, tų ūkinių problemų nesiimtume spręsti. Gal taip yra, jei žinovai šitaip sako, bet iš kur galėtume žinoti ir patikėti, kad Alanto romanas neturi jokių "meninių, stilistinių laimėjimų" ir aplamai literatūriniu požiūriu niekam vertas, kai apie tai sprendžia kažkoks nežinomas "žemdirbys", kuriam staiga parūpo dėstyti "rašytojiškas pastabas"?

Sutiksim, kad "Liepkalnio sodyba" gal dar nėra genijaus kūrinys, gal jame nestinga įvairių trūkumų ir gal autorius netgi tiksliai nežinojo, kurį mėnesį ir kurią dieną Lietuvoje gandrai grįžta iš šiltų kraštų. Jis tik prisiminė, kad tai būta pavasarį... Bet kaikurie literatai ir rašytojai visdėlto kitaip žiūri į Alanto stilių ir jo kūrinių formą. Pvz. ką tik gavau iš Londono "Europos Lietuvį" (nr. 8), kur "Liepkalnio sodybą" aptaria R Spalis, daugelio žinomų romanų autorius, neabejotinai labiau kvalifikuotas spręsti apie kūrybines problemas rašytojas.

Priešingai mūsų "Žemdirbio" teigimam R. Spalis rašo: "Išlukštenti visus charakterius neįmanoma trumpoje apžvalgoje, bet būtina pažymėti, kad tiek motina, tiek Agnė, tiek pagrindinis veikėjas Kostas — visi yra gyvi, ryškūs. Beveik kiekvienas veiksmas gerai paruoštas". O pabaigoje Spalis dar prideda: "Turtinga, vaizdinga kalba, puikūs vaizdai, kilni mintis ir nuotaika daro tą knygą ir laukiamą ir skaitytiną".

(PS. — Redakcijai yra žinoma mano tikroji pavardė. Bet jei "Žemdirbys" tesutiko pasirašyti slapyvardžiu, tai manau, kad jis nenusipelno gauti replikos su pavarde. Sekdamas pavyzdžiu, su liūdesiu ir aš panašiai prisitaikysiu, jeigu dabar jau įsigalėjo tokia mada).

Plunksnagraužis

Šeštoji knyga "Dainos ir sapnai"

Pasikalbėjimas su poetu STASIU SANTVARU, paskelbusiu naują savo lyrikos knygą

A. VAIČIULAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Gal vienu kitu sakiniu aptartumėt savo sonatas?

— Rašydamas "Ilgesio", "Meilės" ir "Praradimo" sonatas, aš mėginau kiekvienoj daly išlaikyti klasikinės muzikos sonatos formą. Ką tai reiškia? Atsakymas paprastas: muzikinės sonatos pirmąją dalį — Allegro — dažniausiai sudaro dvi temos — draminė ir lyrinė; antroji dalis — Andante — yra lyrinio pobūdžio, trijų dalių daina ar variacija; trečioji dalis — Scherzo — tai šokis, juokas, šypsena; ketvirtoji dalis — Finale — yra iškilminga, dažniausiai rondo formos, kur pagrindinė mintis nuolat kartojasi. Tai, va, tų muzikinės kompozicijos įstatymų, kurie ilgą laiką buvo labai griežti, aš ir bandžiau savo sonatose laikytis. Ar tie mano darbai yra ko nors verti — tai jau kita byla. Tačiau, nekalbant apie minimų sonatų potekstę ir pasisakymo mintį, turbūt galima tarti, jog tai dar nėra perdažni bandymai mūsų poezijoj.

— Jum teko versti nemažą kiekį operinių libretų ir muzikinių tekstų. Ką apie tai galėtumėt pasakyti?

— Darė man įtakos ir muzikinių tekstų vertimai į lietuvių kalbą. Čia mes, nors trumpai, žvilgterkim į savo kaimynų vokiečių dailiojo žodžio meną. Toji kalba turi nemažai gerklinių garsu ir "umlautų", kurie pačia savo prigimtimi nėra muzikalūs. O štai, ką su ta kalba padarė kompoz. Wagneris, pats kūręs savo operų libretus, ir poetas Rilkė. Kiek jiedu surado skambių ir muzikalių vokiečių kalbos derinių!

Man daugiausia į lietuvių kalbą teko versti operinius italų libretus. Italų poezijos kalbą pradėjo puoselėti šv. Pranciškus Asyžietis (1182-1226), sukūręs Saulės arba Sutvėrimų giesmę. Į sunkiai bepasiekiamą meninę augštumą italų kalbą iškėlė Dante Alighieri (1265-1321) ir kiti jų poetai. Bet italai dar turi ir vadinamą muzikinę kalbą. Tiesa, mes turim liaudies dainų itin muzikaliai dainuojančius tekstus, tik, deja, operiniuose vertimuose tąja dainų kalba retai kada tegali pasinaudoti. Aplamai lietuvių ir italų kalbos fonetikos požiūriu yra neabejotinai giminingos, tad vertėjui didelių sunkumų lyg ir neturėtų sudaryti. Iš tikro taip nėra — yra panašumų, yra ir stambokų skirtumų. Ir ta italų muzikinė kalba, kuri gan dažnu atveju neskamba kaip didelis poezijos menas, bet kaip muzikinis žodis, muzikinė frazė, kartais jie būna tiesiog neįveikiama tvirtovė. Kai bandai tą tvirtovę įveikti, kažkaip savaime užsikreti muzikalaus pasisakymo jieškojimu, o tai daro įtaką ir tavo paties darbam.

— Teisybė, kalba yra kiekvieno rašytojo kūrybos versmė. Ką aplamai galėtumėt pasakyti apie mūsų literatūrinės kalbos rūpesčius?

— Lietuvių kalba yra daili, skambi, daininga, nemonotoniška. Tačiau, kaip dauguma senų kalbų, mes turim apstą švilpiančių ir šlamščiančių garsų. Tikra bėda mūsų kalboje yra garsas "s", kuris visada tik švilpia, beveik niekad nedainuoja. Visa tai, ką aš pasakojau apie muzikinių tekstų vertimus, gal buvo perdaug abstraktu ir neįdomu. Tad paimkim tik vieną posakį ir pabandykim nors truputį jį pagryninti ir "sumuzikinti". Štai: "Dienos, tarsi varnos, išskrenda būriais". Kaip girdit ir regit, tame sakiny švilpia net penki "s" garsai! Argi iš tikro nebūtų galima nors šiek tiek to švilpimo sumažinti? Kai jieškai, pakaitalą atrandi, ir jis taip suskamba: "Dienų, tarytum varnų, išlekia būriai!" Matot, dingo penki "s", liko tik vien "š". Posakio mintis, tiesa, truputį pakito, bet argi jau taip labai į blogą pusę?

Grynieji priebalsiai, kaip m, n, r, ir beveik visi balsiai bei dvibalsiai sudaro kalbos skambumo nugarkaulį. Tačiau mes turime dvibalsį, kurio, kaip ir garso "s", kaikada būna pilni mūsų aruodai. Tai dvibalsis "au", dažniausiai girdimas kaikuriuose mūsų veiksmažodžių laikuose bei formose. Lyg tyčia šiom dienom buvo paguoda skaityti žinomos rašytojos veikalą ir ten aptikti šiaipjau dailią prozos pastraipą, kur aštuoniose eilutėse suskamba net 14 "au"... Tokiu atveju, ar tu nori ar nenori, išgirsti kažkokį nemalonų lojimą: au, au, au, iau, iau, iau... Gyvojoj kalboj, kiek man, to dalyko dilet'antui, žinoma, yra polinkis kaikuriuose veiksmažodžių laikuose tuos "au" mažinti, pvz., tariama daryčia, matyčia, lėkčia, būgčia (o ne daryčiau, matyčiau, lėkčiau, bėgčiau) ir pan. Gal ir mes, rašto žmonės, turėtumėm tam gyvosios kalbos polinkiui pasiduoti, bent jo neignoruoti.

Taigi, nors per 80 metų (turiu galvoj Maironio "Pavasario balsų" pasirodymą 1895 m.) literatūrinės kalbos grynumo ir apdailinimo baruose padarėm nuostabią pažangą, gal net stebuklą, bet poetinės kalbos rūpesčių dar ir dabar turim nemažai. Man regis, visi lietuviai rašytojai — poetai, dramaturgai, beletristai, vyresni ir jaunesni, kiek bepajėgdami, turėtų prie minėtų kalbos muzikininimo problemų susitelkti, nuo šlamštimo ir švilpimo nors mūsų poezijos kalbą apvalyti. Aišku, "s" ir "š" garsų iš savo kalbos mes neišvarysim, kaikada ir tie garsai gali būti kalbos puošmena, tik jų perteklių mūsų poetinėj frazeologijoj reikėtų nors vienu kitu grūdu sumažinti.

— Klaidingai ar teisingai, seniau jūsų lyrika buvo siejama su simbolizmo mokykla. Šiame veikale būtų galima įžvelgti nutolimą nuo simbolizmo. Kaip jūs tai apibūdintumėte?

— Rinktinės lyrikos knygoj "Atidari langai" tuo klausimu esu taip kalbėjęs: "Lietuvių poezijos apžvalgininkai ir kritikai dažniausiai mane vadina neosimboliku. Tiesa, simbolizmas nebuvo man svetimas. Tačiau man jis tiek tėra savas, kiek jis yra savas lietuvio dvasiai, kiek jis būdingas lietuvių liaudies kūrybai". Ir beveik po dvidešimties metų nedaug ką tegalėčiau prie to pasisakymo pridėti. Jeigu "Dainų ir sapnų" eilėraščiai savo dvasia ir išraiška iš tikro nuo simbolizmo nutolo, tai, atleiskit už kartojimą, tą metamorfozę galiu apibūdinti jau anskčiau tarta mintimi: "Dainos ir sapnai" nuo kitų mano eilėraščių skiriasi gal tik tikroviškesniu gyvenimo ir jo reiškinių suvokimu, vargu derėtų čia ko nors daugiau jieškoti.

— Jeigu jums reikėtų nurodyti vieną ar du eilėraščius, kurie šioje knygoje būtų jums brangiausi, — ką parinktumėte?

— "Dainos ir sapnai" — ilgų metų jieškojimai, rašymai ir dailinimai. Kaip ir kituose savo lyrikos rinkiniuose, ir šioj knygoj stengiausi liudyti išgyvenimų tiesą, "dainą" ar "sapną" aprengti savaimingesniu meniniu drabužiu. Tiesiog nepajėgčia tarti, kad tas ar anas eilėraštis man yra brangiausias — visi jie man tuo ar kitu požiūriu yra brangūs. Tačiau, priremtas prie mūro sienos, šiandien galėčia sakyti, kad "Loto giesmė" ir "Mea Culpa", rytoj prisipažinčia, kad "Sonetas apie antrąją kalno pusę" ir "Kaip greit", o poryt gal mėginčia save įtikinėti, kad brangiausi šios knygos eilėraščiai man yra "Statula", "Sonetas apie ožį", "Pagunda" ir "Praradimo sonatos Allegro ironico"... Atseit, ir mane, kaip daugumą poezijos skaitytojų, neišvengiamai veiktų vidiniai nusiteikimai tą ar kitą eilėraštį priimti ir ligi dugno jo mintį bei emocijas išgyventi.

— Ką galėtumėt tarti apie kitą naują savo lyrikos sritį — rubajatus?

— Rubajatai mane patraukė savo sena ir itin sunkia forma. Reikėjo dar paskatos ir įkvėpimo, bet išgyvenama kasdienybė kartais ir ta prabanga pasirūpina. Be to, gal rubajatų rašymą lemia ir išgyventi metai — žmogus pradedi nebesirūpinti apgaulinga ateitim, į daugelį gyvenimo apraiškų imi žiūrėti su šypsena, protarpiais dar bandai save apsvaiginti iliuzijom, o gan dažnai ir sopulingai suvoki, kad visi mūsų laiko žmonių idealai, visos jų niekšybės užgęsta vis toj pačioj molio ar smėlio saujoj. Bet, aplamai, gal dar perankšti apie rubajatus kalbėti.

— Ar atsimenate, kada spaudoje pasirodė pirmas jūsų eilėraštis, — ir kokius jausmus išgyvenote pirmą kartą išvydę savo eiles laikraščio skiltyse?

— Pirmieji mano eilėraščiai buvo atspausdinti 1921 m. rugpjūčio ar rugsėjo mėn. "Sekmojoj dienoj", dienraščio "Lietuva" kultūriniame priede. Velionis poetas Faustas Kirša tuomet buvo "Sekmosios dienos" redaktorius, taigi jis ir tapo mano literatūriniu krikštatėviu. Eilėraščius jam pasiunčiau paštu, o kai pamačiau juos "Lietuvos" kult. priede, įsiliepsnojo labai sunkiai beaptariama dvasios šventė, tartum gimimas naujam ir stebuklų kupinam gyvenimui (deja, ilgainiui tasai stebuklų kupinas gyvenimas atnešė man daug širdgėlos ir užgaulių, daug sielvarto ir netgi neužtarnautų apsivylimų).

— Kurį savo lyrikos rinkinį laikytumėt tvirčiausiu ir asmeniškiausiu?

— "Aukos taurę", savo lyrikos penktąjį rinkinį. "Dainom ir sapnam" dar reikia nuotolio, iš kurio galėtum į tą knygą blaiviai pažvelgti. Gal ateis diena, kai tarsiu, kad tik "Dainose ir sapnuose" itin laisvom ir atvirom emocijom atsivėrė mano širdis... Toji knyga iš tikro yra truputį kitokia, bent jau savo tematika kitokia, tik ji ir man pačiam tebėra sunkiai beaptariama viešnia.

— Kaip Jūs keliais sakiniais apibūdintumėte svarbesnius visos savo lyrikos bruožus, — versmes, nuotaikas, problemas, giminystę su kitais, techninius reikalavimus ir taip toliau?

— Versmės, nuotaikos ir problemos slypi pačiame žmoguje, jo asmeniniame Aš, jo laimėse ir nelaimėse, siekimuose, svajonėse ir suklupimuose. Aišku, rašytojas negali kaip aklas praeiti pro savo tautos dalią ir nedalią, pro laiko rašomą jos istoriją, daukantiškai galvojant, negali jis nenugrimzti ir į savo tautos būdą. Be to, kuriantis žmogus negali nematyti, negirdėti ir nejausti niekšybių, pasimetimo, ciniško melo ir klystkelių, kuriuose blaškosi mūsų dienų žmonija. Atseit, versmių — marios, visų jų, kad ir labai norėdamas, neapžiosi ir neaprėpsi. O tose versmėse, kartais kaip unguriai, o kartais kaip gyvatės, marma nuotaikos ir problemos.

Dabar, jeigu Jūs klausiate apie mano giminystę su kitais rašto žmonėm, tai galiu išpažinti tik vienišumą. Literatūrinių giminysčių (kalbu apie asmenynę, ne apie kūrybinę giminystę) troškau, buvo jų gražių ir nepamirštamų, bet jos, kaip daugelis įvykių žmogaus gyvenime, ištikimybės ir patvarumo egzaminus nekiekvienu atveju pajėgia išlaikyti. Kūrybinė giminystė — jau kita opera. Čia, kaip man rodosi, intymių giminysčių negali būti, nes kiekvienas talentas, tegu ir nedideli gabumai, turi būti savita ir atskira vertybė.

(Bus daugiau)

Poezijos pasaulis

JAV-se leidžiamas dvimėnesinis žurnalas-žiniaraštis "World of Poetry". Jisai skelbia poezijos konkursą, kurio laimėtojui paskyrė $1000. Be to, yra numatytos 49 premijos daiktais ir pinigais. Tuo būdu norima skatinti poezinę kūrybą. Konkurso direktorius sako: "Mes norime paskatinti poetus, net ir tuos, kurie yra parašę tik vieną eilėraštį." Konkurso taisyklės bei registracijos formos gaunamos: World of Poetry, 2431 Stockton Blvd., Dept. C., Sacramento, Calif. 95817, USA.

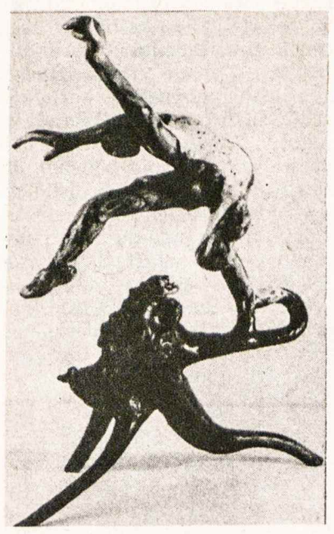

"Šuolis per žabangas" — Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūra
Nuotr. Danos Elenos

● . . . opozicija prieš politinę priespaudą, idėjinį terorą, dvasios išprievartavimą yra visai sveikintinas reiškinys. Nes tai parodo, kad tauta morališkai dar yra sveika, kad jos pozityvios jėgos dar nepalaužtos . . .
J. ERETAS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ, pakviesta žemės ūkio ministerijos, kovo 15 d. Ontario Kingstono apylinkės Moterų Instituto suvažiavime skaitė paskaitą "Kilimų audimas kaip laisvalaikio užsiėmimas ir profesija". Antrojoje paskaitos dalyje klausytojos buvo supažindintos su lietuvių liaudies motyvais kilimuose, parodant apie 140 skaidrių. Jos atskleidė istorijai priklausančius liaudies kilimus, o taipgi ir tuos, kuriuos vėliau išaudė audėjos tėvynėje bei išeivijoje. Ypatingo dėmesio susilaukė A. Tamošaitienės gobelenai. Klausytojoms labiausiai patiko tautinių šokių temomis austi kilimai, kuriuose matyti liaudiški drabužiai. Paskaitos dalyvės taipgi turėjo progą susipažinti su Montrealio "Vaivorykštės" grupės bei kitų audėjų kilimais, į kuriuos buvo įjungti ir dail. A. Tamošaičio suprojektuotieji Kingstono, Montrealio rotušėms ir Anapiliui.

ILLINOIS VALSTIJOS FOTOGRAFŲ PARODOJE valstybiniame Springfieldo muzėjuje su savo nuotraukom dalyvauja Romas Bartuška, priklausantis Lietuvių Fotoklubui Čikagoje. Net 1.000 darbų šiai parodai pasiūlė apie 400 fotografų. Vertintojai atrinko 137 nuotraukas.

VELYKINĖJE SYDNĖJAUS DAILĖS PARODOJE reikšmingą laimėjimą pasiekė kylanti lietuvaitė dail. Lika Kriaucevičiūtė. Jai paskirta Charles Lloyd Jones $1.500 premija už dail. Evai Kubbos sukurtą portretą. Su autoportretu šioje parodoje dalyvavo ir dail. Vladas Meškėnas.

ČIURLIONIO GALERIJA, INC., Čikagoje surengė pirmąją dailės parodą tautine tema. Premijoms iš mecenatų buvo sutelkta $1.000. Jas laimėjo: $500 — Eleonora Marčiulionienė už "Lietuviškas vestuves", $300 — Vera Švabienė už "Jūratę ir Kastytį", $200 — Magdalena Stankūnienė už "Sodininką". Martyno Gramonto "Ūkininkai" įvertinti garbės premija.

DR. JONAS GRINIUS "TŽ" 10 nr. skaitytojus supažindino su Kristaus kančių vaidimo problemomis V. Vokietijos Oberammergau miestelyje. Dėl žydų protesto buvo iškeltas pasiūlymas atsisakyti kun. A. Daisenbergerio teksto ir pasirinkti kondensuotą vienuolio F. Rosnerio versiją. Joje kaltė dėl Kristaus kančių suverčiama ne tiek žydams, kiek velniui. Oberammergau savivaldybė rėmė žydams palankesnę versiją, bet susidūrė su gyventojų opozicija. Šį klausimą dabar išsprendė toje V. Vokietijos dalyje įvykę savivaldybių rinkimai. Oberammergau gyventojai išrinko reformos priešininkus, palikdami tik du jos šalininkus — 1970 m. Kristų vaidinusį advokatą dr. H. Fischerį ir pastatymui vadovavusį H. Schweighoferį. Taigi, 1980 m. vasarą bus vaidinama ligšiolinė kun. A. Daisenbergerio Kristaus kančių versija, atskleidžianti anuometinę žydų vadų išdavystę Piloto teisme.

BOSTONO KULTŪROS KLUBE viešėjo dail. Viktoras Vizgirda, lankęsis sovietų okupuotoje Lietuvoje. Bostoniečiams jis parodė apie 300 ten dailininkų sukurtų grafikos darbų skaidrių, pradedant vyresniąja karta ir baigiant jaunąja. Kaikurie jų yra dažni parodų dalyviai, kiti retesni. Skaidrės atskleidė aiškų dailininkų polinkį į lietuviškąjį modernizmą, vengiant oficialiai garbinamo socialistinio realizmo. Tam polinkiui nedaug tėra skiriama vietos oficialiose parodose, kaikurie darbai tebelaukia pripažinimo privačiose dailininkų studijose. V. Vizgirda kondensuotai ir tiksliai apibūdino kiekvieno dailininko kūrybą.

LIETUVIŲ KARIŲ VETERANŲ SĄJUNGOS "Ramovė" centro valdyba išleis dr. Antano Rukšos paruoštą II tomą knygos "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės". Jame pateikiama išsami lietuvių-lenkų santykių raida nuo istorinių laikų pradžios iki dabartinių dienų, nušviečiamos lenkų pastangos okupuoti Lietuvą 1919-21 m. Autoriaus ir leidėjų tikslas — paskelbti nesuklastotą istorinį dokumentą apie mūsų protėvių praeities politikos klystkelius, atgimusios tautos pastangas atsipalaiduoti nuo daug žalos Lietuvai atnešusios sąjungos su Lenkija. Leidėjai kviečia talkon garbės prenumeratorius su $25 ir mecenatus su didesnėmis aukomis. Atsiliepimų laukia Antanas Jonaitis, 1223 E. 175 St., Cleveland, Ohio 44119, USA.

LIETUVIŲ KALBOS IR KULTŪROS PASKAITAS Tėvų rosminiečių kolegijoje Domidossoloje, Italijoje, italams studentams skaito kun. Tasius Ereminas. Šis jo darbas buvo taip sėkmingas, kad jį dabar dėstyti lietuvių kalbos kurso studentams pakvietė ir Milano katalikų universitetas. Italų susidomėjimą lietuvių kalba skatina jos didelė reikšmė lyginamosios kalbotyros moksle.

VYSK. M. VALANČIAUS PREMIJOMS mecenatas dr. Jonas Lenktaitis Lietuvių Rašytojų Draugijai buvo paskyręs $2.000: $1.000 — romanui, $750 — dramai ir $250 — novelei. Gavus konkursui skirtus rankraščius, premijuota tik novelė "Vyskupo šešėlyje", kurios autorius yra Jurgis Gliauda.

VILNIAUS TELEVIZIJOS TEATRAS suvaidino Žemaitės "Marčią", kurią televizijai pritaikė rež. Algis Galinis. Pagrindinius vaidmenis atliko aktoriai — A. Pikelis, O. Juodytė, V. Rumšas, E. Gabrėnaitė, T. Vaisieta ir V. Radvilavičius. Šiuo spektakliu buvo pratęstas mūsų klasikų pristatymas televizijos žiūrovams. Televizijos teatras jiems jau yra pateikęs Vinco Krėvės "Žentą", Jievos Simonaitytės "Urtę", Kazio Binkio "Tamošių Bekepurį".

GERIAUSIAS PUČIAMŲJŲ ORKESTRAS Lietuvoje yra vilniškis "Trimitas", įsteigtas 1957 m. prie centrinio Vilniaus kultūros ir poilsio parko, dabartinį vardą gavęs 1965 m. Lig šiol "Trimitas" jau yra surengęs apie 2.000 koncertų ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje, Bulgarijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje. Ypač populiarūs yra jo koncertai Palangoje vasaros sezono metu, pradėti buvusio vyr. dirigento Romo Balčiūno iniciatyva. "Trimitui" dabar vadovauja jo meno vadovas ir vyr. dirigentas kompoz. Mindaugas Tamošiūnas. Orkestras turi ir savo choreografinę grupę, kuriai vadovauja B. Moisejevas. Šiemetiniam sezonui dirigentas R. Balčiūnas ruošia akademinio pobūdžio programą, kurioje bus kompozitorių E. Balsio, R. Gliero, G. Černovo kūrinių. Vyr. dirigentas M. Tamošiūnas planuoja paruošti amerikiečio G. Gerschwino kūrinių programą. Jis nusiskundžia, kad "Trimitui" trūksta pučiamųjų orkestrams skirtų lietuviškų kompozicijų. Šią spragą tenka užpildyti kitų populiarių kūrinių aranžuotėmis.

SIBIRO ŠIAURĖJE gastroliavo styginis Vilniaus filharmonijos kvartetas, neseniai gavęs M. K. Čiurlionio vardą. Kvartetą sudaro: smuikininkai Rimantas Siugždinis, Saulius Kiškis, altistas Eugenijus Beliajevas ir violončelistas Saulius Lipčius. Visi trys lietuviai yra Vilniaus konservatorijos auklėtiniai, jau III kurse suburti į kvartetą prof. Eugenijaus Paulausko. Ketverius metus jie priklausė Sočio filharmonijai, Lietuvon atvykdami tik koncertuoti, o praėjusį sezoną įsijungė į Vilniaus filharmoniją. E. Beliajevas, baigęs Sverdlovsko konservatoriją, buvo pasirinktas iš septynių altistų prieš trejetą metų. Išvykai į Sibiro šiaurę M. K. Čiurlionio kvartetas paruošė L. Beethoveno, J. Haydno, B. Bartoko, F. Schuberto, D. Šostakovičiaus, M. K. Čiurlionio, E. Balsio kvartetus, G. Kuprevičiaus miniatiūras lietuvių liaudies dainų temomis. Koncertai palietė keletą vietovių, kuriose buvo kalinami lietuviai tremtiniai — Barnaulą ir net Norilską. Šiame mieste, su kuriuo teko gerai susipažinti baltiečiams tremtiniams, kvartetas surengė tris koncertus. Juose skambėjo ir mūsų klasiko M. K. Čiurlionio kūriniai.

"LITERATŪRINES VALANDAS" Tartu mieste rengia estų dienraštis "Edasi" ("Pirmyn"). Pradžioje jis skaitytojus supažindindavo su estų rašytojais bei jų kūryba, o dabar jau kviečia ir kitų tautų kūrėjus. Tokiu svečiu neseniai buvo vilnietis rašytojas Jonas Avyžius, kurio romanai "Kaimas kryžkelėje" ir "Sodybų tuštėjimo metas" yra išversti į estų kalbą. "Literatūrinės valandos" dalyvius su J. Avyžium supažindino jo raštų vertėjas M. Lodus. Svečias iš Vilniaus atsakinėjo į gausius jo knygų skaitytojų klausimus.

KAUNO PROFSĄJUNGŲ KULTŪROS rūmuose surengta liaudies šokių šventė "Šoki, trypki..." truko keturias dienas. Šiame antrajame renginyje dalyvavo Kuršių marių žvejų globėjo Disvičio vardu pasivadinęs klaipėdiečių ansamblis, "Vaiva" iš Vilniaus, kauniečių "Rasa" ir Kauno profsąjungų kultūros rūmų tautinių šokių grupė.

"VAIVORYKŠTĖS" VARDĄ pasirinko vokalinis-instrumentalinis panevėžiečių ansamblis, priklausantis respublikinio vandens projektavimo instituto šio miesto skyriui. Estradinę muziką puoselėjanti "Vaivorykštė" buvo įsteigta prieš aštuonerius metus. Ją sudaro 12 muzikantų ir dainininkų su vadovu Aloyzu Jarecku.

TARPTAUTINĖJE NUOTRAUKŲ PARODOJE "Žmogaus akimirka", kuri jau 12-tą kartą buvo surengta Jugoslavijoje, Maglajaus mieste, pasižymėjo Lietuvos fotografai. Sidabro medalius laimėjo: kaunietis R. Juškelis — už nuotrauką "Gimtieji arimai", vilnietis — V. Butyrinas — už nuotraukų seriją "Gimimas". Kaunietis V. Šonta gavo bronzos medalį už nuotrauką "Pliaže".

ARCHITEKTŲ SĄJUNGOJE Vilniuje V. Gabriūnas kalbėjo apie architektūrą bei statybas V. Vokietijoje. Savo pasakojimą jis iliustravo kelionės metu padarytomis spalvotomis skaidrėmis.

KAUNO MENININKŲ NAMUOSE viešėjo Vilniaus universiteto teatras su Jono Meko poezijos spektakliu "Erdvės vidury".

"PASAKŲ KALENDORIUJE 1978", išleistame latvių leidyklos "Liesma" Rygoje, yra lietuvių liaudies pasaka "Penki aviganiai", latvių kalbon išversta M. Butlerės.

V. Kst.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
term. indėlius 1 metų 8¼%
pensijų ir namų s-tas 8½%
taupomąsias s-tas 7%
depozitų-čekių s-tas 6%

DUODA PASKOLAS:
asmenines 9½%
nekiln. turto 9¼%
investacines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936
Parduodami kailiniai apsaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

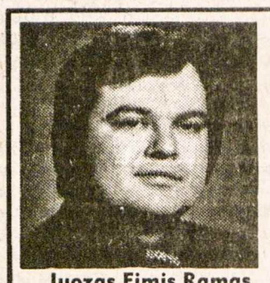
Juozas Eimis Ramas

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?
KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudos fondus mokslui eiti
THE CITADEL LIFE
365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104
Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

A & B ELECTRIC CO.
įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus
ALBINAS ARTIČKONIS — Miesto leidimas E-1079 — Nemokamas įkainojimas
GINTAS ARTIČKONIS — Skambinti (collect)
Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

***Simons* TELEVISION**
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR **1072 Bloor St. W.**
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Su Lietuvos sportininkių laimėjimais supažindina trenerio J. Žilinsko "Komjaunimo Tiesoje" paskelbtas rašinys "Moteris ir sportas". **P. Radziulytė** buvo pirmoji Lietuvos lengvaatletė, dalyvavusi olimpinėse žaidynėse, kurios buvo surengtos 1928 m. Amsterdame. Ji bėgo 800 m, bet medalio nelaimėjo. Pirmoji olimpinį medalį Lietuvon parsivežė **Birutė Kalėdienė**, jieties metime laimėjusi III vietą Romos olimpiadoje 1960 m. Su tuo bronzos medaliu buvo padaryta graži pradžia. **Nijolė Sabaitė-Razienė**, išsikovojusi II vietą 800 m bėgime, grįžo su sidabro medaliu iš Muencheno olimpiados. Aukso medalius Montrealio olimpiadoje laimėjo krepšininkė **Angelė Rupšienė** ir rankininkė **Aldona Česaitytė-Nenėnienė**, sidabro — irkluotoja **Klavdija Koženkova**, bronzos —irkluotojos **Genovaitė Ramoškienė** ir **Leonora Kaminskaitė**. Trenerio J. Žilinsko duomenimis, pokarinėse climpinėse žaidynėse dalyvavo aštuonios Lietuvos sportininkės, ir tik viena iš jų grįžo be medalio. Likusių septynių dėka laimėti du aukso, du sidabro ir trys bronzos medaliai. **Birutė Kalėdienė** 1958 m. pasiekė pasaulio rekordą, nusviedusi jietį 57 m ir 49 cm. Dabar šis rekordas, pagerintas iki 69 m 32 cm, priklauso amerikietei Šmidt. Krepšininkė **Jūratė Daktaraitė** 1959 m. tapo pasaulio čempijone, 1960 ir 1962 m. — Europos čempijone. Didžiausio laimėjimo krepšinyje betgi yra susilaukusi **Angelė Rupšienė**, turinti net šešis aukso medalius — Montrealio olimpiados, 1971 ir 1975 m. pasaulio, 1972 ir 1976 m. Europos, 1977 m. universiados žaidynių. Pasaulio tinklinio čempijone yra buvusi **Marijona Batutytė-Tatarūnienė**, Europos šuolių į vandenį čempijone — **Aldona Kareckaitė-Pipynienė**, Europos šaudymo čempijone—**Virginija Marcinkevičiūtė-Stankevičienė**, Europos stalo teniso čempijone — **Asta Giedraitytė-Stankienė**.

Tarptautiniame bokso turnyre Rumunijos sostinėje Bukarešte dalyvavo dvylikos šalių atstovai. Pussunkiame svoryje nemažo laimėjimo susilaukė vilnietis A. Jančiauskas, įveikęs iranietį I. Nizam, rumuną Voleanu ir tik baigmėje pralaimėjęs kubiečiui S. Sorijai, kuris Montrealio olimpiadoje buvo išsikovojęs sidabro medalį.

Antrojo rato kovas užbaigė augščiausiosios krepšinio lygos aštuonios geriausios komandos. Kauno "Žalgiris" pateko į pirmaujantį ketvertuką, kuris dabar kovos dėl medalių. Ketvertuką sudaro: Maskvos karišKių CASK komanda, surinkusi 23 taškus, Leningrado "Spartakas" — 16, Tbilisio "Dinamo" — 15 ir "Žalgiris" — 13. Į baigminį žaidynių ratą "Žalgiris" įkopė paskutinėje IV vietoje, vienu tašku pralenkęs Rygos VEF komandą. "Žalgiriui" gerokai pakenkė pradinė nesėkmė pirmajame rate Taline. Ten žalgiriečiai laimėjo vos vieną tašką, patirdami net keturis pralaimėjimus. Antrajame rate rungtynių trukmė buvo padidinta nuo 40 iki 48 minučių, pareikalavusi mažiau patyrusių papildomų žaidėjų. Jaunieji "Žalgirio" žaidėjai sėkmingai išlaikė šį egzaminą, prisiderindami prie pagrindinių žaidėjų.

Baigminėse geriausios ketveriukės kovose aukso medalį jau yra užsitikrinusi Maskvos CASK komanda, ligšiolinėse žaidynėse netekusi tik dviejų taškų ir jais gerokai pralenkusi kitas tris komandas. Nors "Žalgiris" yra IV vietoje, taškų požiūriu nėra perdidelio skirtumo nuo Leningrado "Spartako" ir ypač Tbilisio "Dinamo". Laimėti bent bronzos medaliui yra galimybių.

Sovietų Sąjungos "Dinamo" draugijos lengvosios atletikos pirmenybėse J. Sabonis laimėjo I vietą, nušokęs į tolį 7 m 81 cm. Jis vienu centimetru pagerino A. Vaupšui priklausiusį Lietuvos uždarų patalpų rekordą.

SPORTAS VISUR

Vitas Gerulaitis sėkmingai atstovavo JAV teniso rinktinei susitikime su Pietų Afrika. Abu vieneto susitikimus jis laimėjo pasekmėmis: V. G. — B. Mitton 2-6, 6-2, 6-1, 7-5 ir V. G. — B. Bertram 6-3, 6-3, 6-0. **J. B.**

VYČIO ŽINIOS

Jauniai C (14) kovo 29 d. žaidė draugiškas rungtynes su Martin Grove mokyklos to paties amžiaus krepšininkais. Vytiečiai laimėjo pirmą puslaikį 21:19, tačiau antrame puslaikyje, sušlubavus žaidimui, pralaimėjo rungtynes 38:55. Vyčio komandoje gerai žaidė A. Saplys 19, R. Karpis 8 ir J. Ažubalis 6. Komandoje dar žaidė: A. Balsys 3, J. Aukštaitis, R. Marcinkevičius ir P. Sukauskas 2.

Į kviestinį krepšinio turnyrą Hamiltone yra pakviesta ir Vyčio jaunių C (14) komanda balandžio 8-9 d.d. Dalyvaus 16 komandų. Šie CYO turnyrai pasižymi gera organizacija ir yra laukiami su dideliu susidomėjimu.

Krepšinio treniruotėms vėl gauta Etobicoke Collegiate salė. Joje treniruotės vyks penktadieniais nuo 7 v.v. jauniams A (18), jauniams B (16) ir kartais jauniams C (14). Mokykla yra Montgomery gatvėje tarp Bloor ir Dundas.

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkų šventė įvyks gegužės 6 ir 7 d.d. Šeštadienį po pietų įvyks plataus masto simpoziumas "Kiek atėjome, kur esame, kur einame?" Tai ateitininkų žvilgsnis į save. Simpoziume dalyvaus 12 asmenų, ir ateitininkų istorija (Kiek atėjome) bus suskirstyta į laikotarpį prieš nepriklausomybę, nepriklausomoje Lietuvoje ir Vokietijoje. "Kur esame" — bus pažvelgta moksleivio, studento ir sendraugio akimis. "Kur einame" — ateitininkiškoji ateities vizija bus perduota visų trijų sąjungų atstovų.

Šeštadienio vakare įvyks šokių vakaras, kurį organizuoja tėvų komitetas. Meninę programą atliks Klevelando mergaičių ansamblis "Nerija". Į šokius kviečiama visa Toronto visuomenė. Sekmadienį bus ateitininkų Mišios, kurių metu bus duodamas įžodis.

Ateitininkų stovykla Wasagoje bus liepos 23 — rugpjūčio 5 d.d. Priimami stovyklautojai nuo 7 iki 18 metų.

Skautų veikla

• "Amžinasis pažadas"—LSS skaučių seserijos vadovių sąskrydis — balandžio 8-9 d.d. Toronte Prisikėlimo Parodų salėje. Pasinaudoti šia retesne proga kviečiamos visos Toronto ir apylinkių skautininkės, vyr. skautės gintarės, akademikės. Suvažiavimo pradžia — šeštadienį, 8.30 v.r. Pabaiga — sekmadienį, 2 v.p.p.

• XVI Romuvos stovykla — liepos 23 — rugpjūčio 6 d.d. Joje bus progos gerai pasiruošti VI tautinei stovyklai, kuri bus rugpjūčio 13-26 d.d. prie Worcester, Mass. Rajono vadovybė netrukus paskelbs stovyklos programą.

• VI tautinės stovyklos rengėjų biuletenyje nr. 2 rašoma: "60-mečio dviejų švenčių proga kiekvienas skautas-tė turi pasižadėti — mokytis ir tobulinti lietuvių kalbą, informuotis ir informuoti Lietuvos laisvinimo ir lietuviškos kultūros reikaluose, jausti pareigą savo žinias perduoti jaunajai kartai ir ją uždegti tėvynės meile . . ." Kad stovykla būtų sėkminga, reikmenis kraukime į kuprines, o pareikštas mintis į širdeles.

• Toronto broliai sveikina LSS skaučių vadovių sąskrydį su linkėjimais nenustoti austi plačią juostą . . .

Č S.

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,** Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Marchandą — Barbados salose, tiekimo min. J. P. Goyerį — kažkur Karibų jūroje, teisingumo min. R. Basfordą — Floridoje. Jų pavyzdžiu pasekė ir keliolika tūkstančių kanadiečių, patraukusių Floridon. Susidaro įspūdis, kad tokiems atostogautojams pinigų netrūksta, jeigu jie nesibaido nuvertinto Kanados dolerio atnešamų papildomų išlaidų. Turistiniam balansui išlyginti valstybinė orinio susisiekimo bendrovė "Air Canada" šią vasarą įves beveik pusiau papigintus nakties skrydžius visoje Kanadoje, skatindama atostogų praleidimą šiame krašte. Tiem "Nighthawk" skrydžiam bus panaudoti lėktuvai, kurie nakčia būdavo paliekami aerodromuose. Panašius planus ruošia ir orinio susisiekimo bendrovė "CP Air".

Artimųjų Rytų problemos palietė ir Kanadą. Libano radijas ir televizija paskelbė nevisai tikslų žinių agentūros pranešimą, kad Kanada yra pasiruošusi įsileisti pabėgėlius, kurie Izraelio invazijos buvo išstumti iš pietinio Libano. Tokių Beirute dabar yra jau apie 250.000. Iš tikrųjų buvo pažadėta įsileisti tik tuos asmneis, kurie jau turi giminių Kanadoje. Trečiame vieno pastato augšte įsikūrusią Kanados ambasadą užplūdo šimtai libaniečių, užpildydami net ir ambasadai nepriklausančius koridorius. Nepadeda nė radijo bei televizijos paskelbtas vėlesnis pranešimo patikslinimas. Kanada kasmet įsileidžia apie 1,000 libaniečių, o 1976 m., kai Libane vyko pilietinis karas, įsileido 7.000. Normalų šiemetinį tūkstančio imigrantų skaičių numatoma padidinti tik 25%. Kanados žydų organizacijų Toronte surengtame simpoziume pagrindiniu kalbėtoju buvo Tel Avivo universiteto prof. M. Peledas, kuris taipgi yra ir Izraelio kariuomenės atsargos generolas. Jis pažėrė karčių žodžiu apie politinę krizę Izraelyje, kokios nėra turėta nuo pat šios valstybės įsteigimo 1948 m. Pasak M. Peledo, net ministerių kabinete yra prasidėjęs skilimas. Didžiausias premjero M. Begino kritikas esąs krašto apsaugos min. E. Weizmanas. Taikos siekius dengia sąmyšis, nes nėra iš anksto paruoštos politikos izraelitų-arabų konfliktui užbaigti. Egipto prez. A. Sadato pradėti pokalbiai Izraelį užklupo visiškai nepasiruošusį. Nė viena partija taikos klausimu nėra padariusi galutinio sprendimo. Atsargos gen. M. Peledo nuomone, tvirtos taikos nebus galima pasiekti, kol Izraelis ir toliau valdys palestiniečius okupuotoje arabų valstybių teritorijoje.

Kanados nedarbo drauda nuo 1973 m. reikalavo, kad pašalpas gaunantys bedarbiai patys jieškotų darbo. Priešingu atveju jiems būdavo sustabdomas pašalpos mokėjimas. Vykdomasis darbo ir imigracijos komisijos direktorius L. St. Laurentas dabar paskelbė šios taisyklės pakeitimą, kurį padiktavo milijoną peržengęs oficialus bedarbių skaičius. Dėl šios taisyklės protestus reiškė ne tik bedarbiai, be tikslo eikvojantys savo energiją darbo jieškojime, bet ir jų kasdien apgulti darbdaviai. L. St. Laurento pranešimu, bedarbiai nebus verčiami jieškoti darbo, išskyrus tuos atvejus, kai kurioje nors vietovėje yra jų specialybės darbų pasiūla. Torontiečiam bedarbiam paliekamas taisyklės galiojimas, nes šiame mieste dar esama darbų. L. St. Laurentas taipgi pranešė kovos su nedarbo draudos išnaudotojais sugriežtinimą. 1976 m. teismінėn atsakomybėn buvo patraukta 4.660 asmenų, apgaulingai gavusių pašalpas, o 1977 m. — 6.854. Administracinės baudos be teismo 1976 m. susilaukė 50.956 asmenų, 1977 m. — 62.104.

Premjeras P. E. Trudeau Kanados senatą papildė septyniais naujais nariais — penkiais liberalais ir dviem konservatoriais. Senate dabar bus 75 liberalai, 16 konservatorių, 2 partijoms nepriklausantys, 1 nepriklausomas liberalas ir 1 socialinio kredito partijos atstovas. Iki pilno 104 senatorių skaičiaus dar trūksta 8 narių. Kanados senatas praktiškai neturi jokios politinės galios, nes jam tenka tik patvirtinti be atmetimo federacinio parlamento nutarimus. Senatoriai gauna metinę $31.200 algą ir gali būti senate iki 75 metų amžiaus. Senatan juos skiria vyriausybė dažniausiai už politinius nuopelnus. Daug senatorių turi brangiai apmokamas šalutines pareigas didžiųjų bendrovių bei institucijų direkcijose. Tarp naujai paskirtų senatorių yra ir liberalų atstovas federaciniame parlamente dr. Stanley Haidasz, lenkų kilmės torontietis, 1972-74 m. ėjęs daugiakultūrio ministerio pareigas. Nuo 1957 m. dr. S. Haidasz parlamente atstovavo rinkiminei Toronto Parkdale apylinkei. Jo perėjimas senatan šioje apylinkėje liberalų spalvas dabar leis ginti Toronto miesto tarybos nariui A. Eggletonui, norinčiam pereiti į federacinę politiką. Dr. S. Haidaszo pasitraukimas iš aktyvios politikos parlamente į neaktyvią vietą senate yra perankstyvas, nes jis tėra 55 metų amžiaus.

Kanados parlamento narys dr. Mark MacGuigan kalba Vasario 16 minėjime Windsore Nuotr. J. Urbono

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonai: 536-2738 ir 536-2664
1611 BLOOR ST. WEST

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaaugštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūsys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėmimas.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie $25.000.

BLOOR — RUNNYMEDE, gražus — modernus dvibutis su užbaigtu rūsiu, didelis sklypas 100' x 150'; du nauji garažai, privatus įėjimas į rūsį, labai tinka gydytojo kabinetui. Kaina — per $200.000.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS
S. Jokubaitis 537-2869 — A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:
8¼% už 1 m. term. dep.
8½% už pensijų ir namų planą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)
7½% speciali taup. sąsk.

IMA:
9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4
Louis Temporale — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

Lietuviška maisto krautuvė **EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN**
2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 *NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI*

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Palankesni vėjai baltiečiam

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vėliau gauti švedų valdžios paramą veiklai.

Vasario 25 d. Uppsaloje įvyko Švedijos lietuvių jaunimo suvažiavimas, kuris išrinko naują valdybą. Pirmininke perrinkta stud. M. Čeginskaitė, sekretorium — M. Gedminas, iždininke — stud. R. Budrytė. svarstyti ketvirtojo kongreso ruošos klausimai. Jau nustatyta, kad iš Švedijos į kongresą bus galima pasiųsti tris atstovus. Nutarta mėginti šią vasarą Gotlande sušaukti didesnį jaunimo suvažiavimą, nes šiame dalyvavo tik stockholmiečiai su uppsaliečiais. Nutarta taip pat kreiptis į Švedijos LB valdybą, kad ji padėtų sutelkti lietuviškos kilmės jaunimo adresus ir padėtų finansiškai.

A. Lembergas

The Secretary of State of Canada Le Secrétaire d'État du Canada

Malonus skaitytojau,

Dauguma jūsų turbūt jau žinote, kad naujasis Kanados pilietybės įstatymas praėjusį mėnesį sulaukė vienerių metų sukakties. Tai labai darbingi metai.

Nuo 1977 metų vasario 15 dienos per 200,000 asmenų padavė prašymus pilietybei gauti. Aš, kaip pilietybės ministeris, esu labai patenkintas, kad tiek daug asmenų parodė savo pasitikėjimą Kanada, laisvai ryždamiesi dalyvauti demokratinėje mūsų visuomenėje kaip Kanados piliečiai. Tai puikus atpildas ir visiems parlamento nariams, kurie įdėjo daug darbo į šio įstatymo priėmimą, kad jų pastangos susilaukė tokio didelio visuomenės dėmesio.

Pagal naująjį pilietybės įstatymą, visi, norintieji tapti piliečiais, traktuojami lygiai ir bešališkai. Kaikurie senojo įstatymo nuostatai, linkę diskriminuoti moteris, buvo panaikinti. Daugelis imigrantų yra labai patenkinti tuo, kad dabar gali prašyti pilietybės po trejų metų gyvenimo Kanadoje. Dabar pripažįstama, kad Kanados pilietybės įstatymas yra vienas pažangiausių ir teisingiausių iš visų pilietybės įstatymų visame pasaulyje.

Kaikurie žmonės, prašę pilietybės praėjusiais metais, turėjo ilgokai laukti teismuose dėl daugybės gautų prašymų. Dėkoju tiem asmenim už kantrybę ir užtikrinu visus prašytojus, kad daroma viskas šiam procesui pagreitinti.

Pilietybės įstatymo pirmųjų metinių proga sveikinu kaip draugus kanadiečius visus asmenis, kurie šiais metais tapo piliečiais. Sveikinu jus visus už pasiryžimą įsijungti į mūsų gretas ir augti kartu kaip Kanados piliečiai.

Nuoširdžiai jūsų,

John Roberts

Ottawa K1A 0M5 Ottawa K1A 0M5

TORONTO ONT

Dagio skulptūrų paroda. Didelis torontiškių būrys balandžio 1-2 d.d. L. Namuose turėjo progos pagyventi su jo sukurtais mūsų didžiaisiais kunigaikščiais, senovės ir naujaisiais kariais, mirštančiais kankiniais, istoriniais mūsų veikėjais. Štai Gediminas diktuoja laišką jį rašančiam vienuoliui, štai Basanavičius skaito Vasario 16 aktą, štai knygnešys eina per sieną, o ten liepsnose prirakintas miršta naujųjų laikų kankinys. Matyti medžio bareljefai sienose ir skulptūros ant stalų. Iš istorinių veidų dvelkia susimąstymas, o iš bevardžių veidų — skausmas. Parodos atidarymas, įvykęs balandžio 1 d., buvo neįprastas, nes jis buvo sujungtas su to paties Dagio poezija, kuri nepasižymi didelėmis formos mandrybėmis, bet patraukia savo giliu tremtinio liūdesiu, paties autoriaus skaudžiai išgyventu pirmaisiais pokario laikais, kai karo banga jį visam laikui atskyrė nuo žmonos ir vaikų. Puikiai tos poezijos ištraukas skaitė L. Nakrošienė. Parodą surengė LN Moterų Būrelis. Ją įžanginiu žodžiu pradėjo A. Jankaitienė.

A. R.

KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyriaus susirinkimas įvyko kovo 19 d. Sveikinimo žodį tarė svečias kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM. Skyriaus pirm. B. Biretienė pranešė apie būsimus renginius: dail. V. Igno tapybos paroda — balandžio 22-23 d.d., skyriaus susirinkimas — balandžio 30 d. Paskaitą apie galvos skausmus skaitė dr. O. Gustainienė ir atsakinėjo į gausius klausimus. Susirinkimas baigtas loterija ir vaišėmis.

Lietuviškos vestuvės. Balandžio 1 d. Lietuvos Kankinių šventovėje susituokė hamiltoniškis Arūnas A. Jonikas su torontiete Eleonora Zubrickaite. Koncelebracines pamaldas atliko kunigai: P. Ažubalis, J. Staškus ir I. Grigaitis. Vestuvinėje puotoje Anapilio salėje dalyvavo per 300 tautiečių. Pasakyta daug sveikinimo kalbų. Toronto "Volungė" atliko programą. Pažymėtina, kad jaunoji Eleonora yra viena iš "Volungės" dainininkių. Programą gražiai pranešinėjo L. Kairys. Jaunoji pora apsigyvens Hamiltone.

"The Catholic Register" 1978. IV. 1 atspausdino kun. Augustino Sabo nuotrauką, rodančią priėmimą dovanos parapijos šventovei — automatinių varpų komplekto. Dovaną parūpino viena parapijietė savo mirusio vyro atminimui. Kun. Aug. Sabas klebonauja kanadiečių parapijoje Blind River, Ont., Sault Ste. Marie vyskupijoje.

Tautybė ir merginos

Sakoma, kad iš elgesio su mergina galima atpažinti vyro tautybę. Esą anglas merginą sveikina, prancūzas — bučiuoja ranką, amerikietis — kviečia į pasimatymą, o rusas bėga klausti Maskvos instrukcijų.

Ginčas

Miestelėnas susiginčijo su buvusiu ūkininku dėl dabartinės politinės eigos.

— Ką tamsta man niekus šneki ir nelogiškus išvedžiojimus darai! Aš už tave geriau žinau, esu baigęs du fakultetus, — išdidžiai kalbėjo miestelėnas.

— Žinau ir šitokius atvejus, — atsakė ūkininkas. — Kai gyvenau Lietuvoj, savam ūkyje, turėjau veršį, kuris dvi karves žindo ir buvo pats didžiausias visoj bandoj . . .

Pr. Alš.

Pagalbos ranka lietuvybei

L. TAMOŠAUSKAS

Šiandien jau dejuojame, kad mūsų jaunimas tik angliškai tarp savęs kalba, neskaito lietuviškų laikraščių nei knygų, kad greit nebebus mūsų visuomeninėj veikloj veikėjų, kurie galėtų laisvai lietuvių kalba diskutuoti, vesti susirašinėjimą ir pan. Savaime suprantama, esant mūsų jaunimui kasdien apsuptam angliškai kalbančios aplinkos, mokyklos, televizijos, sunku išmokti laisvai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Gerai, jei kaikurie tėvai moka su vaikais elgtis ir įpratinti juos lietuviškai kalbėti. Tokie ir lituanistinėj mokykloj išmoksta geriau lietuviškai kalbėti bei rašyti. Bet tokių labai nedaug. Seniesiems mokytojams iš lituanistinių mokyklų pasitraukiant, greit ir jose nebebus tokių, kurie mokėtų taisyklingai lietuviškai kalbėti bei rašyti. Taigi gresia mirtis ne tik mūsų spaudai, lietuviškom organizacijom bei institucijom, bet ir pačiom mūsų lituanistinėm mokyklom.

Matant tą pavojų, neužmirština, kad turime savo gimnaziją, kur mokiniai gyvena atskirti nuo anglų kalba supančios aplinkos, nuo anglų kalba televizijos ir visą savaitę, išskyrus savaitgalius, turi klausyti daugiausia lietuvių kalba pamokų, o vakarais jas gerai paruošti. Tai Vasario 16 gimnazija V. Vokietijoj. Praktika parodė, kad dauguma mokinių toje gimnazijoje per metus ar per porą išmoksta ne tik laisvai lietuviškai kalbėti, bet ir taisyklingiau rašyti. Be to, geriau susipažįsta su lietuvių literatūra, istorija, geografija.

Pernai pradėjus mūsų jaunimą skatinti važiuoti toje gimnazijoje mokytis, apmokant jiems bent dalines keliones išlaidas, šiais mokslo metais iš Kanados ten mokosi jau 9 mokiniai. Jie yra patenkinti. Kaikurie net dėkoja už pastangas juos ten pasiųsti. Pralaužus pirmuosius ledus, šiemet jau yra duomenų, kad ateinančiais mokslo metais vyks ten mokytis jau žymiai didesnis mokinių skaičius. Žinoma, jie tikisi, kad bus padengtos kelionės išlaidos.

Tai, rodos, būtų visai maža parama mūsų prieauglio lituanistiniam išmokslinimui bei lietuvybės išlaikymui. Aukojame mūsų veiksniams, užmiršdami reikalą tiems veiksniams priauginti raštingų darbuotojų, tartum dabartiniai veikėjai yra nemirtingi. Aukojame savo krašto jaunimo organizacijoms ir įvairioms grupėms, tartum nuo gautų aukų tų organizacijų ir grupių nariai išmoks geriau lietuviškai kalbėti ir rašyti. Žinoma, reikia ir tokią veiklą palaikyti, tačiau iš senų laikų yra žinoma, kad tauta, praradusi savo kalbą, nyksta. Tas pats ir su išeivija. Užtat turime lėšomis paremti ir tą jaunimą, kuris nori važiuoti mokytis Vasario 16 gimnazijoj, kad galėtų būti pilnai lietuviškas: mokėtų laisvai lietuviškai kalbėti, rašyti, gerai pažintų savo kilmės kraštą, jo kultūrą ir būtų naudingas lietuviškai mūsų veiklai, mūsų lituanistinėms mokykloms ar kursams. Pakeiskime ligšiolinį savo nusistatymą, gelbėkimės, kol dar nevėlu.

Aukų tam tikslui parinkti yra prašytos KL Bendruomenės apylinkių valdybos, o jų skirti — įvairios mūsų finansinės institucijos.

Mokinių telkimu Vasario 16 gimnazijai ir jų kelionėmis rūpinasi prie KLB švietimo vadobės sudaryta Vasario 16 gimnazijai remti komisija.

REIKIA VISŲ TALKOS!

Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinio komiteto finansų komisija rūpinasi lėšų telkimu. Matydama nepaprastai didelį uždavinį, ji padidino savo narių skaičių, pakviesdama šiuos asmenis: Algirdą Stankų-Saulaitį, Juozą Petronį, Stasį Jokūbaitį.

PLD reikalams aukos renkamos Kanadoje ir JAV, nes išlaidos yra didelės — per $200.000. Žinoma, dalis išlaidų bus padengta iš PLD renginių: dainų šventės, sporto žaidynių, banketo, bet didesnę išlaidų dalį teks padengti aukomis. Sportininkai, kad padengtų nors dalį savo išlaidų, yra suorganizavę loteriją, kurioje bus galima laimėti automobilį ir televizijos priimtuvą. Loterijos bilietai (po $1.00) gaunami pas sportininkus. Renkamos aukos aukų lapais ir į bendrą iždą. Tą darbą atlieka KLB apylinkių valdybos. Toronte aukas renka ir PLD finansų komisija. Sekmadieniais aukų rinkimas vykdomas ir prie lietuvių šventovių. Prie Lietuvos Kankinių parapijos šventovės aukų rinkimą tvarko J. Petronis, prie Išganytojo parapijos — P. Šturmas; prie Prisikėlimo parapijos numatyta pakviesti vieną tautietį.

Finansų komisija paramos prašo ir iš Kanados valdžios. Kiek tam tikslui bus gauta, dar neaišku. Iš visų aukotojų prašoma stambesnių aukų, nes Pasaulio Lietuvių Dienos Kanadoje yra didelės ir vienintelės tokios iškilmės. Aukoję po $25 ir daugiau gaus pakvitavimą, tinkamą pajamų mokesčių reikalams. Jau ir dabar yra tautiečių, kurie tam tikslui davė stambesnes aukas. Be jau paskelbtų spaudoje, PLD reikalams $1.000 paaukojo V. E. Stanaičiai. Iš Londono, Ont., jau gauta per $1.000. Neatsilikite ir visi kiti su aukomis Pasaulio Lietuvių Dienų reikalams! F. K.

TURĖTŲ PRABILTI VILNIUS

(Atkelta iš 3-čio psl.)

reikalus, rankų nusiplovimo politika yra itin žalinga lietuviškos mažumos išlikimui gudų ir lenkų tvarkomose srityse.

Derėtų suprasti, kad išeivijoje niekas nelaukia privilegijų lietuviams Gudijoje ir Lenkijoje. Užtektų išlaikyti lygiai tokią pat padėtį ir teikti pripažinimą, kuriuo naudojasi gudų ir lenkų mažuma šiandieninės Lietuvos teritorijos ribose. Turėtų būti leistas pakankamas mokyklų tinklas, bibliotekos, vadovėliai, sporto, taut. šokių grupės (saviveiklos rateliai), periodinė spauda. Valdžia ne tik neturėtų drausti tų dalykų, betgi dargi padėti materialiai ir moraliai, maždaug taip, kaip yra tvarkomasi su minėtomis mažumomis Vilniaus srityje.

Vadinasi, reikėtų draugiškos kaikurių Vilniaus įstaigų intervencijos Minske ir Varšuvoje. Jei lenkų pirmasis sekretorius Ed. Gierekas, lankydamasis Lietuvoje, pastebėjo ir dėkojo vietinei valdžiai už lenkų mažumos tinkamą globą, tai ir pirmasis kompartijos sekretorius Petras Griškevičius ar jo padėjėjai turėtų rasti kalbą, būdus ir priemones kalbėti lietuviškos mažumos pagrindinių teisių reikalais kaimyninėse respublikose. Jei Lenkijos atveju gal kiek ir svertų išeivijos lietuvių kokia nors raštiška intervencija, tai su Minsko įstaigomis efektyviai galėtų pokalbį vesti tik panašūs vilniškiai pareigūnai.

Laikas yra brangus ir lemiantis veiksnys. Delsti, kai visa ir taip gerokai pavėluota, būtų nepateisinamas dalykas.

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLI INFORMACIJA

Šiomis dienomis spaudą pasiekė PLB valdybos pasirašyta informacija "Štai ką svarstys seimas" ("TŽ" 1978 m. 13 nr.), kurios pradžioje aiškinama, kas galės būti seimo nariai. ten sakoma (cituoju): . . ."f. PLJS ir Lietuvių Jaunimo Sąjungų krašto valdybų pirmininkai arba jų atstovai". Tuo tarpu naujausioje PLB konstitucijoje, priimtoje PLB IV seime, įvykusiame 1973 metų rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 d.d. Vašingtone, ir atskira knygele pačios PLB valdybos išleistoje penktame paragrafe sakoma:

"Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime balsavimo teisę turi: a. atskirų kraštų lietuvių bendruomenės atstovai ir atskirais atvejais, kur krašto bendruomenėje dar nedalyvauja didesnis lietuvių skaičius, to krašto gausingiausios visuotinio pobūdžio organiacijos atstovai, tokiai organiacijai prašant ir PLB Valdybai nutarus bei atstovų skaičių nustačius, b. PLB Valdybos nariai, c. kraštų lietuvių bendruomenių pirmininkai, d. Garbės Teismo ir Kontrolės Komisijos pirmininkai". Jokios "f" pastraipos su PLJS ir Lietuvių Jaunimo Sąjungų atstovais konstitucijoje nėra. Sunku suprasti, kam pati seimą rengianti PLB valdyba tokią klaidinančią informaciją skelbia. Jei tai yra tik spaudos klaida, reiktų ją kuo greičiausiai atitaisyti.

A. Rinkūnas,
buvęs IV PLB seimo Vašingtone konstitucinės komisijos pirmininkas

VILNIAUS KLAUSIMU

A. Basalykas "TŽ" nr. primena Lenkijos vyriausybės tremtyje premjero pareiškimą Vilniaus klausimu ir sako: "Argi S. Šetkui neaišku, kad premjeras tik išreiškia dabartinę padėtį, kuri nepriklauso nuo lenkų ar santykių su jais?" Man nerūpi kokią padėtį tas premjeras turėjo galvoje. Svarbiausia yra tai, kad žymus lenkų politikas, būdamas augštose pareigose, pripažino Lietuvai Vilnių ir jo kraštą. Žinoma, tai nėra visų lenkų nuomonė. Tai matyti ir iš "Dziennik Polski" pareiškimo, kad lenkų "emigracija neatsisako Lvivo ir Vilniaus". Ši išvada, padaryta iš bendro pobūdžio pareiškimo, duoto tremties vyriausybės prez. St. Ostrovskio. Dar praeis kuris laikas, kol lenkų tautos nuomonei atstovaus kilusieji ne iš kaimyninių kraštų, bet iš pačios Lenkijos. Be to, visiems aišku, kad teritoriniai pakeitimai bus galimi tik tada, kai šalys bus laisvos ir neprikląusomos.

Dirbu St. Catharines, Ont., pavergtų tautų organizacijoje kaip lietuvių atstovas, pakviestas KLB St. Catharines apylinkės bendruomenės. Iki šiol nesu girdėjęs jokių priekaištų iš jos. Ta bendruomenė gali pakeisti mane kitu atstovu kiekvienu momentu.

S. Šetkus

Sudbury, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

GAVĖNIOS SUSIKAUPIMUI sėkmingai vadovavo Blind River parapijos klebonas kun. Augustinas Sabas. Dauguma atliko savo velykinę pareigą. Užbaigtuvių vaišės buvo suruoštos pas J. M. Kriaučeliūnus.

K. A. S.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS
"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV $8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), $5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

FRANK BARAUSKAS LIMITED
REAL ESTATE BROKER
• Patarnavimas lietuvių kalba
• Nemokamas namų įkainojimas
• Didelis namų pasirinkimas
Įstaigos telefonas: 233-3323 R. Stasiulis 245-1297
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
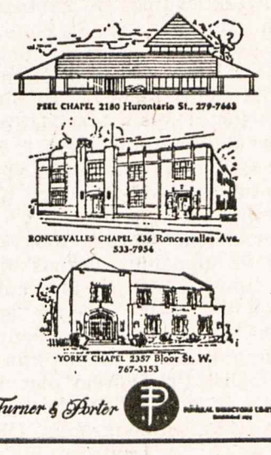

FLYNN'S gėlių krautuvė
(savininkai latviai)
Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidotuvių namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir sutvarko gėles vestuvėms. Adresas:
139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Pajamų mokesčio blankus užpildo
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E. No. 206 (Finnish Credit Union Building) 488-1801

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v,v,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Nuoširdūs sveikinimai Prisikėlimo parapijai, jos vadovams pranciškonams ir visiems parapijiečiams, švenčiantiems sidabrinę parapijos įsikūrimo sukaktį. Bilietai į "Kūlgrindos" spektaklį gaunami Anapilyje po pamaldų sekmadienį.

— Gauta žinia iš dail. Albino Elskaus, kad visi vitražai naujajai šventovei jau užbaigti ir netrukus bus atgabenti iš Niujorko. Įdėjus vitražus, bus kreipiamasi į geradarius juos įsigyti prisiminimui savųjų, ypač mirusiųjų, palaidotų Šv. Jono lietuvių kapinėse.

— Šventovės statybos fondui aukojo $250: J. V. Žukauskai; po $200: J. O. Leveris, Campbell's Bay, Que., H. D. Steponaičiai; po $100: V. J. Plečkaičiai (2000), J. M. Zubrickai, M. V. Valaičiai; $50: L. Balsys; $25: K. Butienė. Geradariams nuoširdi padėka.

— Anapilio Moterų Būrelis nupirko gražią Madonos skulptūrą iš dail. Dagio parodos. Nuoširdi padėka būreliui.

— Tikybos pamokos besirengiantiems pirmajai Komunijai ir Sutvirtinimui bus šį sekmadienį įprastomis valandomis.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota a.a. Morta Levrikaitienė, p. Šernienės motina. Velionės artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Pradėjus laikyti pamaldas naujojoje šventovėje, pageidaujama, kad privačios Mišios už mirusius ir kitomis intencijomis būtų užprašomos šeštadieniais vėlyvesnėmis valandomis.

— Pastebėta, kad naujose patalpose ant grindų ir net kilimų numetamos net degančios cigarečių nuorūkos. Naujos patalpos skirtos bendram mūsų naudojimui, ir norima jas gražias išlaikyti.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Oną Skaržinskienę, 11 v. už Matulaičių šeimos mirusius ir Toronto kredito kooperatyvo "Parama" mirusius narius.

— Ruošiasi tuoktis: Carl Patrick Parry ir Ramona Julija Lapaitytė.

— Susituokė: Arūnas Antanas Jonikas ir Eleonora Zubrickaitė.

Lietuvių Namų žinios

— Velykų stalo parengimas įvyko balandžio 2 d. Dalyvavo per 350 svečių. Atidarymo žodį pasakė LN Moterų Būrelio pirm. A. Jankaitienė. LN valdybos vicepirm. A. Senkus pasveikino susirinkusius, o kun. P. Ažubalis palaimino Velykų stalą, papuoštą velykiniais skanumynais, kurį su didele meile ir kruopštumu paruošė LN Moterų Būrelio ponios su LN šeimininkės J. Bubelienės pagalba. Popietės metu LN moterų dainos vienetas, vadovaujamas muz. V. Verikaičio, padainavo keletą dainų. Daug svečių buvo atvykę iš Amerikos ir kitų tolimesnių Kanados apylinkių. LN vadovybė reiškia nuoširdžią padėką LN Moterų Būrelio ponioms už parengimą šio velykinio stalo, patarnavimą ir padovanotus velykinius pyragus, prekybininkui Stankevičiui už padovanotus du paršiukus.

— Skulptoriaus J. Dagio darbų paroda balandžio 1 ir 2 d.d. turėjo labai didelį pasisekimą — gausūs lankytojai nupirko jo kūrinių už $5.000.

— LN 1978 m. valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Strazdas, vicepirm. A. Senkus, ižd. dr. J. Slivinskas, sekr. H. Lapas, adm. S. Kuzmas, planavimas — A. Šileika, ryšiai su valdžios įstaigomis — G. Beresnevičius, statybos priežiūra — O. Delkus, elektros ir šildymo priežiūra — B. Jackus, kultūriniai reikalai — T. Stanulis, parengimai — A. Štuopienė..

— "Labdara Foundation" 1978 m. valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Strazdas, vicepirm. A. Šileika, ižd. dr. J. Slivinskas, sekr. H. Lapas, visi kiti LN valdybos nariai yra "Labdaros" valdybos nariai.

— Paskirtos pašalpos iš LN fondų: LN šachmatininkų klubui — $150, LN moterų dainos vienetui — $200; iš "Labdaros" fondų: Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupei "Daina" — $100, Toronto Ateitininkų Tėvų komitetui — $50, Toronto Skautų "Rambyno" Tuntui — $200, "Atžalynui" — $200 ir Baltistikos Studijų Draugijai — $100.

— LN nario įnašus sumokėjo: G. Usvaldas — $100, E. Macijauskas ir J. Macijauskas po $25, E. Usvaldas ir D. Bubulis po $20.

— LN valdyba nuoširdžiai dėkoja Petrui ir Marytei Venskams iš Sudburio, padovanojusiems LN bibliotekai 15 vertingų lietuviškų knygų.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis, balandžio 7, yra mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose su Švenčiausiu.

— Bilietai į sukaktuvinį parapijos banketą ir į Čikagos "Dainavos" ansamblio "Kūlgrindos" pastatymą pardavinėjami sekmadienį salėje po 10 v. Mišių, šiokiadieniais — pas V. Tasecką tel. 279-0363 ir pas J. Vingelienę tel. 536-1785. Kviečiame visus iki šio savaitgalio įsigyti bilietus, o už jau užsisakytus bilietus prašome užsimokėti.

— Jubilėjinio kryžiaus projektui aukojo: Toronto skautų tėvų komitetas $100, A. S. Viskontai $100, E. Joniūnienė $50, A. Vasiukevičienė $50, I. Kairienė $25, P. M. Žymantai $25, V. P. Jankaičiai, J. B. M. Žėkai $20, M. Vitartaitė $25, E. G. Kuchalskiai $100, I. S. Girdzijauskai $50, M. Mažulaitienė $25, P. Misevičius $25, A. S. Mazlaveckai $20, M. Daukšienė $10, O. Liaudinskienė $10, J. Žilinskienė $10.

— Religinei Šalpai Lietuvoje surinkta $3301.05.

— Metinis parapijos susirinkimas įvyks balandžio 9, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių didžiojoje parapijos salėje. Bus išdalinta parapijos metinė apyskaita ir aukotojų aukų sąrašai. Susirinkimas išrinks 9 naujus tarybos narius. Kandidatų sąrašas galės būti papildytas susirinkimo metu. Kandidatuojančius prašom pranešti vienam iš nominacijų komisijos narių: I. Žemaitienei, J. Stankaičiui arba P. Jurėnui. Siūlant kandidatus, reikia turėti jų sutikimą.

— Užuojauta Br. Žutautui, kurio brolis Jonas mirė Lietuvoje.

— Kun. Liudas Januška, buvęs lietuvių parapijos vikaras Hamiltone, įstojo į pranciškonų ordiną ir balandžio 2 d. laikinai apsistojo Prisikėlimo par. klebonijoje Toronte.

— Šeimų lankymas po švenčių pertraukos vėl pradėtas iš anksto susitarus.

— Jurgio Jankaus naujai išleistos knygos "Ir nebepasimatėm" pristatymas įvyks balandžio 22 d., o ne bal. 15 d. kaip buvo paskelbta, 4 v. p.p. Parodų salėje. Tuo pačiu metu vyks dail. V. Igno meno paroda, kurią globoja KLK Mot. mūsų parapijos skyrius.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Kėmėžių šeimos mirusius, užpr. E. Kemėžienė, 8.30 už Sofiją Gustainienę, užpr. J. Gustainis, 9 v. už Juozą Martinaitį, užpr. S. Martinaitienė, 9.20 už Oną Kisielienę, užpr. A. Ranonienė, 9.40 už Dominą Diškevičių, užpr. V. D. Simonaičiai; sekmadienį 8 v. už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 9 v. už Mariją Štuikienę ir Joną Valatką, užpr. A. S. Štuikiai, 10 v. už Jurgį Smolskį, užpr. V. S. Bakšiai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Oną ir Simą Lesniauskus, užpr. A. Ranonienė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, balandžio 4 d., 7.30 v.v., šventovės patalpose renkasi lietuvių par. taryba; trečiadienį, 8 v. v., finansų komiteto posėdis pas iždininkę; penktadienį, 6.30 v.v., konfirmandų pamoką.

— Sekmadienį, 9.30 v.r., pamaldos; po pamaldų M. Dambarienės namuose renkasi moterų draugija. 1.00 v.p.p. bendros parapijos tarybos priėmimas.

— Kovo 28 d. mirė a.a. Morta (Jokūbaitytė) Levrikaitienė, 79 m. amžiaus. Budėtuvės įvyko balandžio 3 d., laidotuvės — balandžio 4 d. Po pamaldų Išganytojo šventovėje 2 v. p.p. palaidota lietuvių kapinėse Mississaugoje. Velionė paliko liūdinčius: dukras Gerda Sillaots ir Editą Šernienę bei penkis anūkus. Ilsėkis ramybėje! Vieton gėlių šeima prašė aukoti moterų par. draugijai.

S. ir Vyt. Aušrotai atostogavo pas savo gimines Juno Beach Floridoje. Kartu su jais atostogavo dukra A. Šimonėlienė ir O. Jonaitienė. Pastaroji aplankė savo brolį dail. K. Pautienių, gyvenantį su šeima Pompano Beach vietovėje.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 533-3022.

"VENUS FLORISTS". Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534:4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninš kalba lietuviškai.

PETRAS KARALIŪNAS jieško Jono Čeponio, kilusio iš Pušaloto valsčiaus, Šedekonių kaimo; prašo atsiliepti jį patį ar žinančius apie jį pranešti: J. Karaliūnas, 45 Alhambra Ave., Toronto, Ont., M6R 2S4.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

ČIKAGOS LIETUVIS, 35 metų amžiaus, baigęs universitetą, nori susipažinti su inteligentiška blondine mergaite vedybų tikslu. Rašyti: "T. Žiburiai", Amerikiečiui, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė Rusholme ir College gatvių rajone. Skambinti telefonu 534-5483 Toronte.

PRISIKĖLIMO
parapijos Toronte 25 metų sukaktis

Balandžio 15, šeštadienį, 7 val. vakaro,
Central Tech. mokyklos auditorijoje (Harbour-Bathurst)
Čikagos lietuvių meno ansamblio "Dainava" grandiozinis 2 veiksmų muzikinis veikalas

"Kūlgrinda"

ATLIKĖJAI: solistai, simfoninis orkestras, baletas, choras. Muzika: Aloyzo Jurgučio, libretas Nijolės Jankutės, diriguoja autorius A. Jurgutis. Režisorė — Zita Kevalaitytė-Visockienė.

Bilietai asmeniui — $10, $8, $6, $4

Balandžio 16, sekmadienį, 11.30 valandą ryto, iškilmingos pamaldos PRISIKĖLIMO ŠVENTOVĖJE;

5.30 val. po pietų sukaktuvinis banketas ROYAL YORK viešbutyje, 100 Front St. W., "Canadian" salėje. Programą atliks parapijos choras ir 7 Toronto solistai.

BILIETAI ASMENIUI: $15, pensininkams ir studentams — $13; gaunami pas V. Tasecką, 380 Galina Cr., Mississauga, Ont., L5A 3L8, tel. 279-0363 ir pas J. Vingelienę, tel. 536-1785, sekmadieniais parapijos salėj

Visus maloniai kviečia dalyvauti — PRISIKĖLIMO PARAPIJA

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ rengėjai kviečia visus dalyvauti

ŠOKIUOSE

Pavasario Anapilio salėje balandžio 22, šeštadienį, 7 v.v.

Meninę programą atliks vyriausioji "Gintaro" šokių grupė ir dainininkės. Šokiams gros A. Kaminsko "Muzika". Veiks šiltų valgių bufetas, bus loterija. Visi gausite prisiminimui dovaną.

Bilietai asmeniui — $5.00, studentams ir pensininkams — $2.50. Jie gaunami pas P. Dunderą tel. 763-6538, P. Bernecką 763-4429, sekmadieniais — Lietuvių Namų popietėje. RENGĖJAI

Baltiečių šachmatų turnyras rengiamas balandžio 16, sekmadienį, 2 v.p.p., Estų Namuose, 958 Broadview Ave. Rengia estų šachmatininkų klubas. Telefonai informacijai — 698-4426 arba 423-2359.

Tautybių savaitė — Karavanas bus birželio 23 — liepos 1 d.d. Šiais metais jame dalyvaus 58 paviljonai, jų tarpe ir "Vilnius", kuris bus įrengtas Prisikėlimo salėse. Pernai 50 Karavano paviljonų aplankė apie 2 mil. žmonių. Karavanas Toronte pradėtas organizuoti 1968 m. Tais metais dalyvavo 29 tautinės grupės. Dabar susidomėjimas Karavanu yra gana didelis ir kaikuriem paviljonam (komercinio pobūdžio) pelningas. Kiekviena dalyvaujanti grupė turi įmokėti centrui $1.000.

TELEFONU IŠ ČIKAGOS. Verdi operos "Nabucco" premjera balandžio 1 ir 2 d.d. Augštesniojoje Marijos Mokyklos salėje praėjo su dideliu pasisekimu. Pilnutėlė salė žiūrovų buvo sužavėta tiek operos turiniu, tiek jos atlikimu bei režisūra. Solistai puikiai atliko savo vaidmenis, 36 asmenų orkestras, diriguojamas A. Vasaičio, darniai derinosi į visumą. Dekoracijos buvo atvežtos iš Italijos Milano. Režisorius D. Hicks iš Niujorko davė originalų operos apipavidalinimą. Sekantis spektaklis — balandžio 8 d. Jame dainuos ir torontietis tenoras R. Strimaitis. Manoma, kad visi bilietai bus tuoj pat išpirkti ir sekančiam spektakliui. — Vakaronė su rašytoju Jurgiu Jankumi Jaunimo Centro salėje kovo 31 d. buvo taip pat labai sėkminga — dalyvavo pilnutėlė salė tautiečių.

"T. Žiburių" skaitytojas E. W. Baranauskas iš Schenectady sumokėjo "TŽ" prenumeratą oro paštu vienam tautiečiui Argentinoje.

Kanados Lenkų Kongresas rengia laisvojo pasaulio lenkų suvažiavimą š.m. gegužės 25-28 d.d. "The Sheraton Centre" viešbutyje Toronte. Pagrindinė suvažiavimo tema "Ateities Lenkija". Paskelbtoje informacijoje sakoma, kad išeivijoje yra 13 milijonų lenkų, t.y. trečdalis tautos. Suvažiavimo tikslas — tęsti kovą už Lenkijos nepriklausomybę, stiprinti lenkiškąją kultūrą, išlaikyti krikščioniškąją tradiciją.

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburge, Floridoje
ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker • Realtor
Notary Public
REALTOR®
Rezidencijos - moteliai - sklypai
Daugiabučiai (kondominiumai)
Nuomojimo patarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

MAIRONIO MOKYKLOS POBŪVIS

Šios mokyklos mokinių tėvų komitetas, pirmininkaujamas Pr. Dovidaičio, balandžio 1 d. Lietuvos Kankinių par. salėje suruošė pobūvį-vakarienę, skirtą buvusiam mokyklos vedėjui **Jonui Andruliui** pagerbti bei su juo atsisveikinti. Susirinkus per šimtą mokytojų, tėvų, visuomenės veikėjų, dabartinis mokyklos vedėjas Vyt. Bireta pakvietė ev. kun. A. Žilinską sukalbėti maldą. Pasivaišinus, mokyt. S. Bubelienė tarė atsisveikinimo žodį mokytojų vardu, pabrėždama buvusio vedėjo uolumą, taktiškumą ir kantrumą. Gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas pabrėžė J. Andrulio nuopelnus švietimo srityje lietuvių tautai. KLB pirm. J. R. Simanavičius priminė, kad Maironio mokyklai suėjo 30 metų ir kad per tą laiką ji išleido 630 abiturientų. Padėkos žodį tarė KLB švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė. Buvusio mokyklos vedėjo nuopelnus lietuviškajam švietimui iškėlė ir kiti kalbėtojai — KLB Toronto apyl. pirm. A. Juzukonis, Lietuvos Kankinių par. klebonas kun. P. Ažubalis, Prisikėlimo par. klebonas ir mokyklų tarybos pirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM. Humoru ataustą kalbą pasakė tėvų k-to pirm. Pr. Dovidaitis. Iš kalbėtojų paaiškėjo, kad J. Andrulis buvo mokyklos vedėju 15 metu, o prieš tai — 4 metus mokytoju, taigi atidavė jaunimui 19 metų. Reikšdami jam savo dėkingumą, pobūvio dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų", o mokykos vadovybė įteikė vertingą dail. T. Valiaus paveikslą "Žemaitija" (J. Andrulis yra žemaitis). J. Andrulis savo kalboje išreiškė padėką už pobūvio surengimą, sveikinimus, dovaną ir pareiškė, jog taip ilgai galėjo dirbti mokykloje ypač dėlto, kad turėjo gerus mokytojus. Taip pat jis dėkojo savo žmonai Salomėjai, kuriai teko didesnė šeimos židinio našta. Jai buvo įteikta rožių puokštė kaip visų padėkos ženklas. Meninę programą atliko "Vasaros garsų" trijulė — seserys Dovidaitytės ir akordeonistė A. Bliskytė. Pobūvio programai vadovavo ir atitinkamą žodį tarė Vyt. Bireta, naujasis mokyklos vedėjas, perėmęs šias pareigas nuo šių mokslo metų pradžios.

D.

• Lietuviškoji šeima yra mažoji Lietuva, kurioje auga ateities tauta

Tik per gyvenimą žmogus gali pasiekti amžinybę. Gyviems bendrauti su Tavim telieka tik malda

A.a. Reginos Šmigelskytės Čiečiurienės - Hillenbrand
mirties metinės bus prisimenamos šv. Mišiomis

Balandžio 15, šeštadienį, 10 v.r., Prisikėlimo šventovėje, Toronte, Ont.; balandžio 16, sekmadienį, 9 v.r., Dievo Apvaizdos lietuvių šventovėje, Southfield, Michigan; balandžio 16, sekmadienį, 1 v.p.p., Holy Name šventovėje, Gulfport - St. Petersburg, Florida.

Kviečiami draugai ir pažįstami dalyvauti bei prisiminti velionę savo maldose.

Nuliūdę
tėvai A. A. Šmigelskiai,
duktė Dalia, vyras Jan,
sesuo Loreta Murauskienė su šeima

MONTREAL QUE

"Baltijos" 15 metų įsikūrimo sukakčiai paminėti
koncertas-balius
rengiamas balandžio 15, šeštadienį, 7 v.v., AUŠROS VARTŲ salėje
PROGRAMOJE:
• Toronto choras "VARPAS"
• šilta vakarienė
• baras
• orkestras — šokiai
BILIETAI: $6, jaunimui iki 18 m. — $4.
"Baltijos" stovyklavietės komitetas

Aušros Vartų parapijos žinios

— Pirmą kartą mūsų parapijoje buvo tokios visus apimančios rekolekcijos. Kun. A. Saulaitis ir seselė Onutė Mikailaitė sumaniai, iliustruodami skaidrėmis, vadovavo jaunimo vakaronėms; šeštadieninėje mokykloje rodė skaidres ir aiškino religijos įtaką gyvenime; "Rūtos" klube sužavėjo klausytojus religijos tiesomis naujoje šviesoje; kėlė visų dvasią.

— Klebonas kun. J. Kubilius, pailsėjęs ir pravedęs rekolekcijas akademikams skautams Čikagoje, po Velykų grįžta į parapijinį darbą. Kun. St. Kulbis, išvykęs į Los Angeles, padėjo gavėnios metu lietuvių parapijoje.

—Montrealio laikraščiuose skelbiama, kad pro mūsų šventovę einanti Metro linija bus baigta rugsėjo mėn. Labai laukiame, nes palengvins susisiekimą su visu miestu. Stotis yra prieš pat šventovę.

— "Baltijos" stovyklavietė veikia jau 15 metų. Vieta gražiai aptvarkyta, įvestas vanduo ir elektra, pastatyti namukai, įrengta vieta palapinėms. Per 15 metų buvo įdėta daug darbo. Jaunimas turi nuosavą vietą praleisti atostogas tyrame ore, didelių medžių miške, prie gražaus ežero. Netoli ir tėvų vasarvietės. Tą 29 akrų plotą Montrealio Lietuvių Bendruomenė nori įsigyti visam laikui. 15 metų sukakčiai atžymėti globos komitetas rengia balandžio 15 d. Aušros Vartų salėje koncertą, į kurį pakviestas Toronto choras "Varpas". Choras koncertuos pirmą kartą Montrealyje.

"Baltijos" stovyklavietės žemės įsigijimui aukų vajus truko 3 metus. Buvo numatyta surinkti bent $5.000. Šiuo metu jau yra surinkta arti šios sumos. "Baltijos" valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Ši suma įgalina pradėti derybas su Kvebeko miškų departamentu. Jeigu pasisektų su $5.000 apmokėti ir matavimo darbus (2 sklypų prie ežero ir 29 akrų kitoje kelio pusėje), būtų gerai pavykęs reikalas.

Montrealio lietuvius lietuviška knyga pasiekia per Aušros Vartų knygyną, vadovaujamą B. Jurkuvienės. Rosemonto knygų lentyna prie Adamonio draudimo agentūros yra iš dalies Aušros Vartų knygyno skyrius. B. Jurkuvienė lietuviškos knygos platinimui daug pasidarbavo per eilę metų. Lietuviai turėtų gausiau lankytis knygyne.

Knygų pardavimaș turi ir problemų. Pvz. sumažėjimas jaunųjų skaitytojų, pabrangimas ryšium su Kanados dolerio nuvertinimu, būsimo knygyno vedėjo suradimas, nes B. Jurkuvienė dažnokai pamini, kad jai pastoviai dirbti sunkoka, ypač žiemą. Ne visas išleidžiamas knygas suspėjama gauti, be to, nėra lengva siuntas iš pašto tampyti.

Gal atsirastų entuziastingas asmuo ar kuri organizacija, kuri susidomėtų šiuo svarbiu lietuvišku reikalu. Galima būtų iš anksto paruošti, pasitarti.

Lituanistinei mokyklai ir šiais metais numatoma provincinės valdžios parama. Įdomu ką pasiūlys Kvebeko partija. Būtų galima drąsiau kalbėti, jei mokinių būtų daugiau. Mes, lietuviai, prisistatome bendru 78 skaičiumi (kartu su seminaru), o pvz. italai — su 3.400 mokinių.

L. Stankevičiaus organizuojama jaunimo ekskursija į okupuotą Lietuvą šiuo metu turi 19 užsiregistravusių. Daugumą sudaro vyresnio amžiaus jaunimas (20-25 m.). Šalia montrealiečių, keletas užsiregistravusių yra iš Ontario miestų. **P. A.**

"The Montreal Star" 1978. III. 25 išspausdino platoką informaciją apie sol. L. Sukis-Šukytę, kuri turėjo dainuoti Portlande, Ore., Mocarto operoje "Užburtoji fleita" Paminos vaidmenį, bet susirgo. Staigiai buvo iškviesta montrealietė sol. Collete Boky, kuri buvo nuvykusi dainuoti į Vankuveryje statomą operą "Sevilijos kirpėjas". Kadangi jai nebuvo vietos keleiviniame lėktuve, teko skristi specialiu hidroplanu į Portlandą. Pasiruošimo laikas pavaduoti L. Šukytei buvo labai trumpas, bet montrealietė nepabūgo, nes tą vaidmenį anksčiau buvo atlikusi kitur net keletą kartų. **B. S.**

Spaudos darbuotojo ir buvusio "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus Romualdo E. Maziliausko atminimui aukos Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondui:

P. J. Adamoniai $15, N. Akstinienė 25, V. Akstinas 25, N. A. Baneliai 20, K. Barteška 15, Collège Ahuntsic 30, Dept. des Humanités, C.A. 55, D. L. Garbaliauskai 20, Ethel Goldfield 50, A. Gražys 50, D. V. Gruodžiai 20, F. A. Jasaičiai 23,64, V. G. Jatuliai 15, I. A. Jurkai 10, N. J. Kibirkščiai 20, I. A. Kličiai 10, V. Kudžma 5, H. Z. Lapinai 20, R. R. Lapinai 20, L. C. LeBlanc 10, I. Maziliauskienė 174,36, E. Mazys 50, B. M. Nagiai 20, A. R. Ottai 10, Pr. Paukštaitis 10, I. V. Pavilaniai 10, R. J. Piečaičiai 10, S. V. Piečaičiai 10, G. Procuta 15, V. Ptašinskas 10, L. Puskepalaitienė 55, G. Rudinskienė 7, dr. L. Rudis 20, A. Rudytė 10, B. A. Spudai 20, S. A. Staškevičiai 20, J. C. Tanner 25, L. Urbonai 10, E. Urbonaitė 10, J. Urbonavičius 5, I. J. Vilgaliai 20, M. V. Žižiai 20. Iš viso $1.000.

S. ir A. Ališauskai, abu mokytojai, atostogavo St. Petersburge, Floridoje.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — $12, naujiems skaitytojams — $9. Norintiems susipažinti "TŽ" siunčiami nemokamai.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	10.5%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.0%
Pensijų planas	8.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 1 m.	8.75%	Investacines nuo	10.5%
Term. ind. 2 m.	9.0%		
Term. ind. 3 m.	9.25%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.